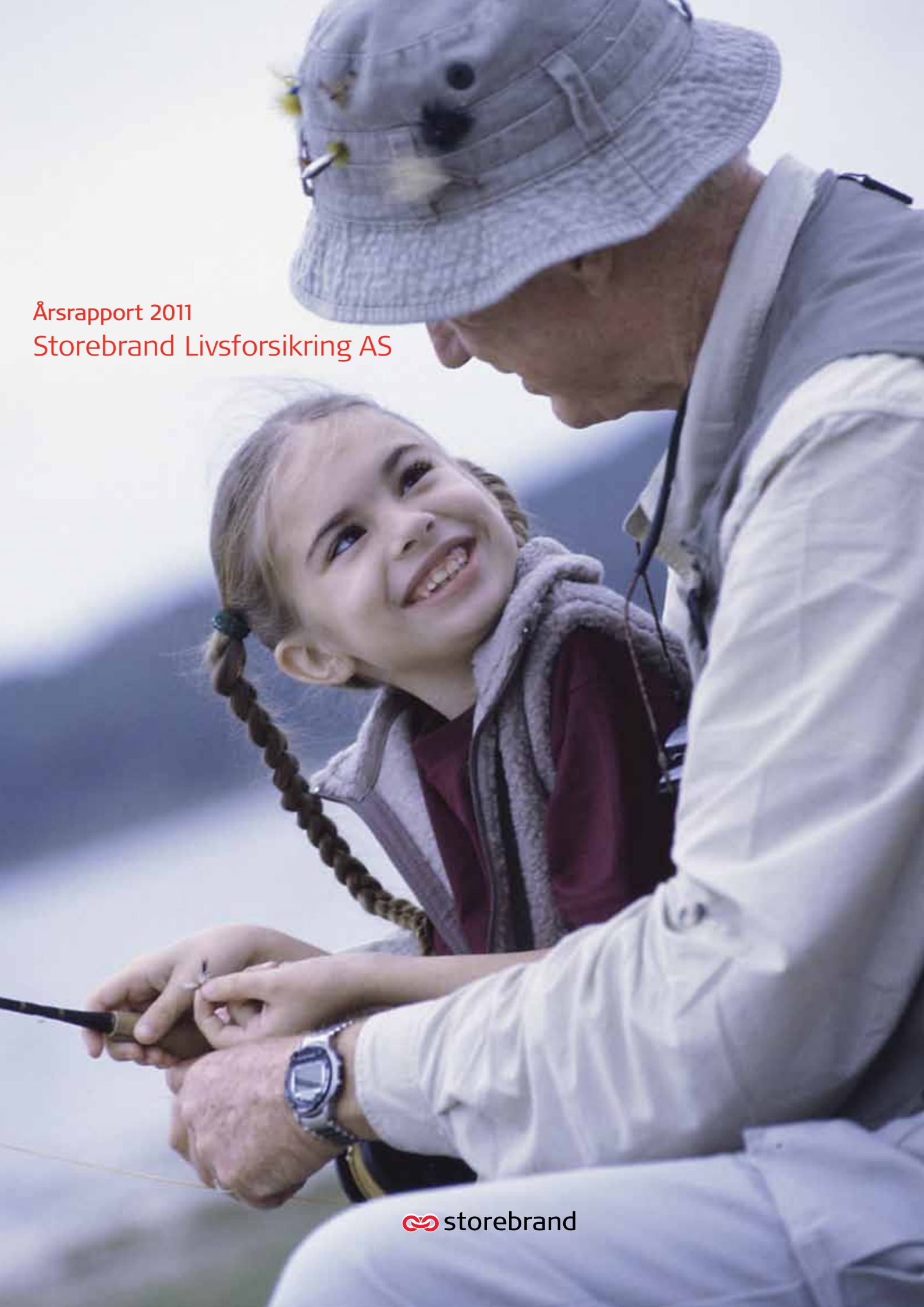

Årsrapport 2011
Storebrand Livsforsikring AS

Innhold

SIDE 4		Årsberetning
SIDE 20		Resultatregnskap
SIDE 22		Balanse
SIDE 25		Egenkapitalavstemming
SIDE 26		Kontantstrømsoppstilling
SIDE 27		Noter
SIDE 112		Aktuarens erklæring
SIDE 113		Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør
SIDE 114		Revisjonsberetning
SIDE 116		Kontrollkomiteens uttalelse
SIDE 117		Representantskapets uttalelse
SIDE 118		Ord og uttrykk

Årsberetning

Storebrand Livsforsikring har sin hovedvirksomhet i Norge med hovedkontor på Lysaker i Bærum kommune.

Storebrands posisjon som en ledende aktør i det nordiske markedet for tjenestepensjon er befestet gjennom 2011. I tillegg er det gjennomført strategiske og organisasjonsmessige tilpasninger for å styrke satsingen i personmarkedet. Bakgrunnen for satsingen er knyttet til overgangen fra ytelsesbaserte til innskuddsbaserte tjenestepensjonsordninger der den enkelte ansatte har et større engasjement. Bedriftsrelasjonen gir konsernet en strategisk fordel ved relasjonen som etableres mot ansatte i bedriften.

FREMTIDSUTSIKTER

Sammensmelting av bedrifts- og personmarkedet

Overgangen fra ytelses- til innskuddsbaserte tjenestepensjonsordninger har ført til at både risiko og valgmuligheter overføres fra arbeidsgiver til arbeidstaker. I tillegg vil pensjonsreformen fremover føre til lavere pensjonsutbetalinger for mange arbeidstakere. I sum øker dette både behov og interesse for pensjon og egen sparing betraktelig.

Storebrand har i dag 1,8 millioner personkunder i Norge og Sverige, fordelt på rene personmarkeds kunder, ansatte i bedrifter med tjenestepensjon i Storebrand og personer som har en fripolise eller et pensjonskapitalbevis i selskapet.

Strategisk satsing

Våre undersøkelser viser at en stor andel av de ansatte som har pensjonen sin i Storebrand også ønsker personlige råd og veiledning knyttet til blant annet pensjon og sparing. Pensjonsrelasjonen gir Storebrand en god mulighet til å kontakte og gi personlige råd til svært mange. Bare i Norge begynner det hvert år mellom 60 000 og 80 000 nye ansatte i bedrifter som har tjenestepensjon i Storebrand.

Som et ledd i Storebrands satsing i personmarkedet gjennomføres det en serie tiltak for å sikre at vi oppfattes og oppleves som et attraktivt valg for kundene. Markeds- og salgsarbeidet er styrket og samordnet. Målet er den gode kundeopplevelsen, der kundene får veiledning tilpasset sin egen livssituasjon og på den måten de ønsker det. Det betyr at rådgivning, priser og etterlatt inntrykk skal være likt i alle Storebrands kanaler, både på internett, telefon, brev og i fysiske møter. Konkrete kundeløfter er utformet som en respons på hva kundene har fortalt oss at de ønsker. Storebrand vil fra 2012 jobbe systematisk og målrettet for å innfri kundeløftene.

Konsernets visjon er forenklet og endret til "Våre kunder anbefaler oss". Visjonen skal brukes aktivt som prioriteringsverktøy internt.

Rammebetingelser

Styret legger stor vekt på å sikre at konsernet aktivt tilpasser seg de utfordringer og muligheter endringer i rammebetingelser gir. Storebrand skal være en aktiv bidragsyter i arbeidet med utforming av nytt regelverk på områder som er sentrale for konsernet. De viktigste aktivitetene i 2011 har vært knyttet til tilpasning av tjenestepensjonsregelverket til pensjonsreformen og forberedelser til implementering av Solvens II i Norge.

Pensjonsreformen

Pensjonsreformen ble innført i folketrygden med virkning fra 1. januar 2011. Tilpasningen av regelverket for tjenestepensjonsordninger i privat sektor til den nye folketrygden skjer i to faser. Fase 1 var innføring av fleksibelt uttak av pensjon fra 62 år og fortsatt opptjening av pensjon ved videre arbeid i tjenestepensjonsordningene - etter samme prinsipper som for folketrygden. Disse regelendringene trådte i kraft samtidig som folketrygdereformen 1. januar 2011. Storebrand foretok nødvendige tilpasninger slik at pensjonskundene kunne benytte seg av de nye valgmulighetene i pensjonssystemet fra det tidspunkt loven trådte i kraft.

Banklovkommissjonen har i 2011 arbeidet videre med fase 2: Tilpasning av tjenestepensjonsproduktene til de to øvrige hovedpilarene i ny folketrygd: Alleårsopptjening og levealdersjustering. Det er ventet en utredning med forslag til nytt regelverk for tjenestepensjonsordningene til sommeren 2012. Denne utredningen vil deretter sendes på høring, før et lovforslag fremmes av Finansdepartementet for behandling i Stortinget. De private tjenestepensjonene vil dermed være tilpasset pensjonsreformen. Ikrafttredelse kan forventes om et par år. Rammer for forsikringsbaserte tjenestepensjonsprodukter som er tilpasset den nye opptjeningsmodellen i folketrygden (alleårsopptjening), levealdersjustering og maksimale

sparegrenser i innskuddspensjon, er blant temaene som vurderes i denne runden. Som følge av Pensjonsreformen er en rekke av Storebrands produkter, systemløsninger og oppgjørprosesser fornyet. Pensjonskalkulatoren, som er tilgjengelig eksternt via Mitt kundeforhold og Bedriftsportalen, ble lansert i januar 2011 med utvidede muligheter for simulering av pensjon og melding av fleksibelt uttak.

Solvens II

Innføringen av kapitalkravene i Solvens II vil høyst sannsynlig bli utsatt til 2014. Et forslag til lovmessig implementering av Solvens II ble lagt frem i august 2011. Hovedutfordringen ved gjennomføring av Solvens II i Norge er manglende samsvar mellom Solvens II-prinsippene og eksisterende norske virksomhets- og produktregelverk for livsforsikring. Finanstilsynet la i mars 2011 frem et notat med forslag til enkelte endringer i norske virksomhetsregler for å tilpasse disse til Solvens II. Dette ble sammen med Finanskriseutvalgets påpekning av behovet for tilpasninger i det norske regelverket sendt til Banklovkommissjonen for videre vurdering.

Banklovkommissjonen la 17. januar 2012 frem NOU 2012:3 Fripoliser og kapitalkrav.

I utredningen vurderes konsekvensene av Solvens II for det norske tjenstepensjons-systemet. Det vises til at Solvens II antas å ville medføre en vesentlig skjerping av kapitalkravene for livsforsikringselskapene. Fripoliser fremheves som et særlig krevende område. Det skyldes at selskapene for dette produktet ikke kan prise avkastningsgarantien årlig slik tilfellet er for aktive ytelsesordninger. Solvens II krever løpende markedsverdberegning av både eiendeler og forpliktelser. Manglende samsvar mellom lange forpliktelser og korte investeringer utløser høye kapitalkrav knyttet til renterisikoen. Det forutsettes i Solvens II at livselskapene har tilgang på lange og dype rentemarkeder slik at lange forpliktelser kan motsvares av lange lavrisikoinvesteringer. Dette premisset er ikke oppfylt i Norge på grunn av lite statsgjeld og kort rentebinding på tilgjengelige obligasjoner. Disse forholdene beskrives i utredningen fra Banklovkommissjonen. Det pekes på at renterisikoen under Solvens II, og kapitalkravet som følge av denne, kan nøytraliseres dersom selskapene kan investere i obligasjoner med lav risiko og løpetid som svarer til fripolisenes løpetid.

I NOU 2012:3 beskriver Banklovkommissjonen et "worst case" hvor kapitalkravet som følge av fremtidige fripoliser ikke lar seg håndtere uten vesentlige tilpasninger i rammebetingelsene (NOU 2012:3 side 39).

De vurderinger Banklovkommissjonen gjør i utredningen samsvarer i stor grad med de vurderinger Storebrand tidligere har gitt uttrykk for når det gjelder behovet for tilpasninger i norske rammebetingelser til Solvens II. Endringer i norsk regelverk er nødvendig for å sikre et godt og stabilt tjenstepensjonssystem for bedrifter og ansatte.

Banklovkommissjonen foreslår lovendringer som kan bidra til å bremse utstedelse av fripoliser. Det foreslås også tilpasninger som bidrar til en bedre tilpasning av fripoliser i forhold til kapitalkravene som følger av Solvens II.

Storebrand stiller seg positiv til de foreslåtte tiltak, men understreker at disse ikke er tilstrekkelige til å løse utfordringene knyttet til innføring av Solvens II under dagens norske regelverk. Storebrand har en konstruktiv dialog med myndighetene om disse spørsmålene.

Banklovkommissjonen vil arbeide videre med et nytt regelverk for forsikringsbaserte tjenstepensjonsordninger tilpasset pensjonsreformen og endrede markedsforhold. Hovedspørsmål i dette arbeidet er:

- Utforme nye forsikringsbaserte pensjonsordninger som er konkurransedyktige alternativer sett i forhold til både bedriftenes kostnadsnivå og til pensjons-innretningenes avkastningsrisiko og biometriske risiko, blant annet med sikte på å dempe virkningene av et nytt kapitalkravsregime.
- Håndtering av pensjonsrettigheter opptjent under eksisterende pensjonsordninger ved overgangen til nye forsikringsbaserte pensjonsordninger. Det vurderes som viktig å unngå insentiver til awikling av eksisterende pensjonsordninger og utstedelse av nye fripoliser i et betydelig omfang.

Banklovkommissjonen planlegger å komme tilbake til dette i løpet av mai/juni 2012.

DATTERSELSKAPER OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Storebrand Livsforsikring AS eier 100 prosent av Storebrand Holding AB som igjen eier 100 prosent av SPP Konsern og SPP Fonder AB. SPP er en ledende svensk leverandør av livsforsikringer og tjenestepensjoner. SPP leverer både unit-linked produkter, tradisjonelle forsikringer og ytelsesbaserte pensjonsprodukter, så vel som konsulenttjenester som dekker tjenestepensjoner og forsikrings- og administrasjonsløsninger for kommuner og andre organisasjoner. Samlet vil Storebrand og SPP skape den ledende livsforsikrings- og pensjonstilbyderen i Norden. SPP har sitt hovedkontor i Stockholm.

Storebrand Livsforsikring AS eier 90 prosent i Benco Insurance Holding BV som igjen eier Nordben Life & Pension Insurance Company Ltd på Guernsey og Euroben Life & Pension Ltd med hovedkontor i Dublin. Selskapene tilbyr pensjonsprodukter til multinasjonale bedrifter. I 2011 ble SPP's andel i BenCo solgt til Storebrand Livsforsikring basert på virkelig verdi.

Gjennom datterselskapene Aktuar Systemer AS og Storebrand Pensjonstjenester AS, tilbyr Storebrand leveranser innen aktuærtjenester, systemløsninger og alle typer tjenester knyttet til drift av pensjonskasser.

Storebrand Livsforsikring AS etablerte i 2005 filial i Sverige. Filialen forvalter pensjonsforsikringer og unit-linked avtaler i det svenske markedet etter norsk forsikringslov. Det foregår ikke lenger nysalg i filialen. Filialen ble i 2008 integrert med SPP.

Storebrand Finansiell Rådgivning AS ble etablert som et heleid datterselskap av Storebrand Livsforsikring AS for å tilfredsstille lovpålagte endringer innenfor finansiell rådgivning (MiFid regelverket) som trådte i kraft fra 1. november 2007.

Storebrand Eiendom Holding AS er holdingselskap for eiendomsvirksomheten. Selskapet er 100 prosent eid av Storebrand Livsforsikring AS. I 2011 ble Storebrand Eiendom Indirekte AS solgt fra Storebrand Eiendom Holding til Storebrand Livsforsikring til virkelig verdi. Storebrand Eiendom Indirekte investerer i hovedsak i utenlandske eiendomsfond.

Storebrand Eiendom AS forvalter eiendommer for Storebrand og SPP nasjonalt og internasjonalt. Selskapet er 100 prosent eid av Storebrand Livsforsikring AS. Storebrand Livsforsikring AS eier også 100 prosent av Storebrand Realinvesteringer AS som forvalter investeringer i realinvesteringer.

Storebrand Livsforsikring AS eier 66 prosent av Foran Real Estate i Latvia samt 29 prosent gjennom SPP Livförsäkring AB. Selskapet investerer i skog i Latvia.

Storebrand Livsforsikring AS eier 50 prosent av aksjene i Storebrand Baltic UAB i Litauen. Storebrand Bank ASA eier de øvrige 50 prosent av aksjene i selskapet. Selskapet fremstår som et kompetansesenter for support services for hele Storebrandkonsernet, og er et sentralt virkemiddel i arbeidet med kontinuerlig forbedring og effektivisering. Storebrand Livsforsikring AS eier sammen med Mirror Accounting AS selskapet Evoco UAB i Litauen, selskapet leverer tjenester som rekruttering, regnskap og språkopplæring til norske selskaper i Litauen.

RESULTAT

Storebrand Livsforsikring AS er et heleid datterselskap av det børsnoterte selskapet Storebrand ASA. For informasjon om Storebrandkonsernets resultat per 31.12.2011 vises det til Storebrand Konserns årsrapport per 31.12.2011.

Det offisielle regnskapet til Storebrand Konsern er avlagt i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS), mens det offisielle konsernregnskapet til Storebrand Livsforsikring AS er satt opp i samsvar med årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper.

I tabellene nedenfor gjengis konsernregnskapsinformasjon i Storebrand Livsforsikring, basert på IFRS-prinsippene samt en tabell som viser avstemming mot NGAAP.

Skattekostnad

Storebrand Livsforsikring Konsern fikk en skattekostnad på 730 millioner kroner for 2011. I Storebrandkonsernet har de skattemessige fremførbare underskudd sammen med andre skattereduserende midlertidige forskjeller tidligere oversteget de skatteøkende midlertidige forskjeller, slik at det ikke har vært behov for å avsette for utsatt skatt. I 2011 har de skattemessige fremførbare underskuddene blitt redusert blant annet som følge av fall i aksjemarkedet, og de skatteøkende midlertidige forskjellene har økt slik at det ved utgangen av 2011 er avsatt en netto utsatt skatt på 804 millioner kroner. De største midlertidige

forskjellene som har påvirket utsatt skatt er knyttet til investeringseiendommer som ligger i egne selskaper i kundeporteføljene og som regnskapsmessig er behandlet som en skatteøkende midlertidig forskjell.

Presentasjon av Storebrand Livsforsikring og SPP vises eksklusive interne transaksjoner.

Resultatutvikling Storebrand Livsforsikring Konsern etter IFRS

NOK mill.	2011	2010
Storebrand Livsforsikring	481	783
Forsikring	223	148
SPP	291	410
Kapitalforvaltning	89	90
Resultat før amortisering	1 083	1 430
Amortisering immaterielle eiendeler	-361	-351
Resultat før skatt	722	1 079
Skatt	-730	388
Resultat etter skatt	-8	1 467

Nedenfor omtales resultatutviklingen i henholdsvis Storebrand Livsforsikring, SPP og Forsikring.

Storebrand livsforsikring

- svake finansielle resultater som følge av markedsutvikling kombinert med bufferbygging og reservering for økt forventet levealder
- Stabil utvikling i administrasjons- og risikoresultatet i 2011
- 12 prosent vekst i premieinntekter innenfor innskuddspensjon i 2011

Forretningsområdet Storebrand Livsforsikring tilbyr et bredt spekter av produkter innenfor tjenestepensjon, privat pensjonssparing og livsforsikring til bedrifter, offentlige virksomheter og privatpersoner.

RESULTAT

Konsernintern transaksjon – BenCo

I november ble det gjennomført en internttransaksjon i konsernet hvor SPP Livförsäkring ABs eierandel i BenCo Holding (morselskapet til Euroben og Nordben) ble solgt til Storebrand Livsforsikring AS. Formålet med transaksjonen var å skape en enklere eierskapsstruktur til BenCo i konsernet ved at et tidligere delt eierskap mellom SPP og Storebrand Livsforsikring ble samlet i Storebrand Livsforsikring. Videre bidro transaksjonen til å styrke kapital- og solvenssituasjonen i SPP Konsern. Storebrand Livsforsikring eier nå 90 prosent av aksjene i BenCo. Resterende aksjer eies av Mandatum og Varma. Benco rapporteres nå som en del av Storebrand Livsforsikring og er innarbeidet i historiske tall.

Resultatutvikling Storebrand Livsforsikring

NOK mill.	2011	2010
Administrasjonsresultat	101	58
Risikoresultat	117	152
Finansresultat ¹⁾	-226	58
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko	520	557
Øvrig	-32	-43
Resultat før skatt	481	783

¹⁾ Avkastningsresultat og overskuddsdeling

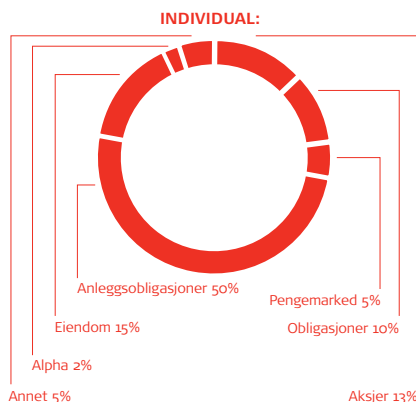
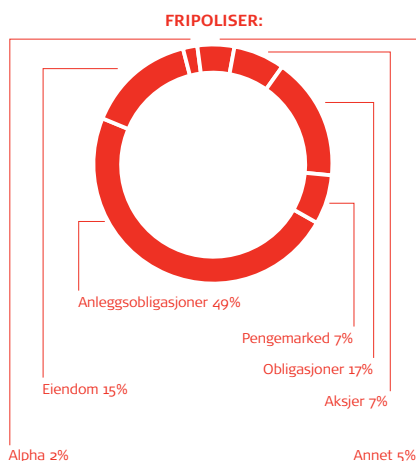
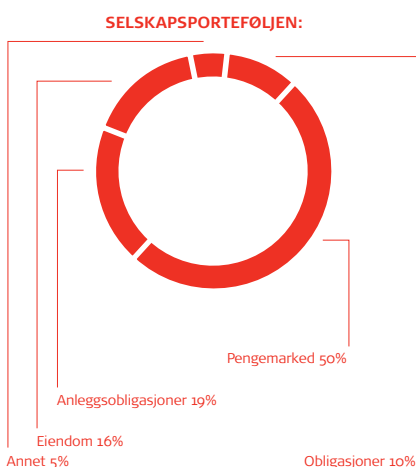
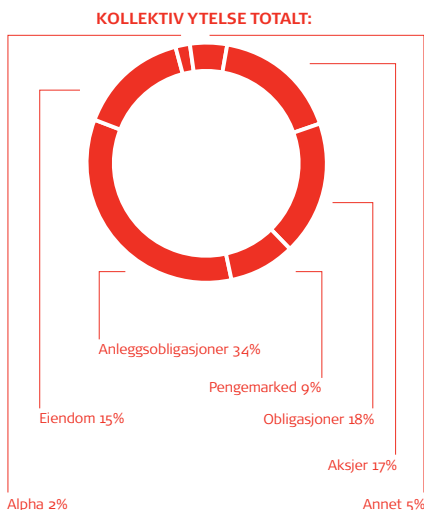
Administrasjonsresultat

Det er god utviklingen i administrasjonsresultat til eier for 2011. Det er gjennom hele 2011 arbeidet med kostnadseffektiverende tiltak som har gitt god effekt. På inntektssiden har de turbulente finansmarkedene hatt negative konsekvenser for innskuddspensjon og unit linked, men dette veies opp av gode resultater innen kollektivporteføljen.

Risikoresultat

Reduksjonen i risikoresultat sammenlignet med fjoråret er relativt betydelig og skyldes at det er foretatt styrking av IBNR og RBNS avsetningene knyttet til uførhet for kollektiv ettårig risiko i 2011.

FIGUR: AKTIVAPROFIL

For kollektiv pensjon er det i 2011 avsatt 1,47 millioner kroner til risikoutjevningfond. Ved utgangen av 2011 utgjør risikoutjevningfondet 404 millioner kroner. Risikoutjevningfondet for fripoliser er 65 millioner kroner ved utgangen av 2011, noe som er en økning på 23 millioner kroner for året.

Finansresultat

2011 har vært preget av stor uro i finansmarkedene. Lange renter har svekket seg betydelig, mens usikkerheten knyttet til finansmarkedene har gitt økte kredittspreader. Reduserte renter bidrar positivt til avkastningen på kort sikt, mens økte kredittspreader påvirker avkastningen negativt. Aksjemarkedene har falt både i Norge og internasjonalt.

Avkastning investeringsporteføljer med garanti

Markedsavkastning kollektivporteføljen

Portefølje	2011	2010
Totalt	3,4 %	6,1 %
Kollektiv ytelse	3,0 %	6,4 %
Fripoliser	3,8 %	6,0 %
Individual	3,2 %	6,0 %

Bokført avkastning kollektivporteføljen

Portefølje	2011	2010
Totalt	4,6 %	4,9 %
Kollektiv ytelse	4,8 %	4,6 %
Fripoliser	4,7 %	4,9 %
Individual	3,6 %	6,0 %

Avkastning investeringsporteføljer uten garanti

Markedsavkastning innskuddsprofiler

	2011	2010
Forsiktig pensjon	2,8 %	6,7 %
Balansert pensjon	-1,2 %	10,3 %
Offensiv pensjon	-5,3 %	13,4 %

Bokført avkastning ble for kundeporteføljene bortsett fra deler av både individual og kollektiv pensjon porteføljer med flerårig rentegaranti tilstrekkelig til å dekke gjennomsnittlig rentegarantien samt gi et overskudd til kunder på 0,5 milliarder kroner. Gjennomsnittlig årlig rentegaranti for de ulike kundeporteføljene ligger i intervallet 3,1 prosent til 3,7 prosent. Garantnivåene for ny forretning er redusert til 2,5 prosent som en følge av det lave rentenivået.

Finanstilsynet har i brev av desember 2011 anmodet livsforsikringselskapene å prioritere anvendelse av overskudd til å styrke premiereserve for å møte antakelser om fremtidig økt levealder. Som følge av dette har Storebrand Livsforsikring i 2011 avsatt 1,1 milliarder kroner for å styrke premiereserven for kollektiv pensjonsforsikring og fripoliser.

Storebrand følger utover dette en pågående plan om oppreservering knyttet til antagelser om lavere dødelighet i fremtiden for individuelle pensjonsforsikringer og fripoliser. Det er, i henhold til plan, avsatt 323 millioner kroner i 2011. Samlet er eiers resultat i 2011 belastet med 180 millioner kroner som følge av oppreservering for langt liv.

Gjenstående meldt oppreserveringsbehov ved utgangen 2011 er beregnet til om lag 170 millioner kroner på individuelle pensjonsforsikringer. Oppreserveringen er planlagt gjennomført innen utgangen av 2012. Oppreserveringen kan dekkes av positivt bokført avkastningsresultat. Dersom årlig bokført avkastning for individualporteføljen er høyere enn 5,8 prosent vil oppreserveringen skje uten direkte kostnad for eier.

Storebrand Livsforsikring er finansiert gjennom en kombinasjon av egenkapital og ansvarlig lån. Andelen ansvarlig lån er på om lag 30 prosent og utgjør 6,6 milliarder kroner ved utgangen av 2011. Rentekostnadene på ansvarlig lån utgjør om lag netto 130 millioner kroner i kvartalet for de kommende 12 måneder. Selskapsporteføljen hadde en brutto avkastning på 5,1 prosent for 2011 mot 5,8 prosent for 2010. Avkastningen er negativt påvirket av økte kredittspreader innenfor banksektoren. Selskapsporteføljen fikk et nettoresultat i 2011 på minus 120 millioner kroner mot minus 55 millioner kroner foregående år.

Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko

Det ble i 2011 inntektsført 520 millioner kroner i forhåndsprising for rentegaranti og fortjeneste på risiko for kollektiv ytelse, en nedgang på 37 millioner kroner fra fjoråret. Reduksjonen skyldes gjennomførte og kommuniserte prisendringer samt overgang til innskuddspensjon.

Balanse

For kundeporteføljene med garanti er allokering til aksjer redusert i løpet 2011, motsvart av en økning i allokering til anleggsobligasjoner.

Aksjeandel	31.12.2011	31.12.2010
Offensiv profil	21 %	21 %
Standard profil	17 %	17 %
Forsiktig profil	9 %	9 %
Fripoliser samlet	7 %	7 %
Individual samlet	13 %	13 %

I selskapsporteføljen er allokeringen til anleggsobligasjoner økt i år. Pengemarkedseksponering er tilsvarende redusert.

Kundemidler er i 2011 økt med om lag 3 milliarder kroner. Midler til forvaltning utgjorde 213 milliarder kroner ved utgangen av 2011. Økningen er drevet av positiv avkastning mens netto fraflytting av kundemidler trekker ned.

MARKED

Premieinntekter eksklusiv tilflytting av premiereserve

NOK mill.	2011	2010
Ytelsespensjon (fee basert)	9 147	8 154
Innskuddspensjon (Unit Linked basert)	3 812	3 409
Sum kollektiv pensjon	12 959	11 563
Fripoliser	116	98
Tradisjonell individuell kapital og pensjon	584	761
Unit Linked (retail)	929	1 993
Sum Individuell pensjon og sparing	1 629	2 852
BenCo	700	759
Sum	15 288	15 174

Generelt reduseres premieinntektene for kollektiv ytelsespensjon gradvis som følge av overgang til innskuddspensjon. Økningen i år skyldes blant annet lønnsvekst. Det er god vekst i premieinntekter for innskuddsbaserte ordninger for bedrifter. Det er ikke lenger nyttegning for tradisjonell kapital og pensjon, noe som har medført nedgang i premieinntektene sammenlignet med foregående år. Nedgangen i premieinntekter for unit linked følger av at det gode salget av garantikonto foregående år ikke er videreført i samme grad.

Salg

Tre kommuner vedtok i 2010 å flytte sine pensjonsordninger fra Storebrand med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2011. Bokført netto flytting fra Storebrand ble på 4 690 millioner kroner mot en netto tilflytting på 1 859 millioner kroner i 2010.

Bedriftsmarkedet og offentlig sektor

Storebrand har lykkes godt innenfor tjenstepensjon de siste årene, og har en samlet netto flyttebalanse de siste 7 årene på ca. 11 milliarder kroner. 2011 var imidlertid et svakere salgsår, som spesielt var preget av konkurransesituasjonen i offentlig sektor og flytting av 2 av våre kommuner med offentlig tjenstepensjon. Storebrand har imidlertid vedtatt en offensiv strategi innenfor offentlig sektor med ambisjoner om vekst og økte markedsandeler.

Storebrand er markedsleder i tjenstepensjonsmarkedet i privat sektor med en markedsandel på 30 prosent målt i brutto forfalt premie for innskuddspensjon og 43 prosent for ytelsespensjon (foreløpig FNO statistikk per 3. kvartal 2011). Markedet for privat sektor har vært preget av en sterk overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon, og det forventes at denne trenden vil fortsette også i 2012. Endrede rammevilkår for ytelsespensjon og forventning om økte innskuddssatser vil forsterke dette, og Storebrand arbeider med videreutvikling av produkt- og betjeningsløsninger som er tilpasset nye rammebetingelser og kundebehov.

Personmarkedet

Storebrand har iverksatt en ny og offensiv strategi med høye ambisjoner i personmarkedet, og under iverksettelse er en rekke tiltak for å understøtte satsingen. Samlet salg for 2011 var lavere enn forventninger, spesielt som en følge av lavt netto salg av fondsprodukter på grunn av negativ utvikling i finansmarkedene.

Storebrand satser offensivt på å tilby gunstige produkter og løsninger til ansatte hos våre bedriftskunder, og dette markedet hadde en positiv utvikling gjennom 2011. Storebrand iverksetter en rekke tiltak i personmarkedet med forbedring av en rekke løsninger og betjeningskonsepter for våre kunder. Målsettingen er å styrke kundetilfredshet, øke antall kunder og øke antall kunder med flere produktkoblinger.

Nytegning

For 2011 er samlet nytetegnet premie (APE) på 658 millioner kroner mot 1 314 millioner kroner for foregående år. Nedgangen skyldes hovedsakelig lavere APE for kollektiv ytelse- og innskuddspensjon, men er også noe redusert for unit linked.

- Garanterte produkter: 325 millioner kroner i 2011 mot 778 millioner kroner i 2010.
- Fondsforsikring: 299 millioner kroner i 2011 mot 499 millioner kroner i 2010.
- BenCo: 34 millioner kroner i 2011 mot 37 millioner kroner i 2010.

SPP

- Administrasjonsresultatet økt med 30 prosent
- Urolige finansmarkeder svekker finansresultatet
- Premieinntekter innenfor fondsforsikring økt med 7 prosent

Forretningsområdet SPP tilbyr pensjons- og forsikringsløsninger samt rådgivning til foretak i den konkurranseutsatte delen av tjenestepensjonsmarkedet. I tillegg tilbyr selskapet også privat pensjonssparing samt syke- og helseforsikringer.

RESULTAT

Resultatutvikling SPP

NOK mill.	2011	2010
Administrasjonsresultat	99	76
Risikoresultat	289	290
Finansresultat	-226	11
Øvrig	129	34
Resultat før amortisering og nedskrivning	291	410
Amortisering immaterielle eiendeler	-358	-348
Resultat før skatt	-67	63

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet ble 23 millioner kroner høyere enn året før. Inntektene økte med 7 prosent ¹⁾ på grunn av vekst i midler til forvaltning og økt andel feebaserte inntekter. Kostnadene økte med 5 prosent, og forklares i hovedsak av større salgsvolum og større salgandel via meglere og følgelig høyere provisjonskostnader.

Risikoresultat

I 2011 ble risikoresultatet 289 millioner kroner, sammenlignet med 290 millioner kroner året før. Det er fremdeles et godt sykresultat som utgjør den største delen av risikoresultatet. Færre og mer kortvarige uføretilfeller enn forventet medførte oppløsning av reserver, noe som ga et sterkt risikoresultat, om enn noe lavere enn året før.

I desember ble reassuranseavtalen for risikovirksomheten avsluttet, noe som ga en positiv engangseffekt på 85 millioner kroner. Det er fremforhandlet en ny reassuranseavtale med virkning fra 1. januar 2012. Den nye avtalen begrenser SPPs eksponering mot uføre- og dødsrisiko hos enkeltindivider.

Finansresultat

Finansresultatet har vært negativt i perioden og utgjorde minus 226 millioner kroner for hele året. Et svakt aksjemarked og synkende renter i perioden bidro negativt til finansresultatet.

¹⁾ Prosentvis endring målt i lokal valuta

Avkastningen i de ulike porteføljene avhenger av utviklingen i finansmarkedene. Porteføljene har ulik eksponering mot for eksempel aksje-, rente- og valutamarkedet, ettersom de har en investeringsprofil som er tilpasset forpliktelsene. Avkastningen kommer derfor til å variere. Grunnet fallende renter har samtlige porteføljer hatt positiv avkastning i perioden. Porteføljer med høy allokering til rentebærende verdipapirer har gitt en overskuddsdeling på 319 millioner kroner, sammenlignet med 154 millioner kroner i 2010.

Fallende markedsrenter øker verdien på de garanterte forpliktelsene. Årsavkastningen var ikke tilstrekkelig til å dekke denne økningen. Dette har sammen med en åpen aksjeeksponering ført til et latent kapitaltilskudd (LKT) på minus 741 millioner kroner mot 100 millioner kroner i 2010. For å redusere effekten av fallende aksjemarkeder på resultatet finnes det en sikringsportefølje. Det svake aksjemarkedet gjorde at sikringsporteføljen fikk en gevinst på 131 millioner kroner. Øvrige effekter i finansresultatet utgjorde til sammen minus 65 millioner kroner.

Finansavkastning

Portefølje	2011	2010
Defined Benefit (DB)	8,6%	7,1%
Defined Contribution (DC):		
- P250 ¹⁾	3,3%	5,3%
- P300 ¹⁾	7,6%	6,0%
- P520 ¹⁾	12,5%	7,1%
AP (Avgangspensjon)	2,8%	0,2%

¹⁾ Høyeste rentegaranti i porteføljene P250, P300 og P520 er henholdsvis 2,5 prosent, 4 prosent og 5,2 prosent.

ØVRIG RESULTAT

Det øvrige resultatet utviklet seg svært positivt i løpet av året og utgjør 129 millioner kroner, mot 34 millioner kroner i 2010. Resultatet består av avkastningen fra selskapets egne plasseringer, som tilsvarer egenkapitalen, og de er hovedsakelig plassert i korte rentebærende verdipapirer. Det gode resultatet skyldes at den kortsiktige renten har økt betydelig det siste året.

BALANSE

SPP tilpasser aksjeeksponeringen etter utviklingen i markedet og risikobærende evne i porteføljene med såkalt dynamisk risikostyring. Aksjeandelen i porteføljene er redusert i løpet av året. I likhet med den norske livvirksomheten er rentegarantien på nysalg redusert som følge av det lave rentenivået, og fra 1. januar 2012 er denne i intervallet 0 til 0,5 prosent

Bufferkapitalen (villkorad återbäring) er i løpet av året redusert med 1,1 milliarder kroner til 7,4 milliarder kroner. Nedgangen skyldes fallende aksjemarkeder og lavere markedsrenter.

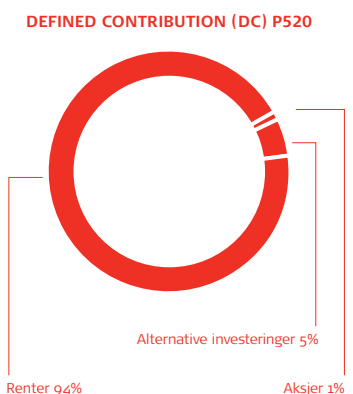
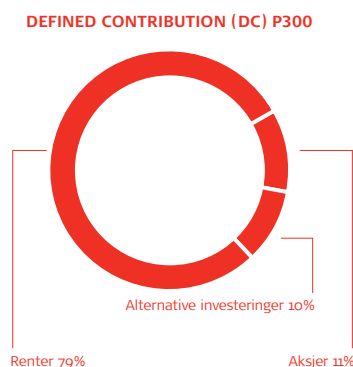
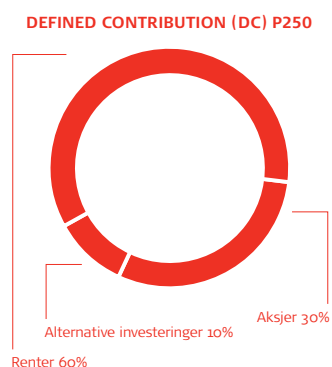
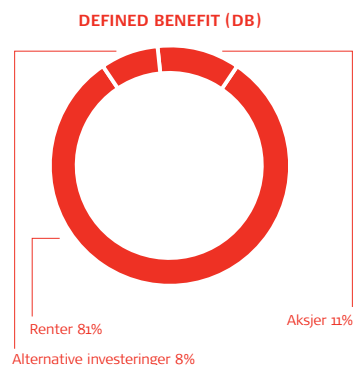
I 2011 økte den totale forvaltningskapitalen fra 109 milliarder kroner til 113 milliarder kroner. Kapital innenfor fondsforsikring var uendret på 32 milliarder kroner til tross for et svakt aksjemarked. Verdien av kapitalbeholdningen sank med 8 prosent i løpet av året. Dette ble imidlertid demmet opp for av en fortsatt god netto tilstrømning i fondsforsikringsprodukter. Kapital til forvaltning i tradisjonell forsikring har i gjennomsnitt hatt en avkastning på 8 prosent, slik at kapitalen har økt til 81 milliarder kroner.

MARKED

SPP har fortsatt godt nysalg av løpende premier innenfor SPPs kjernevirksomhet, konkurranseutsatt tjenestepensjon. Takket være et attraktivt fondstilbud og et konkurransedyktig fondsforsikringsprodukt hadde SPP et godt salgsresultat i 2011.

Premieinntekter

I 2011 fortsetter vridningen fra tradisjonell forsikring til fondsforsikring. Dette er gunstig for selskapet ettersom det er høyere lønnsomhet innenfor fondsforsikring. For premieinntektene økte andelen fondsforsikring til om lag 59 prosent, en økning på 10 prosentpoeng. Premieinntektene for fondsforsikring økte med 4 prosent, mens de sank med 31 prosent for tradisjonell forsikring.

Premieinntekter eksklusiv tilflytting av premiereserve

NOK mill.	2011	2010
Garanterte produkter	2 632	3 030
Unit Linked	3 633	388
Sum	6 265	6 418

SPP har i 2011 styrket sin posisjon for Unit Linked i det svenske tjenstepensjonsmarkedet. Markedsandelen i Unit Linked økte fra 13 til 15 prosent innen den åpne konkurranse-utsatte delen av tjenstepensjonsmarkedet. Netto premieinntekter (premieinntekter minus forsikrings-utbetalinger) og flytting økte innen Unit Linked fra 2 358 millioner kroner til 2 634 millioner kroner i 2011. Netto premieinntekter innen tradisjonelle produkter ble minus 2 220 millioner kroner, en økning fra minus 1 502 millioner kroner i 2010.

Nytegning

Nysalget for 2011 ble noe høyere sammenlignet med året før. Salget eksklusiv valgsentraler økte med 15 prosent, fra 984 millioner kroner til 1 034 millioner kroner. Både salget fra egen salgsstab og salget via meglere bidro til økningen.

Fondsforsikring står fortsatt for den største andelen av nytegningen. Av totalt salg var andelen fondsforsikring 69 prosent.

- Garanterte produkter: 323 millioner kroner i 2011 mot 291 millioner kroner i 2010
- Unit Linked: 695 millioner kroner i 2011 mot 683 millioner kroner i 2010
- Øvrig: 16 millioner kroner i 2011 mot 10 millioner kroner i 2010

FORSIKRING**• Styrkede risikoresultater**

Forretningsområdet tilbyr personrisikoprodukter til det norske privatmarkedet, og personalforsikring i bedriftsmarkedet i Norge.

Resultatutvikling

NOK mill.	2011	2010
Premieinntekter for egen regning	1 149	1 099
Erstatningskostnader for egen regning	-833	-845
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-193	-199
Forsikringsresultat	124	55
Finansinntekter	99	93
Resultat før skatt	223	148

	2011	2010
Skadeprosent	72%	77%
Kostnadsprosent	17%	18%
Combined ratio	89%	95%

Nytegning

Risikoprodukter: 99 millioner kroner i 2011 mot 199 millioner kroner i 2010.

AVSTEMMING TABELLER MOT RESULTATOPPSTILLING

Tabellen nedenfor viser avstemming mellom resultattabellene i rapporten ovenfor som Storebrand Livsforsikring konsern etter internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og resultat etter årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper. Det offisielle konsernregnskapet til Storebrand Livsforsikring er basert på årsregnskapsforskriften for forsikringselskaper.

NOK mill.	2011	2010
Resultat før skatt	722	1 079
Korreksjon erstatningsavsetning skadeforsikring		-4
Endring sikkerhetsavsetning skadeforsikring	30	-11
Resultat Storebrand Livsforsikring Konsern før skatt	751	1 064

RISIKO OG KAPITALFORHOLD

Storebrands inntekter er avhengig av eksterne forhold det er knyttet usikkerhet til. De viktigste er utviklingen i kapitalmarkedene og endringer i levealderen til den norske og svenske befolkningen.

Storebrands kunder ønsker sikkerhet for egen økonomi dersom noe uforutsett skulle skje og å kunne opprettholde kjøpekraft som pensjonister. For å tilfredsstille disse behovene tilbyr Storebrand ulike løsninger for pensjonssparing og produkter som sikrer videre inntekt dersom eksempelvis kundene blir arbeidsuføre. Produktene påfører selskapet en forsikringsrisiko, der blant annet kundenes levealder og arbeidsevne er risikofaktorer. Som følge av avkastningsgarantier medfører produktene også renterisiko. I den svenske virksomheten reflekteres denne renterisikoen i finansregnskapet ved at forpliktelsene vurderes til markedsverdi. Innføring av Solvens-II-regelverket fra 2014 vil innebære at markedsverdien av avsetningene vil få langt større betydning også i den norske virksomheten.

Den innbetalte premien investeres i ulike former for verdipapirer frem til midlene, inkludert avkastning, igjen betales ut til kundene som pensjon eller erstatninger. Storebrand påtar seg dermed kapitalmarkedsrisiko gjennom å selge disse produktene, med målsetting om å skape meravkastning både for kunder og for eiere. Produktene utvikles, betjenes og forvaltes i Storebrand og selskapet utsettes derfor også for operasjonell risiko i disse forretningene.

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i konsernets virksomhet. Grunnlaget for risikostyringen legges i styrets årlige behandling av strategi- og planprosessen med fastsettelse av risikoappetitt, risikomål og overordnede risikorammer for virksomheten. Risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand.

Både Storebrand Livsforsikring og SPP benytter seg av dynamisk risikostyring i den løpende forvaltningen. Metodeverket skal sikre at selskapene opprettholder en god risikobærende evne gjennom fortløpende å tilpasse aktivaallokeringen og den finansielle risikoen til selskapets soliditet og risikokapital. Effekten av markedsnedgang dempes, samtidig som kunder og eiere kan ta del i markedsoppgang. Daglige beregninger i et eget modellverktøy danner, med grunnlag i siste markeds- og porteføljeutvikling, basis for beslutninger om mulige aktivitilpasninger etter et forhåndsdefinert rammeverk. Gjennom utøvelsen av denne type risikostyring forventer selskapet å skape god avkastning hvert enkelt år og over tid.

Operasjonell risiko refererer til risiko for direkte eller indirekte tap som følge av mangelfulle eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko søkes redusert gjennom tydelige rutiner, klare ansvarsbeskrivelser og dokumenterte fullmakter. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter. De største operasjonelle risikoene er tilknyttet regulatoriske endringer, store IT-prosjekter og medfølgende risiko for drifts- og forretningsmessige konsekvenser. Det gjennomføres årlig en risikovurdering i konsernledergruppen som resulterer i en risikooversikt med forbedringstiltak. Risikovurderingen presenteres for og behandles av styret.

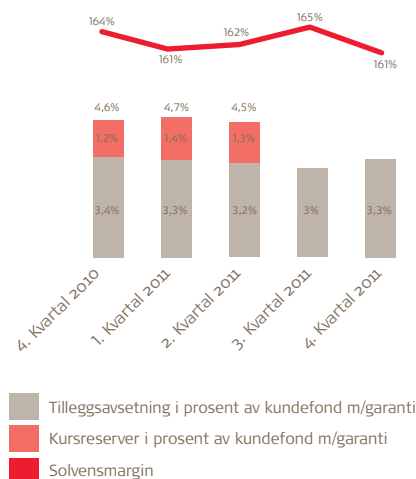
STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Viktigste risikofaktorer er finansiell risiko - rente, aksje, eiendom og kreditt - og forsikringsrisiko med økt levealder og uførefrekvens.

Eksposeringen mot økt levealder og uførhet er knyttet til forsikringenes lange varighet. Tariffene bygger på statistisk erfaringsmateriale, og selskapet har strategier for gjennomføring av fremtidige behov for reservestyrking og å redusere eiers risiko fra endringer i bestanden til et lavest mulig nivå. En vesentlig del av spareproduktene har avkastningsgarantier. Selskapets største finansielle risiko er knyttet til evnen til årlig å innfri rentegarantiene. Dette setter rammer for typer investeringer og gjennomføringen av risikostyringen. Det meste av nysalget er i produkter hvor kundene selv velger risikoprofil for sin pensjonssparing og selv har avkastningsrisikoen på oppsparte pensjonsmidler.

For garantert forretning er høyt rentenivå over tid å foretrekke fremfor lave renter. De fallende rentene gjennom 2011 medførte derfor, alt annet like, høyere risiko for selskapet. Denne risikoen reflekteres ikke med dagens regler for finansregnskapet og krav til solvenskapital. Nytt solvensregelverk – Solvens II – vil fra 2014 ta høyde for denne renterisikoen. Som et viktig stabiliserende tiltak er vesentlige midler i regnskapskategorien "anleggsobligasjoner" som ikke føres til løpende markedsverdi, men gir en stabil løpende bokført avkastning betydelig over rentegarantien. Likviditetsrisikoen håndteres ved betydelige finansinvesteringer med spesielt god likviditet.

2011 var preget av markedsuro og stor usikkerhet i 2. halvår, spesielt med betjening av den store gjeldsbyrden for flere land i eurosamarbeidet. Verdens aksjeindekser falt, lange markedsrenter i land utenfor eurokrisen falt markant, og kredittpåslaget på obligasjoner økte noe. Dette påvirker også Storebrand Livsforsikring. Avkastningen på kundemidlene som var investert i aksjer

ble klart negativ, samtidig som rentefallet ga høyere avkastning enn forventet. Kredittobligasjoner ga avkastning noe under forventning, mens eiendom ga avkastning om lag som forventet. Eksponering mot de gjeldstyngede Euro-landene, de såkalte PIIGS-landene, er begrenset.

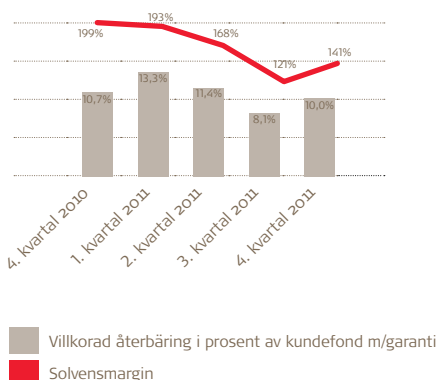
For å sikre tilstrekkelig kapital til å betjene sine forpliktelser krever Finanstilsynet at forsikringsvirksomheten stresstester både eiendeler og forpliktelser etter forhåndsdefinerte maler. Dette omtales som "Risikobasert Tilsyn" og er et steg på veien mot det kommende europeiske regelverket for livsforsikring, Solvens II.

SOLIDITET

NOK mill.	2007	2008	2009	2010	2011
Egenkapital	14 304	15 247	14 004	15 069	15 031
Ansvarlig lånekapital	8 814	9 833	6 637	6 642	6 630
Risikoutjevningfond	197	153	225	287	469
Kursreguleringsfond	3 889		31	1 971	
Tilleggsavsetning (TA)	5 757	3 437	4 646	5 439	5 442
Villkorad återbäring (VÅ)	13 699	7 499	8 689	11 503	10 038
Oververdi obligasjoner til amortisert kost	40	-313	140	732	1 757
Opptjent resultat	1 340		952	1 067	742
Sum	48 041	35 856	35 324	42 710	40 109

Soliditetskapitalen ble redusert med 2,6 milliarder kroner som følge av positivt resultat og reduserte kundebuffer og utgjorde 40,1 milliarder kroner ved utgangen av 2011. Det er som følge av disponering av årets overskudd avsatt 371 millioner kroner til tilleggsavsetning. Frayflytting samt trekk av tilleggsavsetning til dekning av rentegaranti for enkelte kontrakter på 165 millioner kroner har medført at selskapets nivå på tilleggsavsetning er uendret i 2011. Kursreguleringsfondet er redusert med 2,0 milliarder kroner, saldo ved utgangen av året er null. Oververdi på obligasjoner til amortisert kost økte med 1 milliard kroner som følge av rentefall og utgjorde 1,8 milliarder kroner ved utgangen av 2011.

Soliditet

Kapitaldekningen for Storebrand Livsforsikring Konsern ble på 13,8 prosent ved utgangen av 2011, tilnærmet uendret fra foregående år. Storebrand Livsforsikring Konsern oppnådde en solvensmarginprosent på 161, en reduksjon på 3 prosentpoeng. Reduksjonen i solvensmargin skyldes blant annet beregnet skattekostnad. På den annen side er solvensmargin økt som følge av tillatelse fra Finanstilsynet til endret behandling av investeringer i fast eiendom med eierandel mellom 10 og 15 prosent. Endringen ble implementert i 3. kvartal 2011. For Storebrand Livsforsikring innebar denne endringen en bedring på 5 prosentpoeng i solvensmargin. Det er avsatt konsernbidrag til Storebrand ASA på 200 millioner kroner.

SPP

SPP har samme typer risikoer som Storebrand Livsforsikring. Forskjeller i produktutforming, regulatorisk rammeverk og aktivaallokering gir likevel et noe annerledes risikobilde. SPPs ytelsesbaserte produkter har inflasjonsjustering og dermed inflasjonsrisiko på deler av bestanden. Renterisiko reflekteres i forpliktelsene ved at de etter svenske regler markedsverdivurderes både i finansregnskapet og for beregning av solvenskapital. Investeringsporteføljen tilpasses løpende rentefølsomheten til forsikringsforpliktelsene i finansregnskapet. Ulik beregningsmetodikk gjør at rentefølsomheten i beregningen av SPPs solvenskapital er større enn i finansregnskapet. Kraftig fall i lange svenske renter høsten 2011 hadde moderat negativ effekt på finansresultatet, men samtidig en betydelig negativ effekt på selskapets solvenskvote. Negative finansmarkeder og dynamisk risikostyring medførte gradvis redusert aksjeandel gjennom 2011.

Kundeavkastningen var i 2011 god, spesielt i profilene med lav eksponering mot aksjemarkedet. Det største positive bidraget til kundeavkastningen kom fra obligasjonsporteføljene, spesielt porteføljene med lav kreditrisiko, etter det kraftige fallet i lange svenske renter.

Dersom verdien av eiendelene er lavere enn verdien av forpliktelsen for kunder, som følge av avkastning lavere enn utstedte avkastningsgarantier, vil det oppstå såkalte "latente kapitaltilskudd", som avsettes som en forpliktelse i regnskapet. "Latente kapitaltilskudd" kan reverseres ved god porteføljearvkastning og/eller økte markedsrenter.

Ved utgangen av året var solvensmarginen i SPP på 141 prosent mot 199 prosent ved utgangen av 2010. I solvensberegningen i Sverige diskonteres forsikringsforpliktelsene med en markedsrente. I løpet av året falt rentene markant i Sverige. Dette førte til at

forsikringsforpliktelsene i solvensberegningen steg og solvenskapitalen ble redusert. For å sikre en stabil solvensmargin i volatile rentemarkeder ble det besluttet å styrke kapitalen i SPP Livförsäkring AB med et kapitaltilskudd på 0,9 milliarder kroner.

Finansinspektionens stresstest omtales som "Trafikklyrapportering" og har mye til felles med "Riskbasert Tilsyn" i Norge.

KAPITALFORHOLD

Storebrand legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital og lån i konsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft i behovet for kapital. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Konsernet har en målsetting om over tid å ha en solvensmargindekning i livvirksomheten på over 150 prosent. Storebrand Livsforsikring AS har videre en målsetting om en rating på A-nivå. Storebrand Livsforsikring AS hadde ved årsskiftet en rating på A3 og A- fra henholdsvis Moody's og Standard & Poor's, ingen endring fra 2010.

REGULATORISKE FORHOLD

I Norge er livsforsikringselskapene underlagt to regulatoriske kapitalkrav – ett som følger aktivisiden (Basel) og ett som følger passivisiden (Solvens I). Livselskapene i Norge følger fra 2008 ny forskrift for kapitaldekningskravet som er tilpasset kapitaldekningsreglene for banker gjennom Basel II. Basel-regelverket i kombinasjon med Solvens I forventes å gjelde for livselskapene frem til innføring av et felles europeisk kapitaldekningsregelverk for forsikringselskaper, Solvens II.

BÆREKRAFT

Storebrandkonsernet har arbeidet systematisk og målrettet med samfunnsansvar i over 15 år. Lenge før andre aktører i finansbransjen forholdt seg til samfunnsansvarlige kriterier for sine investeringer hadde Storebrand en egen analyseavdeling med metoder for å definere de aller beste foretak på samfunnsansvar. Over lang tid har Storebrands ambisjon vært å være den ledende aktøren innenfor samfunnsansvar i Norden. Gjennom 2011 er det tatt beslutninger for å sikre at denne posisjonen opprettholdes i en verden i sterk forandring der bærekraft er en viktig konkurransefaktor. Rapportering av nøkkeltall innenfor bærekraft er revidert av en uavhengig tredjepart og er gjengitt i Storebrand Konsern sin årsrapport. Arbeidet med bærekraftige investeringer beskrives nærmere i Storebrand Konsern sin årsrapport.

FRA SAMFUNNSANSVAR TIL BÆREKRAFT

Storebrand har i 15 år benyttet samfunnsansvar som begrep for arbeidet som gjøres innenfor miljø, sosiale spørsmål og samfunnsengasjement. For å sikre en langsiktig utvikling som bedrift, kreves det mer enn å ta samfunnsansvar. Det kreves en bærekraftig strategi. Begrepet bærekraft definerer selve kjernen for langsiktig fremgang: "en bærekraftig utvikling skal ivareta den nåværende generasjons behov, uten å ødelegge mulighetene for kommende generasjoner til å tilfredsstille sine behov¹¹". Dette er en ledestjerne for konsernets strategiarbeid og daglige drift, og følges blant annet opp gjennom kapitalforvaltningens analyser av bedrifter i investeringsprosessen. Bærekraft er også et av konsernets nye kundeløfter.

Våren 2011 besluttet styret en videreutvikling av konsernets arbeid med bærekraftige investeringer. Siden 2005 har konsernet hatt en minimumsstandard for bærekraftige investeringer som gjelder alle egenforvaltede midler. Beslutningen innebærer at ESG-parametre (Environmental, Social og Governance) skal hensyntas i alle investeringsbeslutninger. Formålet er å identifisere selskapene som er best posisjonert til å møte fremtidens utfordringer ut fra et bærekraftsperspektiv.

BÆREKRAFTIG BEDRIFT I VERDENSKLASSE

Konsernet stiller krav om bærekraft i alle interne prosesser og beslutninger. Innkjøpsavdelingen har krav om bærekraft som en av tre avgjørende kriterier, HR har etikk og medarbeidertilfredshet høyt på agendaen, og bærekraft er i stor grad integrert i kjernevirksomheten. Dette gjør at Storebrand for 13. året på rad er kvalifisert til Dow Jones Sustainability Index, som en av de 10 prosent mest bærekraftige bedriftene i verden i vår bransje. Storebrand står på S&P's liste over Sustainability Leaders 2012. Videre er Storebrand kvalifisert til FTSE4Good, Leadership Index fra Carbon DisclosureProject og kom på 9. plass på listen over de mest bærekraftige selskaper i verden på Global 100 som World Economic Forum ligger bak. Verdien av konsernets arbeid med bærekraftige investeringer fikk også en stor anerkjennelse da konsernet i 2011 fikk prisen "Sustainable Asset Owner of the Year" av Financial Times og IFC, en del av Verdensbanken.

¹¹ Definisjonen for bærekraftig utvikling fra Brundtlandkommissjonen 1987

UTVIKLING I PSI - PRINCIPLES FOR SUSTAINABLE INSURANCE

I 2012 kommer FNs miljøprogram UNEP FI til å lansere prinsipper for bærekraftig forsikring, en utvikling av UNPRI - som er FNs prinsipper for ansvarlige investeringer. Disse prinsippene vil være et viktig redskap for bransjens arbeid med bærekraft og forhåpentligvis også et bidrag til å bygge opp tillit til finans- og forsikringsbransjen globalt, som i mange år har kjempet med lav tiltro i befolkningen generelt. Storebrand har engasjert seg i arbeidet med å utforme prinsippene og forbereder virksomheten til å levere på de nye prinsippene for bærekraftig forsikringsvirksomhet.

MILJØ

Storebrand arbeider målrettet for å redusere forretningsdriftens belastning på miljøet, både gjennom egen drift, investeringer, innkjøp og eiendomsforvaltning. Vår absolutt største påvirkning på miljøet kan vi få til gjennom strenge krav til våre investeringer.

Konsernets hovedkontor på Lysaker er et bygg med høye krav til miljø, og vi arbeider kontinuerlig for å redusere energiforbruket i alle egenforvaltede eiendommer. Konsernet arbeider også med miljømerking av sine eiendommer. Ved utgangen av 2011 var 60 prosent av de eiendommene Storebrand selv drifter og forvalter sertifisert som Miljøfyrtårn. Alle er energimerket.

Konsernet arbeider for å avskaffe alle firmabiler både i Norge og Sverige og har både elbiler og sykler tilgjengelig for utlån. Miljø veier tungt i alle våre innkjøp.

Selv om konsernet arbeider aktivt for å redusere utslipp, er det per i dag ikke mulig å redusere CO₂-utslippene til et nullnivå. For å kompensere for dette kjøper Storebrand FN-sertifiserte klimakvoter (CER, certified emissions reductions) som dekker utslipp fra flyreiser, energiforbruk og firmabiler. Konsernet ble Norges første klimanøytrale finansaktør i 2008 og har siden vært det.

PERSONAL OG ORGANISASJON

Storebrand Livsforsikring AS er et heleid datterselskap av Storebrand ASA. Ved utgangen av året var det 1 717 ansatte i livkonsernet, mot 1 656 ved årets begynnelse. Gjennomsnittsalderen i Storebrandkonsernet er 44 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 9 år.

LIKESTILLING/MANGFOLD

I alle Storebrands stillingsannonser understrekes det at konsernet er opptatt av mangfold og vi oppfordrer kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming, kulturell bakgrunn eller seksuell orientering. Konsernets arbeidsmiljøundersøkelse ble et viktig virkemiddel for å måle de ansattes opplevelse av mangfoldet i konsernet, samt viktigheten av å ha dette tema på dagsorden.

43 prosent av styremedlemmene i Storebrand Livsforsikring er kvinner, og kvinneandelen i konsernledelsen er 17 prosent. Ved utgangen av året var det 38 prosent kvinner med lederansvar i konsernet.

Storebrand er med i finansnæringens lederutviklingsprogram for kvinner, Futura, med lederansvar i arbeidsgruppen, og selskapet deltar også med kandidater og agenter. I tillegg til Futura i Norge deltar konsernet i Ruter Dam i Sverige. Selskapet setter krav til samarbeidende rekrutteringsbyråer om at begge kjønn skal være representert som finalekandidater til lederstillinger. Selskapet har en rekke goder for ansatte som bidrar til fleksible løsninger, herunder rett til 15 avspaseringsdager, fleksibel arbeidstid innenfor konsernets kjernetid, og majoriteten av de ansatte har bærbar pc. Det er full lønn ved egen, barns og foreldres sykdom og under svangerskap. For å kunne sammenligne lønn mellom kvinner og menn utarbeides det lønnsstatistikker for definerte nivåer og stillingsgrupper.

I 2011 var det 15 medarbeidere over pensjonistalderen på 65 år i arbeid, mot 38 medarbeidere i 2010. I Norge var det 33 nyansettelser av personer over 45 år.

SYKEFRAVÆR

Helse og trivsel inngår i alle forretningsområdenes målkort og helse har gjennomgående stått høyt på agendaen i konsernet i 2011. I helseindikatoren inngår fysiske arbeidsforhold, og det er gjennomført en rekke tiltak for at de fysiske arbeidsforholdene i konsernet skal være best mulig. Det er fortsatt mye som kan bedres og arbeidet vil fortsette inn i det nye året. Tiltak på mange fronter har ført til at konsernet i 2011 registrerer stabilitet i sykefraværet, som ved inngangen av året ble målsatt til 3,5 prosent. Sykefraværet i Storebrand Livsforsikring var i 2011 på 4,7 prosent mot 4,9 prosent i 2010 og 5,3 prosent i 2009. SPP hadde et sykefravær på 2,4 prosent og Storebrand Baltic 2,5 prosent. Storebrand har vært en inkluderende

arbeidslivsbedrift siden 2002 og har et tett og godt samarbeid med NAV. Storebrand har egen helseklinikk som i 2011 hadde drøye 5 800 behandlinger. Med et snitt på 9 behandlinger per ansatt har dette bidratt positivt til konsernets lave sykefraværstall.

Ansatte på hovedkontoret kan trene i egen idrettshall i arbeidstiden og idrettslaget, som har administrativt ansvar for aktiviteter i hallen, har mer enn 900 medlemmer fordelt på 17 grener.

Storebrand har ikke vært utsatt for meldte personskader, materielle skader eller ulykker av betydning i 2011.

KOMPETANSE

Felles e-læringsplattform har gjort kompetansetilbudet mer synlig og lettere tilgjengelig enn tidligere og har medført at flere benytter seg av de ulike kompetansetilbudene som selskapet tilbyr. Konsernet har utviklet læringsløp for ulike roller i Storebrand, hvor kompetanseheving på alle arenaer kombineres. I tillegg eksisterer et standardisert kurstilbud som er lett tilgjengelig for alle ansatte.

Det har vært viktig å forbedre kunderelasjonen, og det er gjennomført trening i kundekommunikasjon og salg gjennom året. Storebrand har benyttet interne ressurser til dette kompetanseløftet.

I 2011 har det også vært stor fokus på autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere (AFR) både når det gjelder den teoretiske kunnskapsprøven og den praktiske prøven. Det har totalt vært gjennomført seks fagdager som forberedelse til kunnskapsprøven.

Storebrands konserntreineeprogram har i 2010/11 blitt justert i tråd med personmarkedsstrategien, og det er ansatt en mer sammensatt gruppe traineer med fokus på fag, kunde eller prosjektgjennomføring. Programmet er to-årig og gir traineene en unik erfaring på tvers av konsernet. Traineene tilbys fire ulike traineestopp i Norge, SPP eller i Litauen, og tilbakemeldingene fra traineene og de miljøene traineene jobber i er meget gode. I tillegg tilbyr vi et sommerprogram for studenter med ett år igjen av sin mastergrad.

Storebrand arbeider kontinuerlig med å styrke personlig og faglig utvikling i konsernet og vektlegger medarbeidersamtalen som en viktig del av dette. Alle medarbeidere gjennomfører to obligatoriske medarbeidersamtaler i året med oppfølging og dokumentasjon av prestasjoner, samarbeid og etterlevelse av verdier. I 2012 vil medarbeidersamtalen bli enda viktigere som støtte i konsernets arbeid med å styrke kundeorienteringen.

ETIKK OG TILLIT

Storebrand lever av tillit. Det er ikke et fysisk produkt som selges, men et løfte om å være der når det trengs, enten det er i morgen, om ti eller førti år. Derfor stiller vi strenge krav til at konsernets medarbeidere skal ha en høy etisk standard. Samtlige ansatte måles på resultater, adferd og holdninger. En av konsernets kjerneverdier i 2011 var Til å stole på og ett av konsernprinsippene var Vi tar samfunnsansvar.

EIERSTYRING OG SELSKAPSEDELSE

Storebrand Livsforsikrings systemer for internkontroll og risikostyring tilknyttet regnskapsprosessen følger Storebrandkonsernets retningslinjer. Ledelsen og styret i Storebrandkonsernet vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse. Storebrand etablerte prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i 1998. Storebrand avlegger i samsvar med regnskapsloven § 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 20. oktober 2011 en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse. For en nærmere redegjørelse for Storebrand Livsforsikrings eierstyring og selskapsledelse og redegjørelse om foretaksstyring, vises det til egen artikkel punkt 10 i årsrapporten til Storebrand Konsernet.

Storebrand Livsforsikring har vedtektsført at selskapet skal ha samme valgkomité som Storebrand ASA og følger således Storebrandkonsernets prosesser for oppnevning og utskiftning av styremedlemmer.

Storebrand Livsforsikring har ingen vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis.

I 2011 ble det holdt 8 styremøter hvorav en var strategisamling. Styrets arbeidsform reguleres i egen styreinstruks. Styret i Storebrand ASA har to rådgivende underutvalg

som er felles for Storebrandkonsernet: kompensasjonsutvalget og revisjonsutvalget. Det er i 2011 også opprettet et godtgjørelsesutvalg som er felles for Storebrand ASA, Storebrand Livsforsikring AS, Storebrand Bank ASA, Storebrand Kapitalforvaltning AS og Storebrand Finansiell Rådgivning AS, i henhold til godtgjørelsesforskriften § 3 tredje ledd. Godtgjørelsesutvalget kommer i tillegg til kompensasjonsutvalget. Utvalget kan ikke treffe beslutninger på vegne av det enkelte styret.

ENDRING I STYRET

Peik Norenberg og Erik Haug Hansen har erstattet Andreas Enger og Gorm Leiknes i styret i 2011. Styret takker de fratrådte medlemmene for verdifull innsats for selskapet.

EFFEKTIVISERING

Storebrand har gjennom de siste årene arbeidet aktivt for effektivisering av virksomheten. Lean er innført som arbeidsmetodikk i alle miljøer for å sikre kontinuerlig forbedring av arbeidsprosessene. Gjennom strømlinjeforming av prosesser og etablering av selvbetjeningsløsninger for kundene, samt økt bruk av arbeidskraft i Litauen reduseres kostnadsnivået. Dette arbeidet vil fortsette med uforminset kraft.

I mars 2011 ble Storebrand konsernet reorganisert og all salgs- og markedskraft for den norske delen av konsernet ble samlet i livselskapet. Dette har gitt en sterkere kundefront og mulighet for bedre koordinering og utnyttelse av ressursbasen. Som del av denne reorganiseringen ble støttefunksjoner effektivisert og redusert i omfang. I den nye organiseringen nyter livselskapet også godt av at produktansvaret for fondsforsikringsprodukter og personrisikoprodukter er integrert og koordinert med tilsvarende virksomhet og kompetanse i henholdsvis SPP og Storebrand Forsikring. I tillegg er konsernets nordiske ressurser knyttet til balansestyring og investeringsstrategier samlet og organisert som del av Storebrand Livsforsikring. I sum bidrar dette til bedre ressursutnyttelse for livselskapet og konsernet.

VEKST

Storebrand Livsforsikring forventer en balansevekst på mellom 4 og 8 prosent per år i bedriftsmarkedet. Stadig flere bedrifter velger å lukke sine ytelsesordninger og veksten skjer innenfor innskuddsbaserte ordninger. Innføringen av pensjonsreformen øker bevisstheten om pensjon og gir rom for å tilby gode løsninger for privat tilleggssparing.

ANVENDELSE AV ÅRETS RESULTAT

Styret bekrefter at regnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift.

Resultatet på 443 millioner kroner foreslås disponert:

Konsernbidrag	200 millioner kroner
Annen egenkapital	76 millioner kroner
Risikoutjevningssfond	167 millioner kroner

Selskapets frie egenkapital utgjør 3 115 millioner kroner.

Lysaker, 13. februar 2012
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Idar Kreutzer
styrets leder

Peik Norenberg

Tove Margrete Storrødvann

Else-Lill Grønli

Erik Haug Hansen

Inger Johanne Bergstøl

Egil Thompson

Odd Arild Grefstad
Administrerende direktør

Resultatregnskap

1. januar - 31. desember

Storebrand Livsforsikring Konsern			Storebrand Livsforsikring AS		
2010	2011	NOK mill.	Note	2011	2010
TEKNISK REGNSKAP FOR LIVSFORSIKRING					
23 015	22 799	Forfalte premier, brutto		15 801	15 592
-321	-317	Avgitte gjenforsikringspremier		-68	-74
5 582	2 637	Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper/pensjonskasser	16	2 317	5 358
28 277	25 120	Premieinntekter for egen regning	13,14	18 050	20 876
58	72	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak herav inntekter fra eiendomsselskaper	28	1 784	1 366
				1 779	1 335
7 453	8 248	Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	17	5 213	4 893
1 144	1 190	Netto driftsinntekt fra eiendom	18		
2 949	414	Verdiendringer på investeringer	17	-2 181	1 835
2 312	2 314	Realisert gevinst og tap på investeringer	17	662	1 596
13 916	12 238	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	13	5 478	9 690
		Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak herav inntekter fra eiendomsselskaper	28	133	98
				132	96
990	1 427	Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	17	655	340
82	87	Netto driftsinntekt fra eiendom	18		
2 943	-4 948	Verdiendringer på investeringer	17	-1 638	1 072
466	452	Realisert gevinst og tap på investeringer	17	459	526
4 481	-2 982	Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	13	-390	2 035
935	995	Andre forsikringsrelaterte inntekter	13	162	162
-16 877	-16 574	Utbetalte erstatninger, brutto		-10 560	-11 145
47	83	Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger		18	6
-118	37	Endring i erstatningsavsetninger, brutto		28	-79
-4 575	-8 172	Overført premiereserve med videre til andre selskaper	16	-7 050	-3 522
-21 524	-24 626	Erstatninger for egen regning	13	-17 564	-14 742
-6 852	-7 767	Til/fra premiereserve, brutto		-1 202	-6 934
-759	-98	Endring i tilleggsavsetninger		-98	-759
-1 940	1 971	Endring i kursreguleringsfond		1 971	-1 940
-97	-95	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		-95	-97
-48	-44	Til/fra tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten		-44	-48
-2 427	2 182	Endring villkorad återbäring			
22	42	Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre selskaper	16	42	22
-12 101	-3 807	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	13,39	576	-9 756
-9 618	-3 135	Endring i premiereserven		-3 445	-5 060
-178	2	Endring i andre avsetninger		2	-178
-9 796	-3 133	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	13,39	-3 443	-5 238
-304	-256	Overskudd på avkastningsresultatet		-256	-304
-70	-163	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-163	-70
-133	-90	Annen tilordning av overskudd		-90	-133
-507	-510	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	13	-510	-507

Storebrand Livsforsikring Konsern				Storebrand Livsforsikring AS	
2010	2011	NOK mill.	Note	2011	2010
-501	-313	Forvaltningskostnader		-126	-365
-475	-516	Salgskostnader	19	-334	-299
59	53	Endring i forskuddsbetalte direkte salgskostnader	19		
-1 391	-1 608	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader (inklusive provisjoner for mottatt gjenforsikring)		-910	-719
198	291	Gjenforsikringsprovisjoner og gevinstandeler			
-2 109	-2 093	Forsikringsrelaterte driftskostnader	13	-1 370	-1 384
-272	-239	Andre forsikringsrelaterte kostnader	13	-186	-217
1 299	962	Resultat av teknisk regnskap		802	919
IKKE-TEKNISK REGNSKAP					
4	-4	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak herav inntekter fra eiendomsselskaper	28	153	138
				91	69
333	518	Renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	17	738	605
60	59	Netto driftsinntekt fra eiendom	18		
-45	21	Verdiendringer på investeringer	17	-27	-68
240	51	Realisert gevinst og tap på investeringer	17	83	218
591	645	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		947	892
474	558	Andre inntekter		2	
-36	-29	Forvaltningskostnader		-10	-18
-1 264	-1 385	Andre kostnader		-530	-517
-1 301	-1 414	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-540	-536
-236	-211	Resultat av ikke-teknisk regnskap		409	357
1 064	751	Resultat før skattekostnad		1 211	1 276
388	-730	Skattekostnad	23	-811	
1 452	22	RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMPONENTER		400	1 276
-233	-118	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger - ytelser til ansatte	20	-72	-202
-57	76	Endring verdireguleringsreserve egne bygg			
29	117	Valutakursdifferanser fra utenlandsk virksomhet			
57	-76	Justering av forsikringsforpliktelser			
	122	Skatt på andre resultatkomponenter		116	
-204	121	Andre resultatkomponenter		44	-202
1 248	142	TOTALRESULTAT		443	1 074

Balanse

31. desember

**Storebrand
Livsforsikring Konsern**
**Storebrand
Livsforsikring AS**

2010	2011	NOK mill.	Note	2011	2010
EIENDELER					
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN					
740	745	Goodwill	24		
5 499	5 182	Andre immaterielle eiendeler	24	91	82
6 239	5 926	Sum immaterielle eiendeler		91	82
1 188	1 264	Investeringseiendommer	27		
352	407	Eierbenyttet eiendom	27,35		
123	125	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	28	8 633	7 722
		herav investeringer inklusive fordringer på eiendomsselskaper		1 541	1 338
39	69	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	28	8 342	8 141
7	5	Utlån	9,25,26	5	7
	169	Obligasjoner holdt til forfall	9,25,26,29	169	
299	1 334	Obligasjoner til amortisert kost	9,25,26,29	1 334	299
341	312	Aksjer og andeler til virkelig verdi	25,30	170	168
13 839	15 006	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	9,25,31	4 769	5 565
538	316	Finansielle derivater til virkelig verdi	9,25,32	316	536
317	192	Andre finansielle eiendeler	9,25,34	139	254
17 042	19 199	Sum investeringer		23 879	22 692
176	203	Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser		203	176
1 119	1 177	Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		1 125	996
78	118	Fordringer i forbindelse med gjenforsikringsforretninger		9	
21	24	Fordringer med konsernselskaper		91	82
1 615	1 418	Andre fordringer		567	493
2 834	2 737	Sum fordringer		1 792	1 571
109	76	Anlegg og utstyr	35	60	95
1 605	2 897	Kasse, bank		1 377	488
	26	Eiendeler ved skatt	23		
589	616	Andre eiendeler betegnet etter sin art	37		
2 303	3 615	Sum andre eiendeler		1 438	582
349	406	Forskuddsbetalte direkte salgskostnader			
84	79	Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		29	35
433	485	Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		29	35
29 027	32 164	Sum eiendeler i selskapsporteføljen		27 431	25 138
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE					
24 239	25 547	Investeringseiendommer	27		
1 229	1 291	Eierbenyttet eiendom	27,35		
60	106	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	28	30 152	26 860
		herav investeringer inklusive fordringer på eiendomsselskaper		29 669	26 433
227	428	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	28		
	7 983	Obligasjoner holdt til forfall	9,25,26,29	7 983	
47 895	62 976	Obligasjoner til amortisert kost	9,25,26,29	62 976	47 895
3 109	2 896	Utlån	9,25,26	2 896	3 109
52 921	46 776	Aksjer og andeler til virkelig verdi	25,30	25 857	26 003
121 282	107 175	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	9,25,31	37 532	59 839
3 338	5 136	Finansielle derivater til virkelig verdi	9,25,32	208	1 531
4 898	4 542	Andre finansielle eiendeler	9,25,34	1 036	2 538
259 199	264 855	Sum investeringer i kollektivporteføljen		168 640	167 776

Storebrand Livsforsikring Konsern			Note	Storebrand Livsforsikring AS	
2010	2011	NOK mill.		2011	2010
1 632	1 925	Investeringseiendommer	27		
88	102	Eierbenyttet eiendom	27,35		
		Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	28	2 318	1 853
		herav investeringer inklusive fordringer på eiendomsselskaper		2 299	1 838
110	114	Utlån	9,25,26	114	110
39 571	38 160	Aksjer og andeler til virkelig verdi	25,30	12 203	11 171
16 449	20 858	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	9,25,31	13 447	11 332
341	14	Finansielle derivater til virkelig verdi	9,25,32	14	338
1 020	905	Andre finansielle eiendeler	9,25,34	841	995
59 210	62 079	Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen		28 936	25 800
318 409	326 934	Sum eiendeler i kundeporteføljene		197 576	193 575
347 436	359 098	SUM EIENDELER		225 007	218 713
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE					
3 430	3 430	Aksjekapital		3 430	3 430
9 271	9 271	Overkursfond		9 271	9 271
12 701	12 701	Sum innskutt egenkapital		12 701	12 701
287	469	Risikoutjevningfond		469	287
2 359	2 153	Annen opptjent egenkapital		3 115	3 057
207	177	Minoritetens andel av egenkapitalen			
2 853	2 799	Sum opptjent egenkapital		3 584	3 343
5 326	5 311	Evigvarende ansvarlig lånekapital		5 311	5 326
1 500	1 502	Fondsobligasjoner		1 502	1 500
6 825	6 813	Sum ansvarlig lånekapital med videre	8	6 813	6 825
233 176	239 842	Premiereserve		154 956	153 607
5 173	5 208	Tilleggsavsetninger		5 208	5 173
1 971		Kursreguleringsfond			1 971
810	774	Erstatningsavsetning		689	718
3 700	3 640	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		3 640	3 700
11 503	10 038	Villkorad återbäring			
577	648	Andre tekniske avsetninger		648	577
256 910	260 151	Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfaste forpliktelser	38,39	165 142	165 746
58 129	61 452	Premiereserve		28 207	24 762
1	1	Erstatningsavsetning		1	1
266	233	Tilleggsavsetninger		234	266
620	289	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		289	620
59 016	61 974	Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – særskilt investeringsportefølje	38,39	28 730	25 648
982	1 077	Pensjonsforpliktelser	20	820	738
226	830	Forpliktelser ved skatt	23	695	
82	108	Andre avsetninger for forpliktelser		62	57
1 290	2 016	Sum avsetninger for forpliktelser		1 577	794
1 302	1 600	Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring		1 066	857
9	1	Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring		1	9
880	2 197	Finansielle derivater	11,25,32	1 518	679
874	1 187	Forpliktelser til konsernselskaper		235	875
4 319	7 345	Andre forpliktelser	40	3 454	944
7 385	12 329	Sum forpliktelser		6 274	3 364

Balanse

31. desember

**Storebrand
ivsforsikring Konsern**

**Storebrand
Livsforsikring AS**

2010	2011	NOK mill.	Note	2011	2010
456	315	Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		187	291
456	315	Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		187	291
347 436	359 098	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		225 007	218 713

Lysaker, 13. februar 2012
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Idar Krøtzer
styrets leder

Peik Norenberg

Tove Margrete Storrødvann

Else-Lill Grønli

Erik Haug Hansen

Inger Johanne Bergstøl

Egil Thompson

Odd Arild Grefstad
Administrerende direktør

Egenkapitalavstemming

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

NOK mill.	Aksjekapital ¹⁾	Overkurs- fond	Sum innskutt egenkapital	Risikoutjev- ningsfond ²⁾	Annen opptjent egenkapital	Total egenkapital
Egenkapital 31.12.2010	3 430	9 271	12 701	287	3 057	16 045
Resultat				167	232	400

Poster som er innregnet i totalresultat:

Estimatavvik pensjoner					44	44
Sum inntekter og kostnader for perioden				167	276	443

Egenkapitaltransaksjoner med eiere:

Konsernbidrag					-200	-200
Andre				15	-18	-3
Egenkapital 31.12.2011	3 430	9 271	12 701	469	3 115	16 285

¹⁾ 34 304 200 aksjer pålydende kroner 100

²⁾ Bundet egenkapital på 469 millioner kroner.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Majoritetens andel av egenkapitalen

NOK mill.	Aksjekapital	Overkursfond	Sum innskutt egenkapital	Risikoutjev- ningsfond ¹⁾	Annen opptjent egenkapital	Minoritet	Total egenkapital
Egenkapital 31.12.2010	3 430	9 271	12 701	287	2 359	207	15 554
Resultat				167	-153	8	22

Poster som er innregnet i totalresultat:

Omregningsdifferanser					115	2	117
Estimatavvik pensjoner					4		4
Sum inntekter og kostnader for perioden				167	-35	10	142

Egenkapitaltransaksjoner med eiere:

Akseemisjon						3	3
Avgitt konsernbidrag/utbytte					-200	-3	-203
Kjøp av minoritet					44	-44	
Andre				15	-15	3	3
Egenkapital 31.12.2011	3 430	9 271	12 701	469	2 153	177	15 500

¹⁾ Bundet egenkapital på 469 millioner kroner.

Kontantstrømsoppstilling

1.januar - 31. desember

Storebrand
Livsforsikring Konsern

Storebrand
Livsforsikring AS

2010	2011	NOK mill.	2011	2010
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER				
20 352	23 647	Netto innbetalinger forsikring	16 754	13 761
-17 739	-16 910	Netto utbetalte erstatninger og forsikringsytelser	-10 526	-11 851
1 007	-5 535	Netto inn-/utbetalinger ved flytting	-4 732	1 835
-2 109	-2 093	Utbetalinger til drift	-1 370	-1 384
165	3 977	Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	-1 700	-2 235
1 675	3 085	Netto kontantstrøm fra drift før finansielle eiendeler	-1 576	126
441	210	Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	210	441
514	-493	Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer	2 704	559
-1 563	-472	Netto inn-/utbetalinger vedrørende eiendomsinvesteringer		
-179	497	Netto endring bankinnskudd forsikringskunder	1 656	-266
-787	-258	Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler	4 570	735
889	2 828	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 995	861
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER				
-106	-217	Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper og tilknyttede selskaper	-831	-1
-11	-65	Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	-9	-17
-117	-282	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-839	-18
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER				
-523	-530	Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-530	-523
-610	-850	Utbetaling av konsernbidrag	-850	-610
-1 133	-1 380	Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-1 380	-1 133
-361	1 166	Netto kontantstrøm i perioden	775	-290
426	1 424	- herav netto kontantstrøm i perioden før finansielle eiendeler	-3 795	-1 025
-361	1 166	Netto endring i kantanter og kontantekvivalenter	775	-290
2 284	1 922	Beholdning av kantanter og kontantekvivalenter ved periodens start	742	1 032
1 922	3 088	Beholdning av kantanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt	1 517	741

Innhold | Noter

VIRKSOMHETS- OG RISIKONOTER

- SIDE 28** | Note 1: Regnskapsprinsipper
- SIDE 34** | Note 2: Overskuddsdeling og resultat til eier livsforsikring
- SIDE 36** | Note 3: Viktige regnskapsestimer, skjønnsmessige vurderinger og betingede forpliktelser
- SIDE 38** | Note 4: Risikostyring og internkontroll
- SIDE 40** | Note 5: Solvens II
- SIDE 40** | Note 6: Forsikringsrisiko
- SIDE 43** | Note 7: Finansiell markedsrisiko
- SIDE 47** | Note 8: Likviditetsrisiko
- SIDE 48** | Note 9: Kredittrisiko
- SIDE 50** | Note 10: Operasjonell risiko
- SIDE 50** | Note 11: Verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi
- SIDE 54** | Note 12: Segmentinformasjon - resultat per virksomhetsområde

RESULTATNOTER

- SIDE 55** | Note 13: Bransjenote resultatregnskap
- SIDE 57** | Note 14: Resultatanalyse fordelt per bransje
- SIDE 59** | Note 15: Salg av forsikringer (nytegning)
- SIDE 59** | Note 16: Flytting av forsikringsforpliktelser
- SIDE 60** | Note 17: Netto finansinntekter
- SIDE 60** | Note 18: Netto inntekter fra eiendommer
- SIDE 61** | Note 19: Salgskostnader
- SIDE 61** | Note 20: Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser
- SIDE 66** | Note 21: Godtgjørelse og forpliktelser for ledende ansatte og tillitsvalgte
- SIDE 67** | Note 22: Revisjonshonorar
- SIDE 67** | Note 23: Skatt

BALANSENOTER

- SIDE 69** | Note 24: Immaterielle eiendeler og goodwill
- SIDE 70** | Note 25: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser
- SIDE 71** | Note 26: Virkelig verdi finansielle eiendeler og forpliktelser til amortisert kost
- SIDE 72** | Note 27: Eiendom
- SIDE 73** | Note 28: Aksjer og andeler i konsernselskaper og tilknyttede selskaper
- SIDE 74** | Note 29: Obligasjoner til amortisert kost
- SIDE 75** | Note 30: Aksjer og andeler
- SIDE 98** | Note 31: Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning
- SIDE 99** | Note 32: Derivater
- SIDE 100** | Note 33: Valutaeksponering
- SIDE 100** | Note 34: Andre finansielle eiendeler
- SIDE 101** | Note 35: Varige driftsmidler og eiendommer til eget bruk
- SIDE 102** | Note 36: Operasjonelle leieavtaler driftsmidler
- SIDE 102** | Note 37: Andre eiendeler - biologiske eiendeler
- SIDE 103** | Note 38: Forsikringsforpliktelser fordelt på bransjer
- SIDE 105** | Note 39: Endring forsikringsforpliktelser
- SIDE 106** | Note 40: Andre forpliktelser

ØVRIGE NOTER

- SIDE 107** | Note 41: Sikringsbokføring
- SIDE 108** | Note 42: Sikkerhetsstillelser
- SIDE 108** | Note 43: Betingede forpliktelser
- SIDE 108** | Note 44: Utlån av verdipapirer
- SIDE 109** | Note 45: Transaksjoner med nærstående parter
- SIDE 109** | Note 46: Kapitaldekning
- SIDE 110** | Note 47: Solvensmargin
- SIDE 110** | Note 48: Kapitalavkastning
- SIDE 111** | Note 49: Antall ansatte

NOTE 1 | Regnskapsprinsipper

1. SELSKAPSFORMLING

Storebrand Livsforsikring AS eier det svenske holdingselskapet Storebrand Holding AB som igjen eier SPP Livförsäkring AB. Ved ervervet av den svenske virksomheten i 2007 påla norske myndigheter Storebrand å søke om å opprettholde konsernstrukturen innen utgangen av 2009. Storebrand har sendt søknad om å beholde nåværende konsernstruktur, og mener det er naturlig å se eventuelle endringer i konsernstrukturen i lys av kommende regler for solvens (solvens II). I 2011 ble for øvrig SPP Livförsäkring ABs eierandel i datterselskapet BenCo solgt til Storebrand Livsforsikring AS.

2. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Regnskapsprinsippene som benyttes i konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Årsregnskapet er avlagt i samsvar med Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringselskaper som er endret fra 1.1.2008.

BRUK AV ESTIMAT I UTARBEIDELSEN AV ÅRSREGNSKAPET

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter krever at ledelsen gjør vurderinger og estimerer og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimerer. Se nærmere omtale om dette i note 3.

3. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER

Forsikringsvirksomhetsloven med tilhørende forskrifter er i 2011 endret slik at det ikke lenger er krav om administrasjonsavsetning for skadeforsikringer. Denne skal med virkning fra 1.1.2011 overføres fra en egen avsetning i opptjent egenkapital til annen opptjent egenkapital. Fra samme tidspunkt skal erstatningsavsetningen for skadeforsikringer inneholde en egen avsetning for fremtidige skadeoppgjørskostnader på inntrufne ikke oppgjorte skadetilfeller. Sammenligningstallene er omarbeidet for disse forholdene.

4. OPPSUMMERING AV SENTRALE REGNSKAPSPRINSIPPER FOR VESENTLIGE BALANSEPOSTER

Eiendelssiden i konsernets balanse består hovedsakelig av investeringseiendom og finansielle instrumenter. Investeringseiendom vurderes til virkelig verdi. Hoveddelen av de finansielle instrumentene vurderes til virkelig verdi, mens øvrige finansielle instrumenter som inngår i kategorien Utlån og fordringer samt Holdt til forfall, vurderes til amortisert kost. I balansen inngår også aktiverte immaterielle eiendeler som hovedsakelig består av merverdier knyttet til kjøpte forsikringskontrakter. Disse merverdiene vurderes til kostpris fratrukket en årlig amortisering.

Gjeldssiden i konsernets balanse består hovedsakelig av finansielle instrumenter (forpliktelser) og av forsikringsmessige avsetninger. Med unntak for derivater som vurderes til virkelig verdi, vurderes hoveddelen av de finansielle forpliktelser til amortisert kost.

De forsikringsmessige avsetninger skal dekke forpliktelser knyttet til utstedte forsikringskontrakter, og det er et krav at avsetningene skal være tilstrekkelige. Det benyttes ulike metoder og prinsipper for fastsettelse av avsetningene for ulike forsikringskontrakter. En betydelig andel av forsikringsforpliktelsene er relatert til forsikringskontrakter med rentegaranti. Innregnede forpliktelser knyttet til norske forsikringskontrakter med rentegaranti, diskonteres med premieberegningssrenten. Innregnede forpliktelser knyttet til svenske forsikringskontrakter med rentegaranti, diskonteres med en markedsrente. For fondsforsikringskontrakter vil avsetning for spareelementet korrespondere med tilhørende eiendelsporteføljer.

Regnskapsprinsippene er utdypet nedenfor.

5. KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Konsernregnskapet omfatter Storebrand Livsforsikring AS og datterselskaper hvor Storebrand Livsforsikring AS har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier, enten direkte eller indirekte, mer enn 50 prosent av aksjene i selskapet, og at konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital. Datterselskaper som inngår i kollektivporteføljen innregnes etter egenkapitalmetoden, mens datterselskaper som inngår i selskapsporteføljen innregnes etter kostmetoden. For datterselskaper som utarbeider regnskapet etter andre prinsipper enn forsikringselskaper, er datterselskapets regnskap omarbeidet i samsvar med de prinsipper forsikringselskapets selskapsregnskap utarbeides etter.

FORETAKSINTEGRASJON

Ved overtakelse av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost måles til virkelig verdi hensyntatt eventuelle egenkapitalinstrumenter i tillegg til direkte utgifter ved anskaffelsen. Eventuelle emisjonsutgifter inngår ikke i anskaffelseskost, men føres til fradrag i egenkapitalen.

Overtatte identifiserte materielle og immaterielle eiendeler og forpliktelser blir vurdert til virkelig verdi på tidspunktet for overtakelsen. Dersom anskaffelseskost overstiger verdien av identifiserte eiendeler og forpliktelser, regnskapsføres differansen som goodwill. Dersom anskaffelseskost er lavere enn identifiserte eiendeler og forpliktelser, resultatføres differansen på transaksjonstidspunktet. Ved oppkjøp av mindre enn 100 prosent av en virksomhet balanseføres 100 prosent av merverdier og mindreverdier med unntak av goodwill som bare medtas for Storebrands andel.

Oppkjøpsmetoden brukes ved regnskapsføring av oppkjøpte enheter. Investeringer i tilknyttede selskaper (normalt investeringer på mellom 20 prosent og 50 prosent av selskapenes egenkapital) hvor konsernet har betydelig innflytelse er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Interesser i felleskontrollert virksomhet er regnskapsført i konsernregnskapet etter bruttometoden, det vil si ved å inkludere andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld på tilhørende linjer i regnskapet.

Ved kjøp av investeringer, herunder investeringseiendom, blir det vurdert om kjøpet omfatter kjøp av virksomhet i henhold til IFRS3 Foretaksintegrasjon. Når slike kjøp ikke omfatter kjøp av virksomhet anvendes ikke oppkjøpsmetoden slik den følger av IFRS3 slik at det ikke beregnes eventuelle merverdier og det avsettes ikke for utsatt skatt slik som i en foretaksintegrasjon.

VALUTA OG OMREGNING AV UTENLANDSKE SELSKAPER

Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner. Utenlandske selskaper som inngår i konsernet og som har annen funksjonell valuta, er omregnet til norske kroner ved at resultatregnskapet er omregnet etter gjennomsnittskurs for året og ved at balansen er omregnet til kurs ved regnskapsårets slutt. Som følge av at det vil være forskjell mellom anvendte valutakurser ved registrering av resultat- og balanseposter blir eventuelle differanser ført mot totalresultatet. Eventuell omregningsdifferanse er ført mot totalresultatet.

ELIMINERING AV INTERNE TRANSAKSJONER

Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte og lignende mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Transaksjoner mellom kundeporteføljene og selskapsporteføljen i livvirksomheten og mellom kundeporteføljene i livvirksomheten og andre enheter i konsernet blir ikke eliminert i konsernregnskapet. I samsvar med livsforsikringsregelverket er transaksjoner med kundeporteføljer basert på armlengdes avstand.

6. INNTEKTSFØRING

PREMIEINTEKTER

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie (inklusive spareelementer), tilflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring. Årlig premie periodiseres lineært. Honorar for utstedelse av norske rentegarantier samt fortjenesteelement risiko er inkludert i premieinntektene.

INNTEKTER FRA EIENDOMMER OG FINANSIELLE EIENDELER

Inntekter fra eiendommer og finansielle eiendeler er beskrevet i avsnitt 9 og 10.

ANDRE INNTEKTER

Honorar innregnes når inntekten er pålitelig og opptjent, faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres og suksess honorarer inntektsføres når suksesskriteriet er oppfylt.

7. GOODWILL

Merverdi ved kjøp av virksomhet som ikke kan allokere til eiendeler eller gjeldsposter på datoen for oppkjøpet, er klassifisert som goodwill i balansen. Goodwill vurderes til anskaffelseskost på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel.

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov. Goodwill testes for verdifall dersom det er indikatorer som tilsier at et verdifall har funnet sted. Det gjennomføres minst én årlig vurdering av gjenvinnbart beløp.

Dersom den relevante diskonterte kontantstrøm er lavere enn regnskapsført verdi, vil goodwill bli nedskrevet til virkelig verdi. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke selv om det i etterfølgende perioder skulle foreligge informasjon om at nedskrivningsbehovet ikke lenger eksisterer eller at nedskrivningsbehovet er blitt mindre. For senere testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømsgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet. Kontantstrømsgenererende enheter blir identifisert i henhold til driftssegmenter.

Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttede selskaper er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på nedskrivningen.

8. IMMATERIELLE EIENDELER

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflyte konsernet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskrivning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler. Ved kjøp av forsikringskontrakter i en foretaksintegrasjon, legges det underliggende foretakets regnskapsprinsipper til grunn ved innregning av de forsikringsmessige forpliktelser. Merverdier for Storebrand knyttet til disse forpliktelsene – som ofte benevnes som Value of Business in Force (VIF), innregnes som en eiendel. Etter IFRS 4 skal det gjøres en tilstrekkelighetstest av forsikringsforpliktelsen, inklusive VIF, ved hver regnskapsavleggelse. I testen som gjennomføres sees det hen til beregnede nåverdier av kontantstrømmer til kontraktsutsteder – som ofte benevnes som embedded value. En eventuell nedskrivning av VIF vil reverseres dersom grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid avskrives ikke, men testes for nedskrivningsbehov årlig og ellers når det foreligger indikasjoner på verdifall.

9. INVESTERINGSEIENDOMMER

Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Investeringseiendommer består hovedsakelig av sentrale kontorbygg og kjøpesentre. Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet er klassifisert som investeringseiendommer. Når det gjelder eiendommer hvor deler av eiendommen benyttes av konsernet til eget bruk og andre deler leies ut, er utleidelene som kan seksjoneres, klassifisert som investeringseiendom.

Se note 20 for nærmere omtale av investeringseiendommer.

10. FINANSIELLE INSTRUMENTER

10.1 GENERELLE PRINSIPPER OG DEFINISJONER

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt – det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles holdt til forfall investeringer, lån og fordringer samt finansielle forpliktelser som ikke er tilordnet til virkelig verdi over resultatet, til amortisert kost etter effektiv rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og rentepunkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, transaksjonsutgifter og alle andre merbetalinger eller rabatter.

Definisjon av virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kjøpskurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettingsmetoder. Verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning og opsjonsprisinde modeller. Dersom det er en verdsettingsmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estimater av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Ved beregning av virkelig verdi av utlån legges gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån til grunn. Det tas hensyn til endring i kredittrisiko.

Verdifall på og tapsutsatte finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som er innregnet til amortisert kost, vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kredittap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (effektiv rente beregnet ved førstegangsinnregning). Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

10.2 KLASSIFIKASJON OG MÅLING AV FINANSIELLE EIENDELER

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier:

- Holdt for omsetning
- Til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjon
- Investeringer som holdes til forfall
- Utlån og fordringer
- Tilgjengelig for salg

Holdt for omsetning

En finansiell eiendel er klassifisert som holdt for omsetning når den:

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å selge den tilbake på kort sikt, er en del av en portefølje av identifiserte finansielle instrumenter som blir styrt sammen, og som det er godtgjort at det foreligger et nylig faktisk mønster for kortsiktig realisering av overskudd for, eller
- er et derivat, med unntak for et derivat som er et øremerket og effektivt sikringsinstrument.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres over resultatregnskapet.

Til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjon

En betydelig andel av Storebrands finansielle instrumenter er klassifisert til virkelig verdi over resultatet grunnet at:

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser, eller at
- de finansielle eiendeler inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi
- Regnskapsføringen er tilsvarende som for gruppen holdt for omsetning.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette samt et fast forfall, og som et foretak har en positiv intensjon om og evne til å holde til forfall med unntak for

- de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet
- de som oppfyller definisjonen av utlån og fordringer

Holdt til forfall eiendeler regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som foretaket har til hensikt å selge umiddelbart eller på kort sikt, som skal klassifiseres som holdt for omsetning, og de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet.

Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Utlån og fordringer som er øremerket som sikringsobjekter, er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler klassifiseres som tilgjengelige for salg dersom de er ikke-derivative finansielle eiendeler som er øremerket som tilgjengelige for salg eller ikke er klassifisert som a) utlån og fordringer, b) investeringer som holdes til forfall, eller c) finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.

10.3 UTLÅN AV AKSJER

Et aksjeutlån skjer ved at aksjer overføres fra selskapet til en innlåner mot at innlåner stiller sikkerhet i form av kontanter eller verdipapirer. Ved opphør av lånet skal identiske verdipapirer leveres tilbake. Innlåner forplikter å kompensere utlåner for ulike hendelser tilknyttet aksjene, som tegningsrettigheter, utbytte med mer. Innlåner har stemmerett i låneperioden. Utlånte aksjer tas ikke ut av balansen til Storebrand og utlånsgebyr inntektsføres løpende. Mottatt kontantsikkerhet og eventuell reinvestert sikkerhetsstillelse bruttoføres. Reinvestert sikkerhetsstillelse bruttoføres i balansen under den enkelte eiendel.

10.4 DERIVATER

Definisjon av et derivat

Et derivat er et finansielt instrument eller en annen kontrakt som omfattes av IAS 39, og som har alle de tre følgende kjennetegnene:

- Derivatets verdi endres som reaksjon på endringer i en nærmere angitt rentesats, pris på finansielle instrumenter, råvarepris, valutakurs, en indeks for priser eller satser, kredittverdighet eller kredittindeks, eller en annen variabel (ofte kalt «underliggende»)
- det krever ingen innledende nettoinvestering eller en innledende nettoinvestering som er mindre enn det som ville kreves for andre typer kontrakter som forventes å ha en tilsvarende reaksjon på endringer i markedsfaktorer
- det skal gjøres opp på et framtidig tidspunkt

Regnskapsføring av derivater som ikke er sikring

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring regnskapsføres i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

10.5 SIKRINGSBOKFØRING

Virkelig verdi sikring

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Sikring av nettoinvestering

Sikring av nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter regnskapsføres på samme måte som kontantstrømsikringer. Gevinst og tap på sikringsinstrumentet som relaterer seg til den effektive delen av sikringen føres direkte mot egenkapitalen, mens gevinst og tap som relaterer seg til den ineffektive delen regnskapsføres umiddelbart over resultatregnskapet.

Samlet tap eller gevinst i egenkapitalen føres over resultatet når den utenlandske virksomheten blir solgt eller avviklet.

Storebrand Livsforsikring benytter i konsernregnskapet reglene om sikring av nettoinvestering vedrørende investeringen i datterselskapet Storebrand Holding AB.

10.6 FINANSIELLE FORPLIKTELSE

Etter førstegangsinnregning måles alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved en effektiv rentemetode, eller til virkelig verdi.

11. FORSIKRINGSMESSIGE FORHOLD

Regnskapsstandarden IFRS 4 Forsikringskontrakter, omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Storebrandkonsernets forsikringskontrakter omfattes av standarden. IFRS 4 er ment å være en foreløpig standard og den tillater bruk av uensartede prinsipper for behandling av forsikringskontrakter i konsernregnskapet. I konsernregnskapet medtas de forsikringstekniske avsetninger slik de er beregnet i de respektive datterselskaper i samsvar med det enkelte lands lovgivning. Dette gjelder også for forsikringskontrakter ervervet i en foretaksintegrasjon. I slike tilfeller er positive merverdier, jmfør IFRS 4 nr 31b), aktivert som immaterielle eiendeler.

Det følger av IFRS 4 at de forsikringsmessige avsetninger skal være tilstrekkelige. Ved vurdering av tilstrekkelighet knyttet til innregnede ervervede forsikringskontrakter inklusive tilhørende aktiverte immaterielle eiendeler, sees det i vurderingen også hen til IAS 37 Avsetninger, betingede eiendeler og betingede forpliktelser, og såkalte embedded value-beregninger.

Nedenfor redegjøres det for regnskapsprinsippene for de vesentligste forsikringstekniske avsetninger.

11.1 GENERELT – LIVSFORSIKRING

Resultat til forsikringskundene

Garantert avkastning på premiereserven og premiefondet samt øvrig avkastning til kundene resultatføres under posten garantert avkastning og tildeling til forsikringskundene.

Erstatninger for egen regning

Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte forsikringsoppgjør fratrukket mottatt gjenforsikring, fraflyttede premiereserver, avgitt gjenforsikring og endring i erstatningsavsetning. Avsetning for ikke-ferdigbehandlede eller ikke-utbetalte erstatninger ivaretas ved avsetning til erstatningsavsetningen under forsikringsmessige avsetninger.

Endring forsikringsforpliktelser

Omfatter sparepremien som inntektsføres under premieinntekter og utbetales under erstatninger. Posten omfatter også garantert avkastning på premiereserven og premiefondet samt avkastning til kundene utover garanti.

Forsikringsforpliktelse

Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets samlede fremtidige forsikringsforpliktelser inklusive fremtidige administrasjonskostnader i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige avtalte premier. For individuelle kontoprodukter med fleksibel premieinnbetaling avsettes oppsamlet kontoverdi i premiereserven. Premiereserven svarer til 100 prosent av forsikringenes garanterte gjenkjøps-/flytteverdi for eventuelle avbrudds-/flyttegebyrer og andel av kursreguleringsfond.

Ved beregning av premiereserven er det benyttet samme forutsetninger som ligger til grunn for premien for de enkelte forsikringsavtalene, det vil si samme dødelighets- og uføresannsynligheter, rentegrunnlag og kostnadssatser. Premiatariffene bygger på observert nivå for dødelighet og uførhet i samfunnet, tillagt sikkerhetsmarginer som blant annet inkluderer en forventning om fremtidig utvikling på området.

Den avsatte premiereserven inneholder for alle bransjer avsetning til dekning av fremtidige administrasjonskostnader inklusiv oppgjørskostnader (administrasjonsreserve). For fullt betalte poliser, inklusive fripoliser, er kontantverdien av de forventede fremtidige administrasjonskostnader avsatt fullt ut i premiereserven. For poliser med fremtidig premieinnbetaling er det gjort fradrag for kontantverdien av den delen av de fremtidige administrasjonskostnader som forutsettes finansiert gjennom fremtidige premier.

En betydelig andel av de norske forsikringskontraktene har ett-årige rentegarantier, slik at den garanterte avkastningen må oppnås hvert år. Mens en betydelig andel av de svenske forsikringskontraktene har garantert avkastningen frem til tidspunkt for pensjonsutbetalingene.

Forsikringsforpliktelser særskilt investeringsportefølje

De forsikringsmessige avsetninger til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje skal til enhver tid motsvare verdien av den investeringsportefølje som er tilordnet kontrakten. Andelen av overskudd på risikoresultatet medregnes. Selskapet er ikke utsatt for investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning ovenfor kundene. Det eneste unntaket er ved dødsfall der etterlatte får utbetalt opprinnelig innbetalt beløp til livrenteforsikringer.

Erstatningsavsetning

Består av avsetning for inntrådte ikke meldte erstatninger samt ikke-ferdigbehandlede forsikringsoppgjør (IBNR og RBNS). Erstatningsavsetningen skal bare inneholde midler som ville ha kommet til utbetaling i regnskapsåret dersom erstatningstilfellet var ferdigbehandlet.

Overføring av premiereserve med videre (flytting)

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer mellom forsikringsselskaper føres over resultatregnskapet under posten netto premieinntekter for mottatte reserver og erstatninger for egen regning for avgitte reserver. Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsforpliktelser tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetning, kursreguleringsfond og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger vises ikke under premieinntekter, men under posten endringer i forsikringsforpliktelser. Flyttebeløpene klassifiseres som kortsiktig fordring/ gjeld til oppgjør finner sted.

Salgskostnader

I den norske livvirksomheten er salgskostnader kostnadsført, mens i de svenske datterselskapene er salgskostnader balanseført og amortiseres.

11.2 LIVSFORSIKRING – NORGE

Tilleggsavsetninger

For å sikre soliditeten i livsforsikring, har selskapene anledning til å foreta avsetning til tilleggsavsetninger i forsikringsfondet. Den maksimale tilleggsavsetningen er satt til differansen mellom premiereserven beregnet med utgangspunkt i en garantert rente i premiegrunnlaget og premiereserven beregnet med utgangspunkt i den faktiske garanterte rente i kontraktene. Grensen for en kontrakts tilleggsavsetning er fastsatt av Finanstilsynet til premiereserven for kontrakten multiplisert med to ganger grunnlagsrenten for kontrakten.

Selskapet kan likevel bestemme et høyere multiplum av grunnlagsrenten enn fastsatt av Finanstilsynet. Tilleggsavsetningen er en betinget kundetildelt avsetning som skal føres i resultatregnskapet som en pliktig avsetning og reduserer dermed årsresultatet. Tilleggsavsetning kan benyttes til dekning av den enkelte kundes renteunderskudd ved garantert avkastning og føres i resultatregnskapet i posten til/ fra tilleggsavsetning. Det som årlig kan benyttes til å dekke grunnlagsrenten er begrenset oppad til ett års rentegaranti.

Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier "etter skatteloven" fra forsikringstakerne og tilført overskudd i individuell og kollektiv pensjonsforsikring. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Pensjonistenes overskuddsfond består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

Forsikringsforpliktelser særskilt investeringsportefølje

Dersom det er knyttet avkastningsgaranti til en særskilt investeringsportefølje, foretas det supplerende avsetning til dekning av garantiforpliktelsen. Supplerende avsetning til dekning av selskapets forpliktelse etter Foretakspensjonsloven § 11-1 fjerde ledd skal tilsvare forskjellen mellom kapitalverdien av selskapets forpliktelser overfor de forsikrede beregnet etter Forsikringslovens § 9-16 og verdien av investeringsporteføljen.

Kursreguleringsfond

Årets netto urealisert gevinst/tap på finansielle eiendeler til virkelig verdi i kollektivporteføljen i Storebrand Livsforsikring AS tilføres/ tilbakeføres kursreguleringsfondet i balansen under forutsetning av at porteføljen har en netto urealisert merverdi. Den delen av netto urealisert gevinst/tap på finansielle omløpsmidler i utenlandsk valuta som kan tilskrives valutakursendringer avsettes ikke til kursreguleringsfond. Valutakursendring tilknyttet sikringsinstrumentet avsettes således heller ikke til kursreguleringsfond, men føres direkte over resultatet. Valutarisiko på utenlandske investeringer er i hovedsak sikret med valutakontrakter på porteføljenivå. Transaksjoner med juridiske verdipapirfond anses som realisering da selskapet som investor ikke anses å ha kontroll over verdipapirfondet. Etter regnskapsstandarden for forsikringskontrakter (IFRS 4) er kursreguleringsfondet vurdert som en forpliktelse.

Risikoutjevningfond

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av risikoresultatet for kollektiv pensjon og fripoliser til risikoutjevningfond til dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet inngår som en del av egenkapitalen.

11.3 LIVSFORSIKRING-SPP

Livsforsikringsavsetninger

I 2009 innførte SPP en kontantstrømsmodell for bruk ved diskontering av livsforsikringsavsetningene. Modellen bruker swaprentekurven (månedlig) for løpetid der det vurderes at det finnes tilstrekkelig likviditet i det svenske markedet.

For øvrige kontantstrømmer fastsettes en normalrente som summen av langsiktige forutsetninger om inflasjon, realrente og risikopremie.

Avsetning for ikke fastsatte forsikringstilfeller

Avsetning for inntrufne skader består av avsetninger for uførepensjon, fastsatte skader, ikke fastsatte skader og skadebehandlingsreserver. Ved vurdering av avsetninger for uførepensjoner benyttes en risikofri markedsrente, hensyntatt fremtidig indeksregulering av utbetalingene. I tillegg avsettes det for beregnede skader som er inntruffet, men som ikke er meldt (IBNR).

Villkorad återbäring

Villkorad återbäring oppstår når verdien av kundemidlene er høyere enn nåverdien av forpliktelsene, og omfatter dermed den del av forsikringskapitalen som ikke er garantert. For kontrakter hvor kundemidlene er lavere enn forpliktelsene belastes eiers resultat ved avsetning til latent kapitaltilskudd. Villkorad återbäring og latent kapitaltilskudd innregnes på samme linje i balansen.

11.4 SKADEFORSIKRING

Kostnadsføring av skadetilfeller skjer på det tidspunkt skadetilfeller inntreffer.

Det er foretatt følgende avsetninger:

Avsetning for ikke opptjent premie for egen regning gjelder løpende kontrakter som er i kraft på regnskapstidspunktet og skal dekke kontraktens gjenstående risikoperiode.

Erstatningsavsetningen skal dekke forventet utbetaling av meldte, men ikke oppgjorte erstatningskrav. Den skal videre dekke forventede erstatningskrav knyttet til skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp. Rapporterte ikke oppgjorte skadekrav avsettes i sin helhet. Det foretas en beregning av avsetningsbehovet for inntrufne, men ikke rapporterte skader (IBNR), og for rapporterte, men ikke avsluttede skader (RBNS).

Forsikringssselskapene som inngår i konsernet følger egne lovpålagte krav til forsikringsmessige avsetninger, herunder sikkerhetsavsetninger og garantiavsetning.

12. PENSJONSFORPLIKTELSER EGNE ANSATTE

Storebrandkonsernet har landsspesifikke pensjonsordninger for ansatte. I Norge tilbyr Storebrandkonsernet fra 1.1.2011 innskuddsordninger for ansatte. Frem til 31.12.2010 hadde Storebrand en ytelsesordning for ansatte i Norge. Den norske ytelsesordningen ble lukket for nye medlemmer fra 1.1.2011, og eksisterende medlemmer kunne frivillig velge overgang til innskuddspensjon.

I Sverige har SPP i samsvar med Bankansattes Tjenestepensjonsplan (BTP-planen) kollektivfestede forhåndsavtalte pensjonsplaner for sine ansatte. En forhåndsbestemt pensjon innebærer at en ansatt er garantert en viss pensjon basert på sluttlønn etter avsluttet arbeidsforhold.

12.1 YTELSESDORDNING

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Da det ikke eksisterer et aktivt marked for høykvalitets bedriftsobligasjoner i Norge, fastsettes diskonteringsrenten lik en risikofri rente (statsobligasjon) hensyntatt gjennomsnittlig gjenværende løpetid. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultatet i oppstillingen over regnskapsførte inntekter, kostnader og verdiendringer i den periode de oppstår. Virkningen av endringer i pensjonsplan blir løpende resultatført, med mindre planendringen er betinget av fremtidig opptjening. Virkningen fordeles da lineært over tiden til ytelsen er fullt ut opptjent. Arbeidsgiveravgift inngår som en del av pensjonsforpliktelsen og som en del av estimataviket som vises i totalresultatet.

Storebrand har både forsikret og uforsikret pensjonsordning. Den forsikrede ordningen i Norge er tegnet i Storebrand Livsforsikring AS.

12.2. INNSKUDDSDORDNING

Innskuddsbasert pensjonsordning innebærer at konsernet betaler et årlig innskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelse knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger blir kostnadsført direkte.

13. VARIGE DRIFTSMIDLER

Konsernets varige driftsmidler består av maskiner, inventar, biler, EDB-systemer og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Maskiner, inventar og biler vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Bygninger som benyttes til egen virksomhet av konsernet vurderes til oppskrevet verdi fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Det foretas årlig vurdering av virkelig verdi på disse bygningene på samme måte som beskrevet for investeringseiendommer. Økning i verdier for bygninger som benyttes i egen virksomhet resultatføres ikke, men regnskapsføres som endring i revalueringsreserven under egenkapital. En nedskrivning av bygningens verdi regnskapsføres først mot revalueringsreserve som gjelder oppskrivninger på den aktuelle bygningen. Dersom nedskrivningen overstiger revalueringsreserven resultatføres det resterende.

Avskrivningsperiode og – metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangingsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og –metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

14. SKATT

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt, og er basert på regnskapsstandarden IAS 12 Resultat-skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført i totalresultat. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld.

Finansdepartementet har 1. januar 2012 sendt på høring et forslag om å begrense fritaksmetoden for aksjer med videre som eies av livsforsikringsselskaper og pensjonsforetak. Dette gjelder aksjer som inngår i det norske livselskapets kundeporteføljer. I følge forslaget vil, en eventuell lovendring få virkning fra 1.1.2012. Det foreligger betydelig usikkerhet knyttet til forslaget, og det er de eksisterende skatteregler som ligger til grunn for beregning av skatt i den norske virksomheten per 31.12.2011.

Utsatt skatt beregnes med utgangspunkt i konsernets skattemessige fremførbare underskudd, skattereduserende midlertidige forskjeller og skatteøkende midlertidige forskjeller. I konsernets skatteøkende midlertidige forskjeller inngår også midlertidige forskjeller knyttet til konsernets investeringseiendommer. Disse eiendommene inngår hovedsakelig i det norske livselskapets kundeporteføljer og ligger i aksjeselskaper som eies av Storebrand Eiendom Holding AS som igjen eies direkte av Storebrand Livsforsikring AS. Selv om disse eiendomsselskapene inngår i kundeporteføljen og kan avhendes tilnærmet skattefritt, inngår de skatteøkende midlertidige forskjellene knyttet til de underliggende eiendommene, i konsernets midlertidige forskjeller hvor utsatt skatt beregnes med en nominell skattesats på 28 prosent.

15. LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Storebrand har ingen finansielle leieavtaler.

16. KONTANTSTRØMSOPPSTILLING

Kontantstrømsoppstillingen utarbeides etter den direkte metoden og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Kontanter er definert som kontanter, fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist.

Kontantstrømsoppstillingen spesifiseres på operasjonelle, investerings- og finansierings aktiviteter.

17. BIOLOGISKE EIENDELER

I samsvar med IAS 41 Biologiske eiendeler vurderes investeringer i skog som biologiske eiendeler. Biologiske eiendeler vurderes til virkelig verdi som er definert basert på alternativ virkelig verdi beregning, eller nåverdien av forventet netto kontantstrøm. Verdiendringer på biologiske eiendeler føres i resultatregnskapet. Eierrettigheter på biologiske eiendeler regnskapsføres på tidspunktet når kjøpsavtalen signeres. Det beregnes årlige inntekter og utgifter fra skogbruk og utmark.

18. AKSJEBASERT AVLØNNING

Storebrand Konsernet har aksjebasert avlønning til nøkkelpersoner. Virkelig verdi på aksjeopsjoner fastsettes ved tildelingsdato. Verdsettelsen gjøres basert på anerkjente verdsettelsesmodeller tilpasset egenskapene til de aktuelle opsjonene. Verdien fastsatt på tildelingstidspunktet periodiseres i resultatregnskapet over opsjonens opptjeningstid med tilsvarende økning i egenkapital. Beløpet innregnes som en kostnad og justeres for å gjenspeile faktisk antall aksjeopsjoner opptjent. Opptjeningstiden er perioden fra etableringen av ordningen og til opsjonene er fullt ut opptjent.

NOTE 2 | Overskuddsdeling og resultat til eier livsforsikring

Resultatregnskapet inneholder resultatelementer både for kunder og eier. Resultatgenereringen i et livsforsikringsselskap består av netto avkastning på selskapskapitalen og risikoprodukter der resultatet i sin helhet tilfaller eier. Risikoproduktene er i Storebrand inkludert i segmentet Forsikring og ikke en del av segmentet Storebrand Livsforsikring. Det finnes også produkter med overskuddsdeling der resultatet fordeles mellom kunder og eier som beskrives nærmere i denne noten. I tillegg finnes det kollektive pensjonsprodukter med rentegaranti der kunden betaler en fee for rentegaranti. Unit Linked produkter er fee basert og uten rentegaranti.

I denne noten gis det en beskrivelse av innhold i de ulike elementene i den totale resultatgenereringen og deretter en oversikt over resultat til eier og kunder.

Dersom man omgrupperer resultatoppstillingen vil man kunne dele inn resultat før fordeling mellom eier og kunder i følgende elementer:

- **Administrasjonsresultat**

Administrasjonsresultatet er forskjellen mellom de premier som betales av kunder i henhold til tariff og selskapets faktiske driftskostnader. Inntektene består av gebyrer som er basert på størrelsen av kundemidler, premievolum eller antall i form av stykkpris. Driftskostnadene består av blant annet personalkostnader, avkastningshonorarer, markedsføringskostnader, provisjoner og IT-kostnader.

- **Risikoresultat**

Risikoresultatet består av premier selskapet tar for å dekke forsikringsrisikoer med fradrag for faktiske kostnader i form av forsikringsavsetninger og utbetalinger for forsikringshendelser som død, pensjon, uførhet og ulykke.

- **Finansresultat**

Finansresultatet består av netto finansinntekter fra finansielle eiendeler for kollektivporteføljen fratrukket garantert avkastning. I tillegg kommer netto avkastning på selskapskapitalen som består av egenkapital og ansvarlig lån. Eventuelle avkastningsbaserte honorarer inngår i finansresultatet.

RESULTATGENERERING TIL EIER

Under følger beskrivelse av resultat for segmentene Storebrand Livsforsikring og SPP.

RESULTAT STOREBRAND LIVSFORSIKRING

NOK mill.	Kollektiv ytelse	Kollektiv	Individual	BenCo	Selskaps-	2011	2010
	fee basert	investeringsvalg og Unit Linked fee basert	og fripoliser overskuddsdeling		portefølje/ øvrig		
Administrasjonsresultat	-69	69	67	34		101	66
Risikoresultat	147	-69	20	19		117	152
Finansresultat ¹⁾		13	-131	12	-120	-226	50
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko	504	16				520	557
Øvrig	-18				-14	-32	-43
Resultat før amortisering og nedskrivning	564	29	-44	65	-134	481	783
Midler til forvaltning (NOK mrd.)	83	23	85	14	8	213	212

¹⁾ Renteresultat og overskuddsdeling

Administrasjonsresultat

I administrasjonsresultatet inngår alle produkter bortsett fra tradisjonelle individuelle produkter med overskuddsdeling. Administrasjons- og forvaltningskostnadene betales forskuddsvis hvert år. Et eventuelt underskudd i administrasjons- og forvaltningsresultatet må dekkes av selskapet, og et eventuelt overskudd vil tilfalle selskapet. For kontrakter som forvaltes i investeringsvalgporteføljen, skal prisen for kapitalforvaltning skilles ut som et eget priselement.

Risikoresultat

For kollektiv ytelsespensjon og for nyopprettede garanterte individualprodukter tilfaller positivt risikoresultat kunden, mens et underskudd på risikoresultatet i utgangspunktet må dekkes av forsikrings-selskapet. Det åpnes imidlertid for at inntil halvparten av risikooverskuddet i en bransje kan tilbakeholdes i et risikoutjevningsfond. Underskudd på risikoelementene kan dekkes fra risikoutjevningsfondet. Risikoutjevningsfondet kan maksimalt utgjøre 150 prosent av årlig samlet risikopremie. Risikoutjevningsfondet er klassifisert som egenkapital.

Finansresultat

Netto avkastning på selskapskapitalen tilfaller selskapet. Selskapskapitalen består av egenkapital og ansvarlig lån.

En eventuell negativ avkastning i kundeporteføljene og avkastning lavere enn rentegaranti som ikke kan dekkes av tilleggsavsetning må dekkes av selskapets egenkapital, og vil inngå i linjen finansresultat.

Overskuddsdeling

I linjen for finansresultat inngår også overskuddsdeling. Gamle og nye individuelle poliser utgått fra kollektive pensjonsforsikringer (fripoliser) har modifisert overskuddsdelingsregime som innebærer at selskapet kan beholde inntil 20 prosent av overskudd på avkastning etter eventuell avsetning til tilleggsavsetning. Modifisert overskuddsdelingsmodell innebærer at et eventuelt negativt risikoresultat vil kunne gå til fradrag mot kundenes renteoverskudd før fordeling hvis det ikke dekkes fra risikoutjevningsfondet. Tradisjonelle individuelle kapital- og pensjonsprodukter som var i selskapet før 1.1.2008 videreføres etter overskuddsdelingsregler som gjaldt for 2008. Det gis ikke anledning til å etablere nye kontrakter i denne porteføljen. Selskapet kan beholde inntil 35 prosent av det samlede resultatet etter avsetning til tilleggsavsetninger.

Pris for avkastningsgaranti og fortjeneste risiko

For kollektive pensjonsforsikringer med avkastningsgaranti skal avkastningsgarantien prises i forkant. Nivået på avkastningsgarantien, størrelsen på bufferkapitalen (tilleggsavsetninger og kursreserver) og investeringsrisikoen for porteføljen pensjonsmidlene investeres i, er styrende for hvilken pris kunden betaler for sin avkastningsgaranti. Det er risikoen egenkapitalen utsettes for som er utgangspunktet for prisfastsettelsen av avkastningsgarantien. En kollektiv pensjonskunde kan velge en investeringsprofil med lav aksjeandel som normalt gir lavere risiko for tap og lavere forventet avkastning. Økt aksjeandel ville normalt gi høyere forventet avkastning, men også en høyere pris for avkastningsgarantien. Forsikrings-selskapet står for all nedsiderisiko og må reservere opp forsikringen dersom bufferavsetninger ikke er tilstrekkelige eller tilgjengelige.

Kundene kan velge langsiktige kontrakter med garantiperioder på opp til 5 år. Prisen for en flerårig avkastningsgaranti vil være lavere enn for en årlig avkastningsgaranti over samme periode. Det er imidlertid krav om at forpliktelsene overfor de forsikrede til enhver tid skal være dekket av tilstrekkelige forsikringsmessige avsetninger, og om nødvendig kan også egenkapitalen benyttes for å sikre tilstrekkelig reservering i løpet av avtaleperioden. I regelverket for flerårig avkastningsgarantier er det større avtalefrihet mellom kunde og selskap. Kunden kan blant annet stille egen bufferkapital som sikkerhet ved avkastning under den beregningsrenten som anvendes i forsikringen. En slik økning i risiko for kunden, reduserer også den samlede prisen for avkastningsgaranti som kunden skal betale.

Øvrig resultat

Består blant annet av resultat for datterselskaper.

Resultatgenerering til kunder

For kollektiv investeringsvalg og unit linked baserte produkter får kundene avkastningen på midlene som er investert. Individual produktene får 65 prosent av samlet positivt administrasjons-, risiko- og finansresultat. Fripoliser får 80 prosent av positivt finansresultat samt minimum 50 prosent av positivt risikoresultatet (inntil 50 prosent av risikoresultatet kan avsettes risikoutjevningsfond). Kollektiv ytelse fee basert får positivt finansresultat samt minimum 50 prosent av positivt risikoresultat (inntil 50 prosent av risikoresultatet kan avsettes risikoutjevningsfond).

RESULTAT SPP

NOK mill.	Garanterte produkter	Unit Linked	Selskapsportefølje	2011	2010
Administrasjonsresultat	44	43	12	99	76
Risikoresultat	282	7		289	290
Finansresultat	-226			-226	7
Øvrig/valuta			129	129	38
Resultat før amortisering	100	50	141	291	410
Midler til forvaltning (NOK mrd.)	81	32	10	124	117

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet for alle produkter tilfaller eller belaster resultat til eier. Inntekter og kostnader relatert till SPPs konsulent og tjeneste virksomhet inngår også i administrasjonsresultatet.

Risikoresultat

Risikoresultatet tilfaller eier i sin helhet for alle produkter.

Finansresultat

For forsikringsprodukter med garantert rente er det i hovedsak tre komponenter som påvirker finansresultatet:

- avkastningsdeling
- indekseringsavgift
- endringer i latent kapitaltilskudd for å dekke garantert kapital

Dersom totalavkastningen i et kalenderår for en premiebestemt forsikring (DC- bestand) overstiger garantert rente oppstår avkastningsdeling. Ved avkastningsdeling tilfaller 90 prosent av totalavkastningen forsikringstakeren og 10 prosent selskapet. Selskapets andel av totalavkastningen inngår i finansresultatet.

For ytelsesbestemte forsikringer (DB- bestand) har selskapets rett til å ta et indekseringsgebyr hvis det kollektive overskuddet tillater en indeksering av forsikringen, maksimalt tilsvarende endringen i konsumprisindeks (KPI). Indekseringen baseres på avkastningen fra 1. oktober til 30. september. Halvparten av gebyret tas ut dersom pensjonene kan indekseres med hele endringen i KPI. Hele gebyret tas ut dersom også fripolisene kan regnes opp med hele endringen i KPI. 100 prosent gebyr tilsvarende 0,8 prosent av forsikringskapitalen.

Det gjøres en løpende vurdering av den garanterte forpliktelsen. Dersom den garanterte forpliktelsen er høyere enn verdien av eiendelene må det gjøres en avsetning i form av latent kapitaltilskudd. Dersom eiendelene er lavere enn den garanterte forpliktelsen når forsikringsutbetalingen starter tilfører selskapet kapital opp til garantert verdi i form av realisert kapitaltilskudd. Endring i latent kapitaltilskudd inngår i finansresultatet. I finansresultatet inngår også resultatet av sikringsprogrammet (hedgeprogram) som selskapet har for å skjerme seg mot effekter i latent kapitaltilskudd.

Avkastningen på risikoprodukter regnskapsføres i finansresultatet.

For fondsforsikring endres forsikringsmessig avsetning med markedsavkastning enten den er positiv eller negativ, det innebærer at selskapet ikke er utsatt for investeringsrisiko for fondsforsikringsvirksomheten.

Øvrig resultat

Øvrig resultat består av avkastningen på de eiendeler som ikke forvaltes for forsikringstakeres regning, egenkapitalen samt avskrivninger på immaterielle eiendeler og rentekostnader på ansvarlig lån.

NOTE 3 | Viktige regnskapsestimater, skjønsmessige vurderinger og betingede forpliktelser

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet må ledelsen foreta estimater, skjønsmessige vurderinger og forutsetninger av usikre størrelser. Estimater og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser og representerer ledelsens beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. De faktiske resultatene kan avvike fra regnskapsestimatene.

Konsernets mest vesentlige estimater og vurderinger som kan gi vesentlig justering av innregnede verdier, er omtalt nedenfor.

GENERELT OM LIVSFORSIKRING

I konsernregnskapet innregnes forsikringsforpliktelser med rentegaranti, med ulike prinsipper i den norske og svenske virksomheten. Det er også innregnet en immateriell eiendel (value-of-business-in-force, "VIF") knyttet til forsikringskontrakter i den svenske virksomheten. Det er flere forhold som kan påvirke størrelsene på forsikringsforpliktelsene inklusive VIF, herunder biometriske forhold som utvikling i levealder og uførhet, fremtidige kostnader, og juridiske forhold som lovendringer og utfall av rettssaker med videre. Et lavt rentenivå vil på lang sikt være utfordrende for forsikringskontrakter med rentegaranti, og vil, sammen med reduserte kundebuffer, kunne påvirke størrelsen på de innregnede beløp knyttet til forsikringskontraktene. Det kan i denne sammenheng nevnes at de norske forsikringskontraktene med rentegarantier, er diskontert med premieberegningrenten (gjennomsnittlig med 3,5 prosent). For svenske forsikringsforpliktelsene med rentegaranti, er diskonteringen basert på en swap-rentekurve hvor deler av rentekurven ikke er likvid. Den ikke-likvide delen av rentekurven er estimert med utgangspunkt i langsiktige forventninger om realrente og inflasjon.

Det følger av regnskapsstandarden IFRS 4 Forsikringskontrakter, at de innregnede forsikringsforpliktelsene skal være tilstrekkelige og at det skal gjennomføres en tilstrekkelighetstest (liability adequacy test). De norske forsikringsforpliktelsene er beregnet i henhold til særnorske regler herunder forsikringsvirksomhetsloven med forskrifter. For de norske livsforsikringsforpliktelsene gjennomføres det en test på et overordnet nivå ved å foreta en analyse som tar utgangspunkt i norske

premiereserveringsprinsipper. Den innarbeidede analysen tar utgangspunkt i de forutsetningene som legges til grunn ved beregning av Embedded Value, hvor selskapet anvender beste anslag på de fremtidige grunnlagselementene basert på dagens erfaringer. Testen innebærer da at selskapet analyserer dagens marginer mellom forutsetningene i reserveringsgrunnlaget og forutsetningene i Embedded Value analysen. Denne testen ble gjennomført også før innføring av IFRS.

I konsernregnskapet ble det ved oppkjøpet av det svenske forsikringskonsernet SPP aktivert immaterielle eiendeler knyttet til verdiene av SPP konserns forsikringskontrakter, mens SPP konserns innregnede forsikringsmessige avsetninger ble videreført i Storebrands konsernregnskap. Disse immaterielle verdiene blir ofte benevnt som "Value of business in-force" (VIF), og disse immaterielle verdiene, sammen med tilhørende aktiverte salgskostnader og forsikringsforpliktelser, testes med hensyn til tilstrekkelighet. Testen er oppfylt hvis de bokførte forpliktelsene i regnskapet er større eller lik netto forpliktelser vurdert til en estimert markedsverdi inklusive forventet overskudd til eier. I denne testen sees det hen til embedded value beregninger samt til IAS 37.

Storebrand tilfredsstillende tilstrekkelighetstestene for 2011 og har følgelig ingen resultatmessig effekt på regnskapet for 2011. Det vil være usikkerhet knyttet til disse testene. Se nærmere om usikkerhet knyttet til forsikringsmessige avsetninger nedenfor.

I livvirksomhetene i Storebrand vil ikke nødvendigvis endring av estimater knyttet til forsikringsmessige avsetninger, finansielle instrumenter og investeringseiendom tilordnet livkundene, påvirke eiers resultat, men endring av estimater og vurderinger kan påvirke eiers resultat. En sentral faktor vil være om livkundenes midler inklusive årets avkastning, overstiger de garanterte forpliktelser.

I den norske livvirksomheten har en betydelig andel av forsikringskontraktene en årlig rentegaranti. Estimater og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i kundeporteføljene. Avhengig av størrelsen på eventuelle verdifall, vil slike verdifall, helt eller delvis, kunne motvirkes av reduksjon i villkorad återbäring slik at effekt for eiers resultat kan bli begrenset.

I den svenske virksomheten (SPP) foreligger det ikke kontrakter med en årlig rentegaranti. Men det foreligger forsikringskontrakter med en sluttverdi-garanti. Disse kontraktene diskonteres med en markedsmessig rente. Dersom tilhørende kundemidler har en høyere verdi enn innregnet verdi av disse forsikringsmessige forpliktelsene, vil forskjellen utgjøre et betinget kundetildelt fond – villkorad återbäring (bufferkapital). Estimater og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i kundeporteføljene. Avhengig av størrelsen på eventuelle verdifall, vil slike verdifall, helt eller delvis, kunne motvirkes av reduksjon i villkorad återbäring slik at effekt for eiers resultat kan bli begrenset. Dersom verdien av den enkelte forsikringskontrakt er høyere enn tilhørende kundemidler, vil eier måtte dekke manglende kapital.

Det foreligger også forsikringskontrakter uten rentegaranti i livvirksomhetene hvor kundene bærer avkastningsgarantien. Estimater og endrede vurderinger kan medføre endret avkastning i tilhørende kundeporteføljer. Innregning av slike verdiendringer påvirker ikke eiers resultat.

Overskuddsdelingsregler i livsforsikring er for øvrig nærmere omtalt i note 2.

Generelt vil følgende faktorer ofte være sentrale i resultatgenereringen for kunder og/eller eier:

- Utvikling i rente- og aksjemarkedene samt næringseiendom
- Sammensetning av eiendeler samt risikostyring og endringer i eiendelenes sammensetninger gjennom året
- Bufferkapitalnivå i ulike produkter
- Bufferkapital relatert til den enkelte forsikringskontrakt
- Utvikling i levealder, dødelighet og sykdom – forutsetning
- Utvikling i kostnadsnivå – forutsetning

INVESTERINGSEIENDOMMER

Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Markedet for næringseiendom i Norge er lite likvid og lite transparent. Verdsettelsene som gjøres vil være beheftet med usikkerhet og krever bruk av skjønn, dette gjelder særlig i perioder med urolige finansmarkeder.

Sentrale elementer som inngår i verdsettelsene, og som krever bruk av skjønn er:

- Markedsleie og ledighetsutvikling
- Kvaliteten og varigheten på leieinntektene
- Eierkostnader
- Teknisk standard og eventuelt oppgraderingsbehov
- Diskonteringsrenter for både sikker og usikker kontantstrøm, samt restverdi

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI

Det vil være usikkerhet knyttet til prisingen av finansielle instrumenter som ikke prises i et aktivt marked. Dette gjelder særlig for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger, og for disse investeringene benyttes ulike verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi, herunder private equity investeringer, investeringer i utenlandske eiendomsfond samt andre finansielle instrumenter hvor det nyttes teoretiske modeller ved prisingen. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Hoveddelen av slike finansielle instrumenter inngår i kundeporteføljen.

Det vises for øvrig til note 11 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi beskrives ytterligere.

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

For finansielle instrumenter som er vurdert til amortisert kost vurderes det om det på balansedagen finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi

Det må anvendes en viss grad av skjønn ved vurdering av om det foreligger et verdifall og verdifallets størrelse. Usikkerheten blir større når det er uro i finansmarkedene. Vurderingene omfatter kreditt-, marked- og likviditetsrisiko. Endringer i forutsetninger for disse faktorene vil påvirke om det vurderes å foreligge indikasjoner på et verdifall. Det vil dermed være usikkerhet knyttet til størrelsene på innregnede individuelle nedskrivninger og gruppenedskrivninger. Dette vil gjelde avsetninger knyttet til utlån i privat og bedriftsmarkedet samt obligasjoner som vurderes til amortisert kost.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring er basert på forventninger om blant annet levetid, dødelighet, uførhet, rentenivå og fremtidige kostnader med videre. Endring i slike forutsetninger vil påvirke størrelsen på forpliktelsene som igjen kan påvirke eiers resultat. I den norske livvirksomheten er hoveddelen av de beregnede utbetalingene diskontert med tilhørende garanterte rente. Storebrand foretar oppreserveringer til nye tariffer i forbindelse med økt levealder i livsforsikring, hvor oppreservering i en tidsbegrenset periode kan belastes den løpende avkastning. En eventuell manglende fremtidig avkastning kan i denne sammenheng redusere eiers resultat.

I den svenske virksomheten (SPP) er forsikringsforpliktelse i stor grad diskontert på en rentekurve hvor deler av rentekurven ikke er likvid, og forsikringsforpliktelsene i den svenske virksomheten påvirkes av endringer i markedsrenten. Da det benyttes forskjellig rente på eiendeler og gjeld vil renteendringer påvirke eiers resultat og egenkapital.

Se nærmere beskrivelse av forsikringsrisiko i note 6.

IMMATERIELLE EIENDELER

Goodwill og immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Goodwill allokteres til konsernets kontantstrømgenererende enheter. Ved verdifastssettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante kontantstrømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskonteringen. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

Hoveddelen av de immaterielle eiendeler som ble innregnet ved oppkjøpet av SPP er knyttet til de eksisterende livsforsikringskontraktene på oppkjøpstidspunktet. Denne immaterielle innregnede eiendelen er, sammen med tilhørende innregnede forsikringsforpliktelser, testet for nedskrivning i henhold til en tilstrekkelighetstest som følger av IFRS 4 Forsikringskontrakter. Et sentralt element i denne vurderingen er beregning av fremtidige fortjenestemarginer hvor det benyttes embedded value-beregninger. Embedded value-beregningene vil blant annet påvirkes av volatilitet i finansmarkedet, renteforventninger samt størrelsen på bufferkapital i SPP.

En immateriell eiendel som oppstår av utvikling (eller av utviklingsfasen i et internt prosjekt), skal innregnes dersom alle følgende punkter blir dokumentert:

- De tekniske forutsetningene for å fullføre den immaterielle eiendelen med sikte på at den vil bli tilgjengelig for bruk eller salg.
- Foretaket har til hensikt å fullføre den immaterielle eiendelen og ta den i bruk eller selge den.
- Foretakets evne til å ta den immaterielle eiendelen i bruk eller selge den.
- Hvordan den immaterielle eiendelen med sannsynlighet vil generere framtidige økonomiske fordeler. Blant annet kan foretaket vise til at det eksisterer et marked for produktene av den immaterielle eiendelen eller av den immaterielle eiendelen i seg selv, eller dersom den skal anvendes internt, nytten av den immaterielle eiendelen.
- Tilgjengeligheten av tilstrekkelige tekniske, finansielle og andre ressurser til å fullføre utviklingen og til å ta i bruk eller selge den immaterielle eiendelen.
- Foretakets evne til på en pålitelig måte å måle de utgiftene som er henførbare på den immaterielle eiendelen mens den er under utvikling.

PENSJONER EGNE ANSATTE

Nåverdien på pensjonsforpliktelser avhenger av fastsettelsen av økonomiske og demografiske forutsetninger. De beregningsforutsetninger som benyttes skal være realistiske, innbyrdes konsistente og oppdaterte i den forstand at de skal baseres på en enhetlig antagelse om fremtidig økonomisk utvikling. Beregninger av pensjonsforpliktelsene er foretatt av aktuarer. Eventuelle endringer knyttet til blant annet forventet lønnsvekst og diskonteringsrente kan gi betydelig effekt på de innregnede pensjonsforpliktelsene for egne ansatte. Anslag for fremtidig realrente, reallønnsvekst, fremtidige reguleringer av folketrygdens grunnbeløp og fremtidig inflasjon, vil være beheftet med betydelig usikkerhet.

UTSATT SKATT

Det er i konsernet betydelige midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det er de eksisterende skatteregler i Norge som ligger til grunn for beregning av utsatt skatt i den norske virksomheten. For enkelte investeringer og posisjoner, vil skattemessig verdi være basert på estimater som kan avvike fra endelige ligningstall.

Finansdepartementet har 1. januar 2012 sendt på høring et forslag om å begrense fritaksmetoden for aksjer med videre som inngår i kundeporteføljene i livsforsikringsselskaper og pensjonsforetak. Ifølge forslaget kan reglene gjelde fra og med 1.1.2012. En eventuell innføring av nye skatteregler kan påvirke den beregnede utsatte skatten.

BETINGEDE FORPLIKTELSE

Selskapene i Storebrand Konsernet driver en omfattende virksomhet i Norge og i utlandet, og kan bli part i rettsvister. Betingede forpliktelser vurderes i hvert enkelt tilfelle og vil baseres på juridiske vurderinger.

NOTE 4 | Risikostyring og internkontroll

Storebrand konsernets kunder ønsker sikkerhet for egen økonomi dersom noe uforutsett skulle skje og å kunne opprettholde kjøpekraft også som pensjonister. For å tilfredsstille disse behovene har konsernet over lang tid solgt ulike pensjonsprodukter og produkter som sikrer videre inntekt dersom eksempelvis kundene blir arbeidsuføre. Produktene påfører selskapet en forsikringsrisiko, der blant annet kundenes levealder og arbeidsevne er risikofaktorer. Som følge av avkastningsgarantier medfører produktene også finansiell markedsrisiko i form av renterisiko. I den svenske virksomheten reflekteres denne renterisikoen i finansregnskapet ved at forpliktelsene vurderes til markedsverdi. Innføring av Solvens II-regelverket fra 2014 vil innebære at markedsverdien av avsetningene vil få stor betydning også i den norske virksomheten.

Innbetalt premie blir investert i verdipapirer frem til midlene, inkludert avkastning, betales tilbake til kundene som pensjoner eller erstatninger. Storebrand konsernet påtar seg derfor ytterligere finansiell markedsrisiko for å tilfredsstille kundenes behov og med målsetning om å skape meravkastning. Produktene skapes, betjenes og forvaltes i de ulike selskapene som inngår i Storebrand konsernet og selskapet påtar seg derfor også operasjonell risiko eksempelvis gjennom feil i forvaltningen av kundenes midler.

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er derfor et kjerneområde i konsernets virksomhet og organisasjon. Grunnlaget for risikostyringen legges i styrets årlige behandling av strategi- og planprosessen med fastsettelse av risikoappetitt, risikomål og overordnede risikorammer for virksomheten. Ansvaret for risikostyring og internkontroll er en integrert del av lederansvaret i Storebrand konsernet.

Styret skal påse at foretaket har hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll.

Daglig leder skal, i samsvar med retningslinjer fastsatt av styret, sørge for å etablere forsvarlig risikostyring og internkontroll, løpende følge opp risikoer og påse at risikoene er forsvarlig ivaretatt, påse at foretakets risikostyring og internkontroll blir gjennomført, overvåket og dokumentert, samt gi styret relevant og tidsriktig informasjon om foretakets risikoer, risikostyring og internkontroll.

Ledere på alle nivåer i organisasjonen har ansvar for risikoer, risikostyring og internkontroll innen eget ansvarsområde og skal løpende vurdere gjennomføringen av internkontrollen.

Ledelsene utarbeider årlig en internkontrollrapport som viser hvordan den etablerte internkontrollen fungerer. Daglig leder skal minst en gang årlig utarbeide en samlet vurdering av risikosituasjonen som skal forelegges styret til behandling.

Storebrand har egne funksjoner som løpende følger og styrer risikoene for ulike produktgrupper og samlet for konsernet. Kontrollfunksjonene for risikostyring, internkontroll og compliance skal støtte linjen i å identifisere, vurdere, styre og kontrollere risikotagningen.

Ansvar for konsernets kontrollfunksjoner for risikostyring og internkontroll sorterer under konsernets CFO.

COMPLIANCE

Compliancefunksjonen er en rådgivende funksjon som støtter styret og ledelse i styring og oppfølging av risikoen for manglende overholdelse av eksternt og internt regelverk for virksomheten.

Compliancefunksjonen i det enkelte selskap skal utarbeide skriftlige rapporter til styret og den øverste ledelsen i foretaket om foretakets etterlevelse av internt og eksternt regelverk. Compliancerapporteringen sees i sammenheng med konsernselskapenes internkontrollrapporteringer, operasjonell risikorapportering og hendelsesrapportering.

INTERNREVISJON

Storebrand har inngått avtale med KPMG om internrevisjonsfunksjonen. Ansvarlig partner i KPMG rapporterer direkte til styret i Storebrand ASA, som fastsetter instruks for internrevisjonen og godkjenner revisjonens årsplan. En uavhengig vurdering av konsernets kontrollfunksjoner inngår i revisjonsplanen.

Nedenfor følger en beskrivelse av spesielle forhold rundt risikostyring av livsforsikring knyttet til forholdet mellom kunder og eier. Når det gjelder risiko knyttet til virksomhet i konsernet bortsett fra livsforsikring, er dette i det alt vesentlige risiko som treffer eier. Forsikringsrisiko, finansiell markedsrisiko, likviditetsrisiko, kredittisiko og operasjonell risiko er nærmere beskrevet i notene 6 - 10.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING NORGE

Det er knyttet avkastningsgarantier til en vesentlig del av spareproduktene i den norske livsforsikringsvirksomheten. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til evnen til å innfri denne garantien til kundene, som for størstedelen av produktene gjelder for ett år av gangen. Risikostyringen i virksomheten er derfor innrettet for å redusere sannsynligheten for at avkastningen hvert enkelt år faller under denne årlige avkastningsgarantien for de ulike produktgruppene.

Sammensetningen av de finansielle eiendelene følger av selskapets investeringsstrategi. Investeringsstrategien etablerer retningslinjer og rammer for selskapets risikostyring, kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko, bruk av derivatinstrumenter og krav til likviditet i aktivaporteføljen. Ved hjelp av dynamisk risikostyring er målet å opprettholde en god risikobærende evne og fortløpende tilpasse den finansielle risikoen til selskapets soliditet. Gjennom utøvelsen av denne type risikostyring forventer selskapet å skape god avkastning hvert enkelt år og over tid. Avkastningen vil normalt svinge mellom 2 og 8 prosent med dagens investeringsportefølje og strategi for dynamisk risikostyring for de største produktgruppene. Mindre deler av bestanden er investert i profiler med noe mindre og noe mer markedsrisiko. Effekten av sikringstiltak og dynamisk risikostyring i kundeporteføljene reduserer sannsynligheten for lav avkastning. I de tilfeller hvor avkastningen ikke er stor nok til å dekke den garanterte renten, vil manglende avkastning dekkes ved å bruke risikokapital som er bygd opp av tidligere års overskudd. Risikokapitalen består i hovedsak av kursreserver og tilleggsavsetninger. Eier er ansvarlig for eventuelt udekket beløp. Den gjennomsnittlige rentegarantien vil synke gradvis i årene fremover, og fra og med 2012 skjer all ny opptjening med 2,5 prosent grunnlagsrente. Selskapskapitalen er investert med lav markedsrisiko. For kontrakter innen produktkategoriene unit-linked og innskuddspensjon er det den forsikrede selv som står den finansielle risikoen, og den forsikrede kan også selv velge risikoprofil

Selskapets samlede risikobilde overvåkes løpende, blant annet gjennom Finanstilsynets Risikobaserte Tilsyn (RBT) og gjennom egenutviklede risikomål.

SPP

I SPP er bestanden delt inn i ytelsespensjon, innskuddspensjon og unit-linked kontrakter, og det er knyttet avkastningsgarantier til både ytelsespensjon og innskuddspensjon. I bestandene med avkastningsgaranti minimeres forskjellene i investeringenes og forsikringsforpliktelsesens rentefølsomhet, og den kortsiktige renterisikoen reduseres derfor vesentlig. For å ha mulighet for avkastning ut over garantien tas det imidlertid finansiell risiko, hovedsakelig gjennom aksjer, kredittobligasjoner og alternative investeringer. Andelen aksjer i porteføljene tilpasses dynamisk ut fra risikokapasiteten, med hensikt om å dempe effekten av nedganger og samtidig ta del av oppganger. Som følge av et noe mer sammensatt finansielt risikobilde i SPP enn i den norske livvirksomheten, styres risikoen som kundeporteføljen representerer mot egenkapitalen også gjennom derivatforretninger i selskapsporteføljen i SPP.

Investeringsstrategien og risikostyringen i SPP er sammensatt av fire hovedpilarer:

- aktivaenes rentefølsomhet tilpasses løpende rentefølsomheten til forsikringsforpliktelsene
- en aktivaallokering som gir god avkastning over tid
- utøvelse av løpende risikostyringstiltak i kundeporteføljen gjennom dynamisk risikostyring
- tilpasset sikring i selskapsporteføljen av deler av den finansielle risikoen kundeporteføljene eksponerer egenkapitalen for

I tradisjonell forsikring med rentegaranti bærer SPP risikoen for at det oppnås en avkastning lik den garanterte rente på forsikringstagerens midler og at størrelsen på kontraktens aktiva er større enn nåverdien av forsikringsforpliktelsen. SPP oppnår overskuddsdeling dersom totalavkastningen overstiger den garanterte rente. På noen produkter kreves en viss konsolideringsgrad, det vil si at aktiva er større enn nåverdien av passiva med en viss prosentsats, for at eier skal få inntjening. Dersom en forsikringskontrakt i selskapet har mindre aktiva enn markedsverdien av forpliktelsen avsettes det et egenkapitaltilskudd som reflekterer denne underverdien. Dette benevnes latent kapitaltilskudd (LKT) og endringer i denne størrelsen resultatføres løpende. Kontraktene må ha bufferkapital intakt for at overskuddsdeling skal representere en netto inntekt for eier. Når kontraktens aktiva overstiger nåverdien av forpliktelsene, etableres en bufferstørrelse som benevnes villkorad återbäring (VÅB). Endringer i denne kundeforretningen resultatføres imidlertid ikke. For forsikringskontrakter i Unit Linked er det forsikringstageren som bærer den finansielle risikoen.

NOTE 5 | Solvens II

Solvens II er et soliditetsregelverk som skal gjelde for alle forsikringselskap i EU og EØS. Etter gjeldende tidsplan skal regelverket innføres fra 2013, men det er varslet overgangsordninger som innebærer at kapitalkravet først gjelder fra 1. januar 2014.

Kapitalkravet skal gjenspeile alle vesentlige risikoer inkludert finansmarkedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Den endelige utformingen av kapitalkravene inkludert eventuelle overgangsordninger, skal etter planen fastsettes i løpet av 2012, men det er sannsynlig at kapitalkravet blir høyere enn kapitalkravet under Solvens I.

Beregning av solvenskapitalen blir basert på virkelig verdi av både eiendeler og forpliktelser. Det innebærer at verdien av forsikringsforpliktelsen vil variere med rentenivået. Med nåværende investeringstilpasning og produktregelverk, er rentefølsomheten vesentlig høyere for forsikringsforpliktelsen enn for eiendelene. Det innebærer at rentefall gir svekket solvensposisjon. Effekten av dette forsterkes med fallende rente. Fripoliser og tradisjonelle individuelle forsikringsprodukter med garanti gir mest risiko, fordi premien er betalt med endelig virkning.

Solvens II-regelverket bygger blant annet på en forutsetning om at selskapene kan styre renterisikoen gjennom å investere i eiendeler med tilsvarende rentefølsomhet som forsikringsforpliktelsene. Norske pensjonsinretninger er forhindret fra å kunne gjøre dette som følge av både manglende tilbud av lang rentebinding i det norske markedet, og risikoen knyttet til den årlige avkastningsgarantien (krav til at et overskudd som minst tilsvare beregningsrenten skal tilføres kunden årlig med endelig virkning).

Risikoen fra årlig avkastningsgaranti skyldes at den er knyttet til eiendelssiden alene. Ved å øke rentefølsomheten øker svingningene i årlig eiendelsavkastning, og det oppstår et risikostyringsdilemma: Høy rentefølsomhet gir liten risiko for selskapets solvensposisjon, men stor risiko for negativ avkastning ved en renteoppgang. Lav rentefølsomhet gir liten risiko for resultat, men stor risiko for solvens ved en rentenedgang.

Norske myndigheter er klar over problemstillingen. Banklovkommissjonen har fått mandat fra Finansdepartementet til å foreslå endringer i norsk produktlovgivning, herunder vurdere hvordan eksisterende premiereserve for løpende private tjenestepensjonsordninger kan tilpasses nytt regelverk uten utløsning av fripoliser. Det vil i tillegg være behov for endringer som gjør det mulig å håndtere renterisikoen for eksisterende fripoliser og individual. I NOU 2012:3 foreslår den norske Banklovkommissjonen blant annet at kunder på frivillig basis kan velge å konvertere alderspensjonsdelen av fripolisen til en fripolise med investeringsvalg. Dette er et positivt, men ikke tilstrekkelig til å løse utfordringen knyttet til renterisiko for fripoliser. Forslaget er nå sendt på høring. Det er usikkerhet knyttet til hvilke endringer som kan gjennomføres og hvor mye risikoen kan reduseres.

NOTE 6 | Forsikringsrisiko

Forsikring handler om å sikre seg mot økonomisk tap når hendelser inntreffer. Dette kan være alt fra bilskade, tyveri i skadeforsikring til uføre, død eller langt liv i livsforsikring. Forenklet er forsikring rett og slett en deling av risiko mellom flere forsikringstakere, hvor risiko reflekterer sannsynlighet og konsekvens.

LIVSFORSIKRING

PRODUKTER

Det tilbys livs-, pensjons- og fondsforsikring som både kollektive og individuelle kontrakter.

Kollektive kontrakter:

1. Kollektiv ytelsespensjon er garanterte utbetalinger av pensjoner fra avtalt alder og så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder. Produktet tilbys både innenfor privat og offentlig sektor. Dekninger er alders-, uføre- og etterlattepensjon.
2. I kollektiv innskuddspensjon er premien gitt som prosent av lønn, mens utbetalingene er ukjente. Kunden bærer all finansiell risiko i oppsparingsperioden.
3. Kollektive ettårige risikodekninger er garanterte utbetalinger ved død og uførhet, samt premiefritak ved uførhet
4. Fripoliser (ytelse) og pensjonskapitalbevis (innskudd) er kontrakter med opptjente rettigheter som utstedes ved utmeldelse fra eller opphør av pensjonsavtaler.

Individuelle kontrakter:

1. Individuell rente- eller pensjonsforsikring er garanterte utbetalinger så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder.
2. Individuell kapitalforsikring er engangsutbetaling ved oppnådd alder, død og uførhet
3. Individuell fondsforsikring er kapitalforsikring eller renteforsikring hvor kunden bærer den finansielle risikoen.

RISIKOOMRÅDER:

Livsforsikring er det dominerende området innenfor forsikring for Storebrand og omhandler følgende tre biometriske risikoområder:

1. Død – Risiko for feil estimering av dødsfall (for pensjonsalder) og feil estimering av utbetaling til etterlatte. I de senere år har det vært registrert avtagende dødelighet og færre unge etterlatte sammenlignet med tidligere.
2. Langt liv – Risiko for feil estimering av levealder og fremtidige pensjonsutbetalinger. Historisk utvikling har vist at flere forsikrede oppnår pensjonsalder og lever lenger som pensjonister sammenlignet med tidligere. Det er betydelig usikkerhet knyttet til fremtidig dødelighetsutvikling. Ved økt levealder utover det som er forutsatt i premietariffene, kan eier risikere økte belastninger av eiers resultat for å dekke nødvendig avsetningsbehov.
3. Uførhet – Risiko for feil estimering av fremtidig sykdom og uførhet. Per i dag er risiko for uførhet større i Norge enn i andre OECD-land. Det vil være usikkerhet knyttet til fremtidig uførhet.

Det er risikoen knyttet til "langt liv" som er den mest ufordrende.

Problemstillinger knyttet til langt liv

1. Alder og kjønn er ikke tilstrekkelig som forklaringsvariable, da andre faktorer som blant annet utdanning, lønn, sivilstatus og bosted også påvirker dødeligheten.
2. Dødeligheten synker raskere enn forventet.
3. Medisinske "kvantesprang" som gjør at folk lever vesentlig lengre sammenlignet med i dag.

RISIKOPREMIE OG TARIFFER

STOREBRAND LIVSFORSIKRING NORGE

For gruppelevsforbikring og enkelte risikodekninger innen kollektiv pensjon er tariffene i tillegg til alder og kjonn også avhengig av næring/yrke. Innen gruppelevsforbikring benyttes også erfaringstariffering.

For individuelle forbikringer er premiene for dødsrisiko og langt liv risiko basert på tariffen utarbeidet av forbikringsselskapene med utgangspunkt i felles erfaringer, for kapitalforbikring T1984 og for pensjonsforbikring R1963. Uf repremiene er basert på selskapets egne erfaringer og ble sist endret i 2002.

For gruppelevsforbikring er standardtariffen, både for død og uførhet, basert på selskapets egne erfaringer, sist endret i 2003.

For kollektiv pensjonsforbikring følger premiene for tradisjonelle alders- og etterlattedeckninger fellestariffen K2005. For uførepensjon er premiene basert på selskapets egne erfaringer. Omkostningspremiene fastsettes årlig med sikte på full dekning av neste års forventede kostnader.

Selskapets tariffen inneholder ingen forutsetninger om inflasjon eller frivillig avgang/flytting.

SPP OG BENCO

Risikopremien for kollektive kontrakter er en utjevnet premie basert på kollektivets fordeling av alder og kjonn.

Individuelle kontrakter har fortrinnsvis individuelle risikopremier basert på alder og kjonn.

Tariffene inneholder ingen forutsetninger om inflasjon eller flytting, tilsvarende som for Storebrand Livsforbikring Norge.

Levealderen i Sverige øker suksessivt (dødeligheten synker). Det er positivt for d dsfallsforbikringer. For pensjonsforbikringer (opplevelsesforbikringer) kan det derimot bli en økonomisk belastning. F rs kringstekniske forskningsn mnden (FTN) som er et bransjeorgan for forbikringsbransjen gjennomførte i 2006 en analyse av dødeligheten som gjør det mulig   se på d delighetsprognoser som tar hensyn til endring av nivået på forandringstrender. En slik prognose er avgjørende for prissettingen av både d dsfallsforbikringer og pensjonsforbikringer. Forbikringsproduktene er oftest utformet slik at premieberegningen baserer seg på den dødelighet/levealder som var på tidspunktet for tegning av polisen for hele forbikringstiden.

Når det gjelder uf reforbikring er ikke fremtiden like forutsigbar. Endringene i nye uf retillfeller er mye raskere enn endringene i dødelighet/levealder. En av grunnene til dette er problemene med   fastsette de bakenforliggende årsaker og uføregrad. Den raskt økende uførheten i de første årene på 2000 tallet førte til store premieøkninger innenfor bransjen. Flere forbikringsselskaper var tvilende til   tilby frivillige uf redeknninger i fremtiden. Fra 2005 har dog uf retillfellene kommet ned i en mer balansert utvikling som medførte at SPP reduserte risikopremiene for uf reforbikringer. Uf rheten har vært betydelig lavere enn antatt i tariffen.

Hoveddelen av SPP's risikoforbikringer er ettårige. Det vil si at premien kan endres av selskapet for hvert år. Feil i antagelsen på premien for dødsrisiko- og uf reforbikringer kan derfor korrigeres med rask effekt på selskapets risikoresultat.

STYRING AV RISIKO

1. Vurdering av forbikringsrisiko (underwriting)

Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av kunden. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger foretas en helsevurdering av de ansatte i bedrifter med få ansatte, for øvrig kreves arbeidsdyktighetskl ring. I underwritingen tas også hensyn til bedriftens næringskategori, bransje og sykehistorikk.

2. Kontroll og oppfølging av forbikringsrisiko

I den eksisterende forbikringsportef ljen overvåkes forbikringsrisikoen innen hver bransje. Hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødsrisiko, langt liv risiko og uf rerisiko. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko utgjør det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de avsetninger og utbetalinger som man må gjøre for de forbikringstilfeller som inntreffer i perioden. Forbikringstilfeller som man ikke har fått melding om, men som man av erfaring må anta er intruffet, hensyntas.

3. Oppreservering for langt liv

De siste års oppfølging har vist det er behov for en ny styrking av premiereservene knyttet til langt liv. Avsetningsbehovet gjelder generelt for produkter hvor det er gitt en garantert ytelse, men treffer ulikt i forhold til bestandssammensetning, produkttegenskaper og regelendringer blant annet som følge av pensjonsreformen. Avsetningsbehovet for kollektiv pensjon (privat) og fripoliser overgår det som de siste årene har vært årlig renteovertskudd for disse produktene. I brev fra Finanstilsynet 16. desember 2011 legges det opp til en treårig oppreserveringsplan for   styrke avsetningene med oppstart fra 2011. Gjennom FNO vil næringen beslutte en dødelighetstariff i løpet av 2012, hvor implementering forventes   skje fra 1.1.2013. Endelig prosess, nivå på d delighetstariffene og oppreserveringsbehov, vil avhenge av arbeidet gjennom banklovkommisjonen i forbindelse med utforming av ny tjenestepensjon innenfor privat sektor. Blant annet vil spørsmålet om implementering av levealdersjustering sett opp mot grunnlovsvern påvirke utfallet av disse vurderingene. Videre vil avsetningsbehovet avhenge av forhold som dekningsammensetning, størrelse på sikkerhetsmarginer med videre. Innenfor kollektiv offentlig vil behovet være vesentlig lavere grunnet endringer i produktet (innføring av levealdersjustering) som resultat av pensjonsreformen. Selskapet har startet en slik oppreservering i regnskapet for 2011.

4. Reassuranse

Selskapet styrer også sin forbikringsrisiko gjennom ulike reassuranseprogram. Gjennom katastrofereassuranse (excess of loss) dekkes tap (engangsrestatninger og reserveavsetninger) utover en nedre grense ved 3 eller flere dødsfall eller uf retillfeller som følge av samme begivenhet. Dekningen har også en øvre grense. Gjennom surplus reassuranse på et enkelt liv dekkes døds- og uf rerisiko som overstiger selskapets praktiserte maksimale risikobel p for egen regning. Selskapets maksimale risikobel p for egen regning er forholdsvis høy og gjenforsikret risiko er derfor av beskjeden størrelse.

5. Pooling

Selskapet styrer også sin forbikringsrisiko gjennom internasjonal pooling. Dette innebærer at multinasjonale bedriftskunder kan få utlignet risiko resultatene mellom de ulike enhetene internasjonalt. Poolingen gjelder for gruppelevs og risikodekninger innenfor kollektiv ytelses- og innskuddspensjon.

6. Trafikklys (kun SPP)

For å være sikker på at forsikringsselskapene har tilstrekkelig kapital for å dekke sine forsikringsforpliktelser krever Finansinspeksjonen at bransjen stresstester hele sin forsikringsvirksomhet i de såkalte trafikkløysberegningene. Det som testes er premieinntektssiden og forsikringsforpliktelsene. I 2007 kom det krav om at selskapene for forsikringsforpliktelsene også skulle teste endringer i forsikringsrisikoer. Dette gjelder også såkalt annulleringsrisiko som er risikoen for at den forsikrede sier opp avtalen og dermed slutter å betale premie. Nivået på stresstesten følger i hovedsak veiledningene fra CEIOPS (Europeiske tilsynsmyndigheten for forsikringer og tjenstepensjoner) og deres arbeid med Solvency II.

For SPP medfører en nedgang i dødeligheten med 20 prosent et lavere årlig risikoresultat på om lag SEK 12,4 millioner. Dersom sannsynligheten for reaktivering ved uførhet synker med 20 prosent betyr det et lavere årlig risikoresultat på om lag SEK 46 millioner. Annulleringsrisikoen er meget liten for SPP da storparten av forsikringsbestanden ikke kan gjenkjøpes.

DØDELIGHET OG UFORHET

Netto årlig risikopremie for en forsikringssum på kroner 100.000

For uførepensjon gjelder premien for en årlig uførepensjon på kroner 10.000 som utbetales til fylte 67 år

	Menn			Kvinner		
	30 år	45 år	60 år	30 år	45 år	60 år
Dødsrisiko, individuell kapitalforsikring	102	270	1 182	51	135	593
Uførekapital, individuell	273	590		352	1 367	
Uførepensjon, individuell	248	639	1 975	371	1 577	2 490
Kritisk sykdom, ikke-røker, individuell	171	515	1 804	171	515	1 804
Dødsrisiko, gruppelevsforikring	57	152	854	34	92	513
Dødsrisiko, kollektiv pensjonsforikring	33	146	745	23	77	404
Uførepensjon, kollektiv pensjonsforikring	239	552	1 016	464	1 324	1 413

RISIKORESULTAT

I tabellene nedenfor er risikoresultatet innenfor de ulike risikoområdene spesifisert, i tillegg oppgis resultateffekten knyttet til reassurans og pooling.

Spesifikasjon av risikoresultat

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		BenCo	
	2011	2010	2011	2010
Overlevelsesresultat	-79	-132	6	-5
Dødsfallsresultat	287	229	0	4
Uføeresultat	479	369	13	21
Gjenforsikring	-15	-24	0	3
Pooling	-109	-155	0	0
Annet	-29	-39	0	-2
Sum risikoresultat	535	249	19	21

Risikoresultatet i tabellen over viser samlet risikoresultat før fordeling kunder og eier.

Spesifikasjon av risikoresultat

NOK mill.	SPP	
	2011	2010
Overlevelsesresultat	-78	-41
Dødsfallsresultat	85	51
Uføeresultat	179	263
Gjenforsikring	117	35
Pooling	-4	-6
Annet	-10	-19
Sum risikoresultat	289	284

FLYTTERETT

Det finnes en flytterett som innebærer overføring av forsikringsforpliktelser knyttet til kollektiv og individuelle pensjonsforsikringer til eller fra andre forsikringsselskaper. Oppgjørfristene er to måneder for kontrakter hvor flytneverdien overstiger 300 millioner kroner. Flytteretten kan utgjøre en likviditetsrisiko.

GRUNNLAGSRENTE (DISKONTERINGSRENTE)

STOREBRAND LIVSFORSIKRING NORGE

Høyeste tillatte grunnlagsrente for nye forsikringer og for nye medlemmer og ny oppptjening i kollektiv pensjonsforsikring fastsettes av Finanstilsynet. For nye forsikringer ble høyeste grunnlagsrente satt til 3 prosent i 1993, senere endret i november 2005 til 2,75 prosent for kontrakter som ble etablert etter 1.1.2006. For nye medlemmer og ny oppptjening i kollektiv pensjonsforsikring ble høyeste grunnlagsrente redusert fra 4 prosent til 3 prosent med virkning fra forsikringens hovedforfall i 2004. For nye kontrakter fra 1.1.2011 er grunnlagsrenten satt til 2,50 prosent.

Grunnlagsrenten anvendes både som garantert rente og diskontering av fremtidige utbetalinger.

Avsetninger til forsikringsfond per 31.12.2011 fordeler seg prosentvis slik på ulike satser for årlig grunnlagsrente:

Rentegaranti i prosent	2011	2010
5%	1 %	1 %
4%	50 %	54 %
3,4 %	3 %	4 %
3%	37 %	36 %
2,75 %	2 %	2 %
2,50 %	1 %	0 %
0%	4 %	4 %

I tabellen ovenfor er premiefondet, innskuddsfondet og pensjonistenes overskuddsfond inkludert med 3 prosent og tilleggsavsetningene med 0 prosent.

Samlet gjennomsnittlig rentegaranti for alle bransjer utgjør 3,40 prosent i 2011. Rentegarantien skal oppfylles på årlig basis. Oppnår selskapet et enkelt år en avkastning som er lavere enn den garanterte renten, kan etter gjeldende lovgivning inntil ett års garantert rente for den enkelte kontrakt dekkes av kontraktens tilleggsavsetning.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2011	2010
Individuell kapitalforsikring	3,1 %	3,3 %
Individuell pensjonsforsikring	3,7 %	3,8 %
Kollektiv pensjonsforsikring	3,2 %	3,3 %
Fripoliser	3,6 %	3,7 %
Gruppelivsforsikring	0,3 %	0,3 %
Samlet	3,4 %	3,5 %

For nytegning i 2011 er det benyttet 2,75 prosent grunnlagsrente. For avtaler flyttet til selskapet er grunnlagsrenten i avgivende selskap benyttet, maksimert til 4 prosent.

Premie og avsetninger for pensjon opptjent i 2011 innen kollektiv pensjonsforsikring er beregnet med 3 prosent grunnlagsrente for kontrakter etablert før 1.1.2006. Nye forsikringskontrakter etablert etter denne datoen er beregnet med 2,75 prosent grunnlagsrente.

SPP

Forsikringsforpliktelsene per 31.12.2011 fordeler seg prosentvis slik på ulike satser av sluttverdigaranti:

Rentegaranti i prosent	2011	2010
3,0% (DB)	44%	43%
1,25 - 2,5% (P250)	14%	13%
2,75 - 4,0% (P300)	21%	22%
4,5 - 5,2% (P520)	21%	22%

SKADEFORSIKRING

- Yrkesskade
- Gruppeliv - engangsutbetalinger ved død og uførhet
- Kritisk Sykdom og Kreftforsikring
- Barneforsikring
- Ulykkesforsikring

For skadevirksomheten utgjør storskader eller spesielle hendelser den største risikoen. De største skadene vil typisk være innenfor gruppeliv og yrkesskade. For å dempe risikoen har Storebrand dekket seg med Excess of Loss-reassuranse på konsernnivå.

Risiko innen yrkesskadeforsikringer er også dekket gjennom både kvotereassuranse og Excess of Loss-reassuranse, med en egenregning på 5 millioner kroner.

NOTE 7 | Finansiell markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap på åpne posisjoner i finansielle instrumenter som følge av endringer i markedsvariabler og/eller markedsbetingelser innenfor en spesifisert tidshorisont. Markedsrisiko er derfor risikoen for prisendringer i finansmarkedene, herunder endringer i rente-, valuta-, aksje-, eiendoms- og råvaremarkeder som påvirker verdien på selskapets finansielle instrumenter. I Storebrand vurderes markedsrisikoen fortløpende ved hjelp av ulike målemetoder. Det beregnes potensielt tap i investeringsporteføljen innenfor et år og porteføljen stresstestes i henhold til de regulatorisk definerte stresstestene samt interne modeller.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING NORGE

De største bidragene til kortsiktig resultatmessig markedsrisiko for den norske livvirksomheten er fall i aksje- og eiendomsverdier, økt risiko på kredittobligasjoner og raske renteøkninger. På lengre sikt er lave markedsrenter over tid en betydelig markedsrisiko for selskapet. Forsikringstekniske avsetninger i Storebrand Livsforsikring påvirkes ikke, slik regelverket i dag er utformet, av endringer i markedsrenten. Solvens II forventes innført i 2014, og det kan medføre at avsetningene også i den norske virksomheten vil bli markedsverdivurdert i finansregnskapet.

SPP

SPP er i hovedtrekk eksponert mot de samme markedsrisikofaktorene som Storebrand Livsforsikring, men forskjeller i produktutforming, rammeverk og i aktivaallokering medfører likevel en del forskjeller i bidragene fra ulike typer markedsrisiko. På kort sikt er markedsrisikoen fra aksjer noe større i SPP enn i Storebrand Livsforsikring, men samtidig har selskapet liten risiko fra aktivaklassen eiendom. SPP har også markedsrisiko for økt risiko på kredittobligasjoner. Resultatmessig er imidlertid den kortsiktige risikoen fra endringer i rentenivået liten i SPP som følge av tilpasning av aktivas rentefølsomhet (durasjon) i forhold til forpliktelsens rentefølsomhet. Dagens regulatoriske rammeverk medfører imidlertid at selskapet ikke både kan ha lav rentefølsomhet i resultatregnskapet og i solvensregnskapet på samme tid, og fallende renter vil påvirke solvenskvoten i selskapet negativt. Også for SPP representerer vedvarende lave renter en betydelig risiko, både for finansresultat og for solvensmarginprosenten.

SENSITIVITETSANALYSER

Aktivasiden og passivasiden (innlån og forsikringsforpliktelser i Sverige) er stresset for å vise hvor mye dette påvirker eiers resultat i forhold til forventningene for 2012. I estimerte effekter inngår en estimert normalisert avkastning gjennom året som baserer seg på usikre forutsetninger om fremtidig avkastning, samt andre usikre faktorer og usikre forutsetninger. Stressene er gjort på investeringsporteføljen per 31.12.2011 og resultatet viser estimert resultateffekt for ett og ett stress for året som helhet. Analysen er gjort med momentane enkeltstress, altså ved at en aktivaklasse opplever en dag med kraftige markedsbevegelser, for så å utvikle seg som forventet de resterende dagene av året. De øvrige aktivaklassene utvikler seg som forventet gjennom hele 2012 for dette scenarioet. Stressene er som følger: aksjer +/- 20 prosent, renter +/-150 basispunkter og eiendom +/- 12 prosent. Når det gjelder valutarisiko er investeringsporteføljene i det alt vesentlige valutasikret, og endringer i valutakurser vil i liten grad påvirke selskapenes forventede resultat for 2012.

Ved endringer av markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år vil innvirkning for resultat og egenkapital bli som fremstilt nedenfor basert på balansen per 31.12.2011:

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS**Endring markedsverdi**

NOK MILL.	2011	2010
Aksjer -20%	-4 220	-4 996
Aksjer +20%	4 220	4 996
Renter -1,5%	1 927	1 266
Renter +1,5%	-1 927	-1 266
Eiendom -12%	-3 326	-3 507
Eiendom +12%	3 326	3 507

Innvirkning på resultat/egenkapital

NOK mill.	2011	2010
Aksjer -20%	-748	-267
Aksjer +20%	277	430
Renter -1,5%	231	147
Renter +1,5%	-371	-116
Eiendom -12%	-963	-400
Eiendom +12%	435	588

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN**Endring markedsverdi**

NOK mill.	2011	2010
Aksjer -20%	-6 373	-9 296
Aksjer +20%	6 373	9 296
Renter -1,5%	9 383	8 118
Renter +1,5%	-8 892	-6 895
Eiendom -12%	-3 615	-3 667
Eiendom +12%	3 615	3 667

Innvirkning på resultat/egenkapital

NOK mill.	2011	2010
Aksjer -20%	-948	-851
Aksjer +20%	294	524
Renter -1,5%	-102	
Renter +1,5%	-346	-128
Eiendom -12%	-1 043	-430
Eiendom +12%	498	610

Tall for Storebrand Livsforsikring Konsern omfatter selskapene Storebrand Livsforsikring AS, SPP Livförsäkring AB og Euroben Life & Pension Ltd, øvrige datterselskaper er ikke inkludert i beregningen.

Da det er momentane markedsendringer som vises i noten, vil den dynamiske risikostyringen for livselskapene i konsernet ikke påvirke utfallet. Dersom det antas at markedsendringene inntreffer under en tidsperiode, vil den dynamiske risikostyringen redusere effekten av de negative utfallene og forsterke de positive.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING NORGE

Stresstestene er gjort for alle investeringsprofiler med avkastningsgaranti og effekten fra hver stresstest reduserer eller øker forventet avkastning i hver profil. I de negative stresstestene (aksjer ned, renter opp og eiendom ned) faller avkastningen i enkelte profiler under garantien. Garanti- og buffersituasjonen for hver kontrakt vil da avgjøre hvor mye egenkapital selskapet eventuelt må bruke dersom avkastningen blir på dette nivået i 2012. Ut over behovet for å benytte egenkapital for å dekke opp for avkastning under garantien, er det endringer i overskuddsdelingen for fripoliser og individualkontrakter, samt avkastning og rentekostnader i selskapsporteføljen som i størst grad avviker fra forventet resultat for 2012. Effektene av de negative stressene har økt noe siden i fjor. De viktigste årsakene til dette er reduserte kursreserver inn i 2012 og forventet avkastning nærmere avkastningsgarantien som følge av lavere markedsrenter.

Stressene er gjort hver for seg. Om flere av de negative stresstestene skulle inntreffe samtidig, blir den negative resultateffekten vesentlig større enn summen av enkelteffektene alene (en større andel av bruttostressene vil tilfalle eier). I tillegg til negativ resultateffekt for eier, vil forventet bygging av bufferkapital i vesentlig grad falle bort i de negative stressene. For de positive stressene er det i tillegg til positive resultateffekter for eier også lagt til grunn en større bygging av bufferkapital i form av kursreguleringsfond og tileggsavsetninger.

Resultateffekter fra produkter uten avkastningsgaranti, i hovedsak innsuddspensjon og unit link, er ikke inkludert i analysen. For disse produktene er det kundene som står all markedsrisiko og effekten på eiers resultat vil være svært begrenset.

SPP

Noten som viser innvirkning på resultat/ egenkapital viser effekt på finansielle resultat eksklusive avkastningsdeling. All endring i markedsverdi påvirker ikke det finansielle resultatet. Den andelen av markedsverdiforandringen som påvirker resultatet, er den delen som ikke kan avregnes mot villkorad återbäring.

EKSPONERING MOT UTVALGTE LAND

Det er stor usikkerhet knyttet til om flere av Euro-landene vil være i stand til å betjene sin statsgjeld. Situasjonen er mest kritisk for Hellas, men også Portugal og Irland må betale høye rentepåslag. Det er også frykt for at Italia og Spania er i en utsatt posisjon. En direkte følge av betalingsproblemer vil være at banksektoren rammes fordi den har store utlån til de utsatte statene. En indirekte følge vil være at nødvendige innstramminger i økonomien vil ramme den økonomiske veksten og dermed inntjeningen i selskapene. De europeiske problemene kommer på toppen av svake økonomiske utsikter i USA. Tabellen nedenfor viser ikke indirekte eksponering.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Eksposering mot utvalgte land per 31.12.2011

NOK mill.

	Aksjer	Obligasjoner	Sum
Hellas			
Banker	3		3
Andre	6		6
Sum	8		8
Italia			
Stater		3 151	3 151
Banker	43	489	531
Andre	143	296	440
Sum	186	3 936	4 122
Portugal			
Stater		709	709
Banker	1	131	133
Andre	14		14
Sum	15	841	856
Irland			
Stater		411	411
Banker	7	112	118
Andre	125	497	623
Sum	132	1 020	1 152

Spania			
Stater		2 712	2 712
Banker	88	468	556
Andre	150	802	952
Sum	238	3 983	4 220
Totalt			
	579	9 779	10 358

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Eksposering mot utvalgte land per 31.12.2011

NOK mill.

	Aksjer	Obligasjoner	Sum
Hellas			
Banker	4		4
Andre	9		9
Sum	13		13
Italia			
Stater		3 151	3 151
Banker	61	489	549
Andre	211	296	508
Sum	272	3 936	4 208
Portugal			
Stater		709	709
Banker	2	131	134
Andre	21		21
Sum	23	841	863
Irland			
Stater		532	532
Banker	9	112	121
Andre	351	1 389	1 739
Sum	359	2 032	2 392
Spania			
Stater		2 712	2 712
Banker	136	468	604
Andre	227	1 114	1 341
Sum	363	4 294	4 657
Totalt			
	1 030	11 103	12 133

NOTE 8 | Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke har likviditet til å møte sine betalingsforpliktelser, eller at selskapet ikke kan avhende verdipapirer til akseptable priser. Storebrand Livsforsikrings og SPPs forsikringsforpliktelser er langsiktig og er vanligvis kjente lenge før de forfaller, men en solid likviditetsbuffer er likevel viktig for å kunne motstå uforutsette hendelser.

For flere av datterselskapene er det i tråd med lovkrav utarbeidet egne likviditetsstrategier. Disse strategiene spesifiserer rammer og tiltak for å sikre god likviditet og det spesifiseres en minste allokering til aktiva som kan omsettes på kort varsel. Strategiene definerer rammer for allokering til ulike typer aktiva, og medfører at selskapene har pengemarkedsplasseringer, obligasjoner, aksjer og andre likvide investeringer som kan omsettes ved behov.

I tillegg til klare strategier og risikostyring av likviditetsbeholdningen i hvert enkelt datterselskap har morselskapet i konsernet etablert en likviditetsbuffer. På overordnet nivå overvåkes utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. Det er etablert kredittavtaler med andre banker som selskapene kan trekke på dersom det skulle være nødvendig.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Udiskonterte kontantstrømmer finansielle forpliktelser

NOK mill	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	Over 5 år	Total verdi	Balansført verdi
Ansvarlig lånekapital	442	105	4 846	1 327	1 655	8 375	6 813
Annen kortsiktig gjeld	4 943					4 943	4 943
Ikke innkalt restforpliktelse limited partnership	3 597					3 597	
Ubenyttede kredittrammer utlån	1 990					1 990	
Sum finansielle forpliktelser 2011	10 972	105	4 846	1 327	1 655	18 905	11 756
Derivater knyttet til innlån 2011	-264	134	-281	-125		-535	
Sum finansielle forpliktelser 2010	8 405	102	3 427	3 189	1 846	16 969	9 802

Avtalt restløpetid gir begrenset informasjon om selskapets likviditetsrisiko, da de aller fleste investeringsaktiva kan realiseres raskere i annenhåndsmarkedet enn den avtalte restløpetiden. På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Udiskonterte kontantstrømmer finansielle forpliktelser

NOK mill.	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	Over 5 år	Total verdi	Balansført verdi
Ansvarlig lånekapital	442	105	4 846	1 327	1 655	8 375	6 813
Annen kortsiktig gjeld ¹⁾	8 908		1 540			10 448	10 448
Ikke innkalt restforpliktelse limited partnership	5 898					5 898	
Ubenyttede kredittrammer utlån	1 990					1 990	
Sum finansielle forpliktelser 2011	17 238	105	6 386	1 327	1 655	26 710	17 261
Derivater knyttet til innlån 2011	-264	134	-281	-125		-535	
Sum finansielle forpliktelser 2010	13 483	222	3 547	4 297	1 846	23 395	13 786

¹⁾ Herav utgjør minoritet i eiendomsfond 1,540 millioner kroner. Fra januar 2014 kan deltagerne årlig fremsette krav om innløsning. Innløsning er betinget av et samlet krav på 100 millioner kroner. Innløsningssum er satt til 98,75 prosent av VEK. Se også note 40.

Avtalt restløpetid gir begrenset informasjon om selskapets likviditetsrisiko, da de aller fleste investeringsaktiva kan realiseres raskere i annenhåndsmarkedet enn den avtalte restløpetiden. På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

Spesifikasjon ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner

NOK mill.	Nominell verdi	Valuta	Rente	Forfall	Balansført verdi
Utsteder					
Fondsobligasjoner					
Storebrand Livsforsikring AS 08/18 FRN	1 500	NOK	Flytende	2018	1 502
Evigvarende ansvarlig lån					
Storebrand Livsforsikring AS 49-13	300	EUR	Fast	2013	2 515
Storebrand Livsforsikring AS	1 700	NOK	Flytende	2014	1 703
Storebrand Livsforsikring AS Var 12/49	1 000	NOK	Fast	2015	1 094
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 2011					6 813
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 2010					6 825

NOTE 9 | Kreditrisiko

Med kreditrisiko menes risiko for tap som følge av en motparts manglende vilje eller evne til å gjøre opp sine forpliktelser. Grensene for kreditrisiko mot den enkelte debitor og samlet innenfor ratingkategorier besluttes av styret i de enkelte selskapene i konsernet. Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kreditrisiko mot enkelte debitorer og sektorer. Endringer i debitors kredittvurdering overvåkes og følges opp. Storebrand Livsforsikring og SPP benytter så langt det er mulig publiserte kredittrater supplert med egne vurderinger i de tilfeller det ikke finnes publiserte ratinger. For å redusere motpartsrisiko på utestående derivattransaksjoner er det inngått rammeavtaler med motparter som blant annet regulerer hvordan sikkerheter skal stilles for endringer i markedsverdier som beregnes på daglig basis.

Nedenfor presenteres obligasjoner og derivater etter rating og utlån etter kundegrupper.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Kreditrisiko fordelt på motpart

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI

Debitorkategori etter garantist

NOK mill.	AAA	AA	A	BBB	Øvrige	NIG	Sum
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	16 130	7 956	1 466	15			25 566
Finans- og foretaksobligasjoner	1 187	2 986	13 338	9 503		2 283	29 297
Verdipapiriserte obligasjoner	8 315	1 645	90	235		229	10 514
Obligasjoner utstedt av overnasjonale organisasjoner		99	597	537		55	1 289
Sum rentebærende verdipapirer vurdert fordelt etter rating	25 631	12 686	15 491	10 290		2 567	66 666
Obligasjonsfond ikke forvaltet av Storebrand							962
Ikke rentebærende papirer i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand							-11 880
Sum 2011	25 631	12 686	15 491	10 290		2 567	55 748
Sum 2010	30 386	7 977	22 264	11 687	200	1 795	76 737

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER TIL AMORTISERT KOST

Debitorkategori etter garantist

NOK mill.	AAA	AA	A	BBB	NIG	Sum
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	21 387	1 899	2 039	30	709	26 063
Finans- og foretaksobligasjoner	538	3 275	7 469	494	1 124	12 901
Verdipapiriserte obligasjoner	22 609	1 526	153	559	510	25 357
Obligasjoner utstedt av overnasjonale organisasjoner	6 848		3 050			9 898
Sum 2011	51 382	6 700	12 711	1 083	2 343	74 219
Sum 2010	26 976	6 347	13 211	628	1 764	48 926

MOTPARTER

NOK mill.	AAA	A	BBB	sum
	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Derivater	737	637		1 374
Herav derivater i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand	386	450		836
Sum eksklusive derivater i obligasjonsfond	351	187		538
Bankinnskudd	3 742	1 394	146	5 282
Herav bankinnskudd i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand	919	969		1 888
Sum bankinnskudd eksklusive bankinnskudd i obligasjonsfond	2 823	425	146	3 394

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's

NIG = Non-investment grade

UTLÅN**Engasjementer fordelt på kundegrupper**

<i>NOK mill.</i>	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
Omsetning og drift av fast eiendom	3 010	1 990	5 000
Lønnstakere og andre	5		5
Sum 2011	3 015	1 990	5 005
Sum 2010	3 226	1 794	5 019

Storebrand Livsforsikring AS har en syndikatavtale med Storebrand Bank med en ramme på 5 milliarder kroner. Lånene som er syndikert til Storebrand Livsforsikring har 1. prioritet innenfor 60 prosent.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN**Kredittrisiko fordelt på motpart****RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI****Debitorkategori etter garantist**

<i>NOK mill.</i>	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Øvrige Virkelig verdi	NIG Virkelig verdi	Sum Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	55 570	10 856	1 537	81			68 044
Finans- og foretaksobligasjoner	1 909	5 576	19 270	10 948	96	2 777	40 575
Verdipapiriserte obligasjoner	29 997	3 849	90	235		229	34 400
Obligasjoner utstedt av overnasjonale organisasjoner	1 640	99	1 005	691		55	3 491
Sum rentebærende verdipapirer vurdert fordelt etter rating	89 115	20 380	21 902	11 954	96	3 062	146 510
Obligasjonsfond ikke forvaltet av Storebrand							8 396
Ikke rentebærende papirer i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand							-11 866
Sum 2011	89 115	20 380	21 902	11 954	96	3 062	143 040
Sum 2010	86 843	13 193	28 982	12 755	200	2 164	151 571

RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER TIL AMORTISERT KOST**Debitorkategori etter garantist**

<i>NOK mill.</i>	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	NIG Virkelig verdi	Sum Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	21 387	1 899	2 039	30	709	26 063
Finans- og foretaksobligasjoner	538	3 275	7 469	494	1 124	12 901
Verdipapiriserte obligasjoner	22 609	1 526	153	559	510	25 357
Obligasjoner i overnasjonale organisasjoner	6 848		3 050			9 898
Sum 2011	51 382	6 700	12 711	1 083	2 343	74 219
Sum 2010	26 976	6 347	13 211	628	1 764	48 926

MOTPARTER

<i>NOK mill.</i>	AAA Virkelig verdi	AA Virkelig verdi	A Virkelig verdi	BBB Virkelig verdi	Sum Virkelig verdi	
Derivater			2 797	3 840	3	6 640
Herav derivater i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand			530	644		1 174
Sum eksklusive derivater i obligasjonsfond			2 267	3 196	3	5 466
Bankinnskudd	162	5 998	3 230	1 104		10 494
Herav bankinnskudd i obligasjonsfond, forvaltet av Storebrand		954	1 005			1 959
Sum bankinnskudd eksklusive bankinnskudd i obligasjonsfond	162	5 044	2 225	1 104		8 535

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's

NIG = Non-investment grade

UTLÅN**Engasjementer fordelt på kunde grupper**

<i>NOK mill.</i>	Utlån til og fordringer på kunder	Ubenyttede kredittrammer	Sum engasjementer
Omsetning og drift av fast eiendom	3 010	1 990	5 000
Lønnstakere og andre	5		5
Sum 2011	3 015	1 990	5 005
Sum 2010	3 226	1 794	5 019

Storebrand Livsforsikring AS har en syndikatavtale med Storebrand Bank med en ramme på 5 milliarder kroner. Lånene som er syndikert til Storebrand Livsforsikring har 1. prioritet innenfor 60 prosent.

NOTE 10 | Operasjonell risiko

Vurdering av operasjonelle risikoer er knyttet til evnen til å nå mål og gjennomføre planer. Dette omfatter både risikoer for tap og sviktende lønnsomhet knyttet til blant annet konjunktursvingninger, endringer i rammebetingelser, endret kundeatferd og risikoer for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, kontrollrutiner, systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Operasjonell risiko søkes redusert med et effektivt system for internkontroll med tydelige rutiner, klare ansvarsbeskrivelser og dokumenterte fullmakter. Risikoer følges opp gjennom ledelsens kvartalsvise risikogjennomgang med dokumentering av risiko og tiltak samt linjens løpende rapportering, registrering og oppfølging av hendelser. I tillegg kommer internrevisjonens uavhengige kontroll gjennom styrevedtatte revisjonsprosjekter.

For å håndtere alvorlige hendelser i forretningskritiske prosesser er det utarbeidet beredskapsplaner som ivaretas av personer med særskilt sikkerhetsansvar. Innenfor Storebrands kontrollfunksjoner er det også personer med spesielt ansvar for operasjonell risikokontroll.

NOTE 11 | Verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi

Selskapet gjennomfører en omfattende prosess for å sikre en mest mulig markedsriktig verdifastsettelse av finansielle instrumenter. Børsnoterte finansielle instrumenter verdsettes basert på offisielle sluttkurs fra børs innhentet gjennom Reuters og Bloomberg. Fondsandeler er generelt verdsett til oppdaterte offisielle NAV-kurser der slike finnes. Obligasjoner verdsettes som hovedregel basert på innhentede kurser fra Bloomberg og Reuters. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utstederspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak.

Unoterte derivater, herunder primært rente- og valutainstrumenter, verdsettes også teoretisk. Pengemarkedsrenter, swaprenter, valutakurser og volatiliteter som danner grunnlag for verdsettelse hentes fra Reuters og Bloomberg.

Selskapet gjennomfører løpende kontroll for å sikre kvaliteten på innhentede markedsdata fra eksterne kilder. Slike kontroller vil generelt omfatte sammenligning av multiple kilder samt kontroll og rimelighetsvurdering av unormale endringer.

Konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder. Betydelig markedsvolatilitet gjennom året, der det tidvis kan registreres større prisdivergens mellom ulike kilder samt generelt større bid-ask spreader, innebærer isolert sett økt usikkerhet til verdsettelsen av enkelte aktivaklasser. Selskapet har som følge av markedsuro gjort en grundig vurdering av alle verdipapirtyper basert på klassifikasjon. Det er primært prinsippene for klassifisering av kredittobligasjoner det har vært naturlig å vurdere i denne sammenheng. Med bakgrunn i at selskapet har etablert modeller for å fange opp informasjon fra et bredt antall godt informerte meglerhus i vår verdsettelse er det imidlertid vår konklusjon at vi har oppnådd å fjerne størstedelen av usikkerheten. Vi kan legge til grunn at de kilder som vi benytter i sum gjennomfører det vesentligste av transaksjoner i første- og annenhåndsmarkedet slik at vårt verdsettelsesgrunnlag likevel gir et representativt bilde av markedet som helhet.

NIVÅ 1: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ KVOTERTE PRISER I AKTIVE MARKEDER FOR IDENTISKE EIENDELER

Denne kategorien inkluderer børsnoterte aksjer som over den foregående 3 måneders perioden har hatt en daglig gjennomsnittlig omsetning tilsvarende ca 20 millioner kroner eller mer. Aksjene anses på dette grunnlag å være tilstrekkelig likvide til å inngå i dette nivået. Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

NIVÅ 2: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ OBSERVERBAR MARKEDSINFORMASJON IKKE OMFATTET AV NIVÅ 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswap'er, ikke-standardiserte rente- og valutaderivater og Credit Default Swaps klassifisert på nivå 2. Fond er generelt klassifisert på nivå 2, og omfatter aksje-, rente- og hedgefond.

NIVÅ 3: FINANSIELLE INSTRUMENTER DER VERDSETTELSE ER BASERT PÅ INFORMASJON SOM IKKE ER OBSERVERBAR IHT NIVÅ 2

Aksjer klassifisert på nivå 3 omfatter primært investeringer i unoterte/private selskaper. Dette omfatter blant annet investeringer i Skog, Eiendom og Infrastruktur. Private Equity er generelt gjennom direkte investeringer eller investeringer i fond klassifisert på nivå 3.

Asset Backed Securities (ABS), Residential Mortgage Backed Securities (RMBS) og Commercial Mortgage Backed Securities (CMBS) er klassifisert på nivå 3 grunnet generelt begrenset likviditet og transparens i markedet.

De typer verdipapirer som er klassifisert på nivå 3 er nærmere omtalt nedenfor med henvisning til verdipapirtype og verdsettelsesmetode. Storebrand er av den oppfatning at den verdsettelse som er lagt til grunn representerer beste estimat på verdipapirenes markedsverdi.

UNOTERTE AKSJER/SKOG

De eksterne verddivurderingene er basert på modeller som inkluderer ikke observerbare forutsetninger. Utover de eksterne verddivurderinger som er gjennomført per 31.12.11 er aksjeinvesteringene verdsatt basert på verdjustert egenkapital rapportert fra eksterne kilder. For de største skoginvesteringene er det gjennomført omfattende eksterne verddivurderinger per 31.12.11, og som danner grunnlag for verdsettelsen av selskapets investering.

PRIVATE EQUITY

Hoveddelen av Storebrands private equity-investeringer er i form av private equity-fond. I tillegg kommer en rekke direkteinvesteringer. Private equity-investeringer ansees som langsiktige investeringer hvor Storebrand forventer å ta ut verdi ved å sitte gjennom prosjektene løpetid.

Investeringene i private equity-fond verdsettes basert på de verdier som rapporteres fra fondene. De fleste private equity-fond rapporterer kvartalsvis mens noen få rapporterer sjeldnere. For de investeringer hvor Storebrand ikke har mottatt oppdatert verddivurdering fra fondene innen avleggelsen av årsregnskapet legges siste mottatte verddivurdering til grunn, justert for kontantstrømmer og eventuelle vesentlige markedseffekter i perioden fra siste verddivurdering og frem til rapporteringstidspunktet. Denne markedseffekten estimeres basert på type verdsettelse av selskapene i de underliggende fond, verdiutviklingen på relevante indekser justert for estimert korrelasjon mellom det aktuelle selskap og den relevante indeks.

For direkte private equity-investeringer baseres verdsettelsen enten på nylig foretatte transaksjoner eller en modell hvor selskap som har løpende virksomhet vurderes ved å sammenlikne nøkkeltall med tilsvarende børsnoterte selskap eller grupper av tilsvarende børsnoterte selskap. Verdien reduseres i enkelte tilfeller med en likviditetsrabatt som kan variere fra investering til investering. Selskap som er under oppstart, tidlig ekspansjon eller av andre grunner gjennomgår strukturelle endringer som vanskeliggjør en prising mot en referansegruppe vil verdsettes til det laveste av kost og estimert verdi, der estimert verdi fremkommer av avviksanalyse fra plan.

For investeringer der Storebrand deltar som medinvestor sammen med en ledende investor som gjennomfører verddivurdering, og det ikke foreligger en nylig transaksjon, vil denne verdien etter kvalitetssikring i Storebrand legges til grunn. For investeringer hvor Storebrand ikke har mottatt oppdaterte verddivurderinger per 31.12 fra ledende investor innen avleggelsen av årsregnskapet legges tidligere verddivurdering til grunn justert for eventuelle markedseffekter i perioden fra siste verddivurdering og til rapporteringstidspunktet. Der det ikke foreligger separate verddivurderinger fra en ledende investor i syndikatet gjennomføres en separat verdsettelse som beskrevet over.

VERDIPAPIRISERTE OBLIGASJONER

Denne kategorien omfatter primært Asset Backed Securities (ABS), Residential Mortgage Backed Securities (RMBS) og Commercial Mortgage Backed Securities (CMBS). Disse er verdsatt primært basert på kvoterte priser fra meglere eller innhentede verddivurderinger fra internasjonale banker. Antallet meglere som stiller priser er begrenset, og transaksjonsvolum i markedet relativt lavt.

INDIREKTE EIENDOMSINVESTINGER

Indirekte eiendomsinvesteringer er i hovedsak investeringer i fond med underliggende eiendomsinvesteringer hvor Storebrand har som intensjon å eie investeringene gjennom fondenes levetid. I den senere tid har det ikke vært omsatt andeler i fondene som bekrefter markedspris på andelene. Verddivurderingen av eiendomsfondene gjøres på bakgrunn av opplysninger mottatt fra den enkelte fondsforvalter.

De fleste forvaltere rapporterer kvartalsvis og den mest vanlige metoden som den enkelte fondsforvalter benytter er ekstern kvartalsvis verddivurdering av fondets eiendeler. Dette innebærer at forvalter beregner en Net Asset Value (NAV). Rapportering av NAV fra fondene vil ofte være et kvartal forsinket i forhold til avleggelse av Storebrands regnskaper. For å hensynta verdiendringer i løpet av det siste kvartalet, foretas det interne estimeringer av verdiendringer basert på utviklingen i markedet og ved å konferere med respektive forvalterne.

SENSITIVITETSVURDERING

Skoginvesteringer kjennetegnes blant annet ved svært lange kontantstrømsperioder. Det vil kunne være usikkerhet knyttet til fremtidig kontantstrøm som følge av fremtidig inntekts- og kostnadsvekst, selv om disse forutsetninger er basert på anerkjente kilder. Verdsettelse av skoginvesteringer vil likevel være særlig sensitivt overfor diskonteringsrente som legges til grunn i kalkylen. Selskapet baserer sin verdsettelse på eksterne verddivurderinger. Disse benytter et antatt markedsmessig avkastningskrav. Som en rimelig alternativ forutsetning til de benyttede avkastningskrav, ville en endring i diskonteringsrente på 0,25 prosent utgjøre anslagsvis en endring på ca 4 til 6 prosent i verdi blant annet avhengig av skogens modenhet.

Storebrands private equity-investeringer er i hovedsak gjennom unoterte selskaper, der det ikke finnes observerbare markedspriser. Store deler av porteføljen prises mot sammenlignbare børsnoterte selskaper, mens mindre deler av porteføljen er børsnotert. Verdssettelsen av private equity-porteføljen vil dermed være sensitiv for svingninger i de globale aksjemarkedene. I perioden 1997-2011 har Storebrands private equity-portefølje hatt en beta mot MSCI World (Net – valutaskjert til NOK) på omtrent 0,4. Annualisert alpha i samme periode har vært omtrent 11,6 prosent.

Verdivurdering av verdipapiriserte obligasjoner vil generelt være sensitivt for estimert løpetid for tilbakebetaling av lån, sannsynlighet for tap samt krav til diskonteringsrente. Sentrale forutsetninger for disse faktorer vil videre være basert på verdipapirenes karakteristika og kvalitet. Under er spesifisert sammensetningen av porteføljen med ABS/RMBS/CMBS'er verdsatt til virkelig verdi. Selskapets verdivurdering av verdipapiriserte obligasjoner er basert på eksterne kilder. Basert på erfaring med innhentede handlebare priser fra meglere, er det selskapets vurdering at rimelige alternative forutsetninger innebærer en verdivurdering som vil kunne ligge 2 til 3 prosent høyere eller lavere enn virkelig verdi lagt til grunn. Innhentning av indikative kurser fra en alternativ kilde per 31.12 indikerte markedsverdier på 0,25 prosent høyere enn faktisk benyttet verdivurdering.

Sammensetning av ABS/CMBS/RMBS portefølje basert på primær eksponering på underliggende sikkerhet:

Land	Asset Backed	Commercial Mortgage Backed	Residential Mortgage Backed	Total
Australia			1,6%	1,6%
Italia			4,8%	4,8%
Mixed	2,8%	14,0%		16,8%
Nederland			11,4%	11,4%
Portugal			6,2%	6,2%
Spania	0,4%		10,4%	10,8%
Storbritannia		0,7%	19,9%	20,5%
Tyskland		3,4%		3,4%
USA	23,8%		0,7%	24,6%
Total	27,0%	18,0%	55,0%	100,0%

Rating	Asset Backed	Commercial Mortgage Backed	Residential Mortgage Backed	Total
AAA	26,7%		15,9%	42,6%
AA	0,4%	2,4%	23,3%	26,1%
A		15,6%	8,7%	24,2%
BBB			5,3%	5,3%
BB			1,7%	1,7%
Total	27,0%	18,0%	55,0%	100,0%

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

NOK mill.	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	2011	2010
Eiendeler:					
Aksjer og andeler:					
- Aksjer	9 268	244	1 526	11 038	11 618
- Fondsandeler		19 049	1 204	20 254	19 529
- Hedgefond		655	27	682	
- Private equity fondsinvesteringer		1 613	4 643	6 256	6 151
- Indirekte eiendomsfond					44
Sum aksjer og andeler	9 268	21 562	7 400	38 230	
Sum aksjer og andeler 2010					37 343
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning					
- Stat og statsgaranterte obligasjoner	2 007	1 644		3 651	16 190
- Finans- og foretaksobligasjoner		7 991	819	8 810	31 956
- Verdipapiriserte obligasjoner		7 231	790	8 021	6 099
- Overnasjonale organisasjoner					857
- Obligasjonsfond		35 266		35 266	21 634
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	2 007	52 132	1 609	55 748	
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 2010					76 737
Derivater:					
- Rentederivater		31		31	309
- Valutaderivater		-1 012		-1 012	1 417
- Kredittderivater		2		2	1
Sum derivater		-980		-980	
- herav derivater med positiv markedsverdi		538		538	
- herav derivater med negativ markedsverdi		-1 518		-1 518	
Sum derivater 2010					1 726

Bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger

NOK mill.	Fra kvoterte priser til observerbare forutsetninger	Fra observerbare forutset- ninger til kvoterte priser
Aksjer og andeler		75

Nivå 1 omfatter børsnoterte aksjer der det i den foregående 6 måneders perioden har vært en daglig gjennomsnittlig omsetning tilsvarende ca 20 millioner kroner eller mer. Bevegelser fra nivå 1 til nivå 2 gjenspeiler redusert omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode. I motsatt tilfelle indikerer bevegelser fra nivå 2 til nivå 1 økt omsetningsverdi i aktuelle aksjer i siste måleperiode.

Spesifikasjon av papirer etter verdsettelsesteknikker (ikke observerbare forutsetninger)

NOK mill.	Aksjer	Fondsandeler	Hedgefond	Private equity fond	Indirekte eiendoms- fond	Finans- og foretaks- obligasjoner	Verdipa- piriserte obligasjoner
Balanse per 1.1.11	1 839	1 117		4 180	38	696	1 114
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-124	28	1	461		22	-268
Tilgang/kjøp	20	81	39	338		133	
Salg/forfalt/oppgjør	-210	-22	-13	-335	-38	-32	-56
Balanse per 31.12.11	1 526	1 204	27	4 643	0	819	790

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

NOK mill.	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	2011	2010
Eiendeler:					
Aksjer og andeler:					
- Aksjer	22 647	498	3 111	26 256	32 597
- Fondsandeler		47 035	2 224	49 259	51 137
- Private equity fondsinvesteringer		1 613	5 226	6 839	6 682
- Hedgefond		892	27	919	
- Indirekte eiendomsfond		7	1 969	1 976	2 417
Sum aksjer og andeler	22 647	50 045	12 556	85 248	
Sum aksjer og andeler 2010	28 445	52 613	11 773		92 832
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning					
- Stat- og statsgaranterte obligasjoner	22 907	23 363		46 270	57 795
- Finans- og foretaksobligasjoner		18 660	1 213	19 872	41 026
- Verdipapiriserte obligasjoner		31 117	790	31 907	23 131
- Overnasjonale organisasjoner		2 202		2 202	2 797
- Obligasjonsfond		42 789		42 789	26 821
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	22 907	118 130	2 002	143 040	
Sum obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning 2010	31 782	117 633	2 156		151 571
Derivater:					
- Rentederivater		4 191		4 191	1 615
- Valutaderivater		-924		-924	1 722
- Kredittderivater		2		2	1
Sum derivater		3 269		3 269	
- herav derivater med positiv markedsverdi		5 466		5 466	
- derav derivater med negativ markedsverdi		-2 197		-2 197	
Sum derivater 2010		3 337			3 337

Bevegelser mellom kvoterte priser og observerbare forutsetninger

NOK mill.	Fra kvoterte priser til observerbare forutsetninger	Fra observerbare forutset- ninger til kvoterte priser
Aksjer og andeler	74	142
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	645	

Spesifikasjon av papirer etter verdsettelsesteknikker (ikke observerbare forutsetninger)

NOK mill.	Aksjer	Fonds- andeler	Private equity fond	Hedgefond	Indirekte eiendomsfond	Finans- og foretaks- obligasjoner	Verdi- papiriserte obligasjoner
Balanse per 1.1.11	3 167	1 818	4 661		1 969	1 042	1 114
Netto gevinster/tap på finansielle instrumenter	-57	21	485		1	63	-268
Tilgang/kjøp	69	410	490	39		177	
Salg/forfalt/oppgjør	-79	-29	-412	-13		-72	-56
Overført til kvoterte priser til/fra observerbare forutsetninger	3						
Omregningsdifferanse utenlandsk valuta	8	5	2			2	
Balanse per 31.12.11	3 111	2 224	5 226	27	1 969	1 213	790

NOTE 12 | Segmentinformasjon - resultat per virksomhetsområde

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring		SPP		Kapitalforvaltning		Forsikring		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Inntekter	24 143	33 689	11 187	13 618	214	194	1 248	1 224	36 792	48 725
Resultat før skatt	481	783	-67	62	85	86	253	132	751	1 064
Eiendeler	223 197	219 822	133 354	125 394	192	199	2 356	2 020	359 098	347 436
Gjeld	212 578	208 795	128 505	120 900	159	167	2 356	2 020	343 598	331 882

INNETEKTER

Inntekter omfatter totale premieinntekter inklusive sparepremie og overført premiereserve fra andre selskaper, netto finansavkastning og andre inntekter.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Omfatter selskapene som inngår i Storebrand Livsforsikring Konsern eksklusiv Storebrand Eiendom AS, Storebrand Realinvesteringer AS, Storebrand Holding AB og personal- og personrisikoforsikring i Storebrand Livsforsikring AS. Storebrand Livsforsikring tilbyr et bredt spekter av produkter innenfor tjenestepensjon, privat pensjonssparing og livsforsikring til bedrifter, offentlige virksomheter og privatpersoner. Storebrand Livsforsikrings filial i Sverige leverer tjenestepensjonsprodukter basert på norsk lovgivning i det svenske markedet. Omfatter også BenCo som via Nordben og Euroben tilbyr pensjonsprodukter til multinasjonale bedrifter.

SPP

Omfatter selskapene som inngår i Storebrand Holding Konsern eksklusiv SPP Fonder AB. SPP tilbyr et bredt sortiment av pensjonsløsninger for foretak, organisasjoner og privatpersoner i Sverige. SPP har en særlig sterk posisjon innen tradisjonelle produkter – forsikringer med garantert rente – i det svenske bedriftsmarkedet.

KAPITALFORVALTNING

Omfatter selskapene Storebrand Eiendom AS (eiendomsforvaltning), Storebrand Realinvesteringer AS og SPP Fonder AB (fondsforvaltning).

FORSIKRING

Omfatter personrisikoprodukter til det norske privatmarkedet, og personalforsikring i bedriftsmarkedet i Norge som er inkludert i Storebrand Livsforsikring AS.

NOTE 13 | Bransjenote resultatregnskap

NOK mill.	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe- livsfor- sikring	Individuell kapital- forsikring	Individuell rente/ pensjons- forsikring	Skade- forsikring	Storebrand Livsforsik- ring AS	BenCo	SPP	Store- brand Livs- forsikring Konsern
	1. Premieinntekter for egen regning	12 333	2 846	593	1 793	254	231	18 050	700	6 369
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	3 997	695	48	251	466	20	5 478	393	6 414	12 238
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-158	69		-40	-262		-390		-2 593	2 982
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter	93	4		35	29		161	112	722	995
5. Erstatninger for egen regning - herav gjenkjøp	-8 592	-4 138	-502	-2 485	-1 759	-88	-17 564	-1 041	-6 021	-24 626
	-17	-488		-1 796	-1 013		-3 314		-54	-3 314
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	-1 954	1 205	42	445	877	-41	576	-386	-4 073	-3 807
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	-4 036	-226		434	386		-3 443	353	-43	-3 133
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene -kontraktsfastsatte forpliktelser	-243	-173		-79	-15		-510			-510
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-753	-159	-70	-201	-135	-51	-1 370	-85	-590	-2 093
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader	-136	-22	-20	-6	-2	-1	-186		-497	-239
11. Resultat av teknisk regnskap 2011	550	102	91	148	-161	71	802	48	-312	962
Resultat av teknisk regnskap 2010	531	155	5	173	14	42	919	50	372	1 299

Fordeling etter overskuddsmodell

INDIVIDUELL KAPITALFORSIKRING

NOK mill.	Uten rett til andel av overskudd		Investeringsvalg	2011	2010
	Med overskuddsdeling				
1. Premieinntekter for egen regning		543	321	929	1 793
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		214	38		251
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen				-40	-40
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter		1		34	35
5. Erstatninger for egen regning		-1 099	-94	-1 291	-2 485
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		547	-101		445
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje				434	434
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		-79			-79
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader		-87	-71	-43	-201
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader		-4	-1		-6
11. Resultat av teknisk regnskap		35	90	23	148

INDIVIDUELL RENTE/PENSJONSFORSIKRING

<i>NOK mill.</i>	Med overskuddsdeling	Investerings- valg	2011	2010
1. Premieinntekter for egen regning	61	193	254	221
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	466		466	980
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen		-262	-262	354
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter	2	26	29	37
5. Erstatninger for egen regning	-1 465	-295	-1 759	-2 725
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfaste forpliktelser	877		877	1 473
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje		386	386	-108
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfaste forpliktelser	-15		-15	-30
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-101	-34	-135	-186
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader	-2		-2	-3
11. Resultat av teknisk regnskap	-176	14	-161	14

<i>NOK mill.</i>	Ytelsesbasert uten investeringsvalg	Ytelsesbasert med investeringsvalg	Fripoliser	Innskuddsbasert med investeringsvalg	Uten rett til andel av overskudd	2011	2010
1. Premieinntekter for egen regning	6 817	677	686	3 654	498	12 333	13 570
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	1 646		2 321		30	3 997	7 033
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen		120		-278		-158	1 289
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter	15	1	10	68		93	78
5. Erstatninger for egen regning	-3 995	-194	-3 894	-516	6	-8 592	-7 106
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfaste forpliktelser	-2 721		1 170		-403	-1 954	-9 390
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje		-1 265		-2 771		-4 036	-3 850
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfaste forpliktelser	-215		-29			-243	-211
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-342	-15	-155	-163	-78	-753	-724
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader	-67		-13	-5	-50	-136	-158
11. Resultat av teknisk regnskap	1 138	-676	96	-12	4	550	531

<i>NOK mill.</i>	Ytelsesbasert uten investeringsvalg	Ytelsesbasert med investeringsvalg	2011	2010
1. Premieinntekter for egen regning	2 528	318	2 846	3 305
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	695		695	1 195
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen		69	69	125
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter	4		4	
5. Erstatninger for egen regning	-4 004	-134	-4 138	-1 961
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfaste forpliktelser	1 205		1 205	-1 967
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje		-226	-226	-199
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfaste forpliktelser	-173		-173	-163
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader	-144	-15	-159	-126
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader	-18	-4	-22	-54
11. Resultat av teknisk regnskap	94	8	102	155

NOTE 14 | Resultatanalyse fordelt per bransje

NOK MILL.	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe- livsforsikring	Indivi- duell kapital- forsikring	Individu- ell rente/ pensjons- forsikring	Skade- forsikring	Storebrand Livsforsikring AS		BenCo	SPP	Storebrand Livsforsikring Konsern	
							2011	2010			2011	2011
Finans- inntekter ¹⁾	5 334	1 110	57	235	260	23	7 020	9 789	301	-3 099	3 920	6 341
Garantert rente	-4 046	-693	-2	-177	-284		-5 201	-7 237	-307	2 847	-2 354	-3 772
- herav tilført premiefond	79	16					95	97	-139	2 405	2 499	2 464
Avkastningsre- sultat før trekk av buffer	1 288	417	56	57	-23	23	1 818	2 552	-6	-252	1 566	2 568
Til/fra tilleggs- avsetning og bufferkapital	-277	-1		-14	89		-203	-900			-203	-900
Avkastnings- resultat etter bruk av til- leggsavsetning og buffer- avsetning	1 011	416	56	44	66	23	1 615	1 652	-6	-252	1 363	1 669
Risikopremie	557	61	553	487	-126	226	1 758	1 788	20	449	2 207	2 270
Risikotilskudd	-301	27	-490	-313	149	-172	-1 100	-1 363	-1	-278	-1 378	-1 527
Netto gjen- forsikring med videre ¹⁾	-91		-27	-2		-2	-123	-179		117	-6	-187
Risikoresultat	164	88	36	172	23	52	534	246	19	289	823	556
Administra- sjonspremie	833	114	70	213	131	48	1 409	1 361	113	842	2 251	2 338
Driftskostnader	-753	-159	-70	-201	-135	-51	-1 370	-1 384	-79	-747	-2 117	-2 268
Administra- sjonsresultat	80	-45	0	12	-4	-4	39	-23	34	95	134	70
Øvrig	-875	-280			-231		-1 386	-863			-1 357	-904
Pris på rente- garanti	252	68					321	352			321	352
Fortjeneste- element risiko	155	44					200	205			200	205
Bransjeresul- tat brutto	788	292	91	228	-147	71	1 323	1 568	48	131	1 483	1 949
Avkastnings- og risikoresultat til forsikrings- kunder	-238	-189		-79	-15		-521	-649			-521	-649
Resultat av teknisk regnskap	550	102	91	148	-161	71	802	919	48	131	962	1 299

¹⁾ Postene andre forsikringsrelaterte inntekter (linje 4 i note 13) og andre forsikringsrelaterte kostnader (linje 10 i note 13) er fordelt etter art.

INDIVIDUELL KAPITALFORSIKRING	Med overskuddsdeling		Uten rett til andel av overskudd		Investeringsvalg		2011		2010	
	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier
<i>NOK mill.</i>										
Administrasjonsresultat	10			-19		21	10	2	8	4
Avkastningsresultat	37			20			37	20	175	27
Risikoresultat	81			89		2	81	91	20	76
Overskuddsdeling	-36	36					-36	36	-65	65
Til/fra tilleggsavsetning og bufferfond	-14						-14		-35	
Resultat av teknisk regnskap	79	36	0	90	0	23	79	149	103	173

INDIVIDUELL RENTE/PENSJONSFORSIKRING	Med overskuddsdeling		Investeringsvalg		2011		2010			
	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier		
<i>NOK mill.</i>										
Administrasjonsresultat			-18			14	-18	14	-47	12
Avkastningsresultat			-23				-23		364	
Risikoresultat			22			1	22	1	-19	1
Overskuddsdeling			176	-176			176	-176		
Til/fra tilleggsavsetning og bufferfond			89				89		-28	
Øvrig			-231				-231		-239	
Resultat av teknisk regnskap			15	-176	0	14	15	-161	31	13

KOLLEKTIV PENSJON PRIVAT	Ytelsesbasert uten investeringsvalg		Ytelsesbasert med investeringsvalg		Fripoliser		Innskuddsbasert med investeringsvalg		Uten rett til andel av overskudd		2011		2010	
	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier
<i>NOK mill.</i>														
Administrasjonsresultat		-25		-1		70		-7		42		80		28
Avkastningsresultat	717		-22		578			-4		18	1 273	15	1 585	17
Risikoresultat	107	99	-7	-7	23	23		-2		-73	123	41	10	60
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko		365		27						16		408		423
Overskuddsdeling	-7	7									-7	7	-3	3
Til/fra tilleggsavsetning og bufferfond	-70		65		-273						-277		-738	
Øvrig	-528		-42		-306						-875		-545	
Resultat av teknisk regnskap	220	446	-6	19	23	93	0	-12	0	4	237	550	309	531

KOLLEKTIV PENSJON OFFENTLIG	Ytelsesbasert uten investeringsvalg		Ytelsesbasert med investeringsvalg		2011		2010			
	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier	Kunde	Eier		
<i>NOK mill.</i>										
Administrasjonsresultat				-41		-4		-45	-5	
Avkastningsresultat			414		4		417		317	
Risikoresultat			39	25	14	10	53	35	67	27
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko				103		10		113	134	
Til/fra tilleggsavsetning og bufferfond			-3		2		-1		-99	
Øvrig			-277		-3		-280		-79	
Resultat av teknisk regnskap			173	87	17	15	189	103	207	155

NOTE 15 | Salg av forsikringer (nytegning)

NOK mill.	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Grupplivs-forsikring	Individuell kapitalfor-sikring	Individuell rente/pensjons-forsikring	Skade-forsikring	Storebrand Livsforsik-ring AS	BenCo	SPP	Storebrand Livsforsik-ring Konsern
2011	121	16	6	799	6	19	968	158	893	2 019
2010	149	6	58	1 829	10	41	2 093	208	1 891	4 191

Salg består av nysalg og forbedringssalg med fradrag for forsikringer der første premie ikke blir betalt. Tilflyttede reserver (note 16) er ikke med i tallene.

NOTE 16 | Flytting av forsikringsforpliktelser

NOK mill.	Kollektiv pensjonsforsikring privat	Kollektiv pensjons-forsikring offentlig	Individuell kapital-forsikring	Individuell rente/ og pensjons-forsikring	Storebrand Livsforsikring AS		SPP		Storebrand Livsforsik-ring Konsern	
					2011	2010	2011	2010	2011	2010
Mottatte midler										
Premiereserve	2 109	-6	61	153	2 317	5 358	320	224	2 637	5 582
Tilleggsavsetning	42				42	22			42	22
Flytting av premie-reserver med videre	2 151	-6	61	153	2 359	5 380	320	224	2 679	5 604
Premiefond	53				53	128			53	128
Antall kontrakter/kunder	7 317	6	511	1 778	9 612	6 346	1 395	2 190	11 007	8 536
Fraflyttede midler										
Premiereserve	-3 952	-2 708	-10	-181	-6 851	-3 434	-1 113	-1 033	-7 964	-4 467
Tilleggsavsetning	-79	-91		-5	-174	-84			-174	-84
Vilkorad återbäring							-9	-19	-9	-19
Kursreserve	-24				-25	-5			-25	-5
Flytting av premie-reserver med videre	-4 055	-2 799	-10	-185	-7 050	-3 523	-1 122	-1 053	-8 172	-4 575
Premiefond	-72				-72	-145			-72	-145
Antall kontrakter/kunder	16 426	26	78	421	16 951	12 679	10 618	30 856	27 569	43 535

NOTE 17 | Netto finansinntekter

Spesifikasjon av netto finansinntekter

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Renter utlån	606	478	130	116
Renter bank	55	84	122	103
Renter obligasjoner og sertifikater	2 736	2 755	5 050	4 456
Renter obligasjoner til amortisert kost	2 843	2 249	2 843	2 249
Renter derivater	-105	-94	228	292
Renteinntekt for øvrig	-42	-94	-64	-94
Utbytte	514	459	1 884	1 655
Sum renteinntekt og utbytte med videre på finansielle eiendeler	6 606	5 838	10 193	8 776
Verdiendring eiendom			249	154
Verdiendring aksjer	-3 432	3 117	-9 291	6 905
Verdiendring obligasjoner og sertifikater	-137	-262	1 843	-1 030
Verdiendring derivater	-278	-16	2 687	-183
Sum verdiendringer på investeringer	-3 847	2 839	-4 513	5 847
Realisert gevinst eiendom			82	15
Realisert gevinst aksjer	423	781	853	1 595
Realisert gevinst obligasjoner og sertifikater	1 043	653	2 183	1 178
Realisert gevinst derivater	-3 503	-7 850	-3 385	-7 715
Realisert gevinst obligasjoner til amortisert kost	12	66	12	66
Agjo aksjer	447	274	582	-1 077
Agjo obligasjoner og sertifikater	-840	-130	-990	-1 244
Agjo derivater	3 599	8 804	3 369	10 332
Agjo obligasjoner til amortisert kost	46	-231	46	-231
Agjo diverse	-23	-29	64	97
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	1 205	2 339	2 816	3 017
Rentekostnader ansvarlig lån	530	517	530	517
Sum rentekostnader	530	517	530	517

NOTE 18 | Netto inntekter fra eiendommer

Storebrand Livsforsikring Konsern

NOK mill.	2011	2010
Leieinntekter fra eiendommer ¹⁾	1 815	1 623
Driftskostnader (inkludert vedlikehold og reparasjoner) som gjelder eiendommer som har gitt leieinntekter i perioden ²⁾	-408	-337
Resultat minoritet definert som gjeld	-71	
Netto driftsinntekter eiendom	1 336	1 286
Realisert gevinst/tap	82	15
Endring i virkelig verdi investeringseiendommer	249	154
Sum inntekter eiendom	1 667	1 455
¹⁾ Herav eiendommer til eget bruk	73	67
²⁾ Herav eiendommer til eget bruk	-6	-12

Verdiendring eiendomsinvesteringer

NOK mill.	2011	2010
Heleide eiendomsinvesteringer - investeringseiendommer	249	154
Eiendomsaksjer og andeler Norge og Sverige ¹⁾	73	96
Eiendomsandeler utland ¹⁾	131	87
Sum verdiendringer investeringseiendommer	453	337
Eiendommer til eget bruk	27	-104
Sum verdiendringer eiendommer totalt	480	233
Realisert gevinst/tap solgte eiendommer	82	15

¹⁾ Er i balansen klassifisert som aksjer og andeler og vurderes som Storebrands totale eiendomseksponering

NOTE 19 | Salgskostnader

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Lønn og personalkostnader egne salgsressurser	-156	-151	-247	-256
Andre salgskostnader egne salgsressurser	-138	-119	-167	-132
Provisjoner til eksterne distributører	-40	-29	-101	-87
Sum salgskostnader	-334	-300	-516	-475
Endring i forskuddsbetalte direkte salgskostnader			54	59

NOTE 20 | Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

De ansatte i Storebrand i Norge har både innskuddsbasert og ytelsesbasert pensjonsordning som er etablert i Storebrand Livsforsikring AS, men konsernet er ikke medlem i AFP-ordningen. Fra 1. januar 2011 ble den ytelsesbaserte ordningen lukket for opptak av nye medlemmer. Fra samme tidspunkt ble det etablert innskuddspensjonsordning. Den innskuddsbaserte ordningen gjelder for alle nyansettelser fra 1. januar 2011 og for de som valgte overgang fra ytelse- til innskuddspensjon. For innskuddsplanen er kostnaden lik periodens innskudd for de ansattes pensjonssparing som årlig utgjør 5 prosent av innskuddsgrunnlag mellom 1 og 6 G (G=grunnbeløpet i folketrygden som per 31.12.2011 utgjorde kroner 79 216), samt 8 prosent av innskuddsgrunnlag mellom 6 og 12 G. Innskuddene går inn på den ansattes pensjonskonto månedlig. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen.

De ansatte som er medlem av den ytelsesbaserte pensjonsordningen er sikret en pensjon på ca. 70 prosent av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Full opptjeningsstid oppnås etter 30 års medlemskap i pensjonsordningen. Periodens kostnad viser de ansattes pensjonsopptjening av fremtidig avtalt pensjon i regnskapsåret. Fra 1.7.2011 er fratredelsesalderen 67 år. Likevel gis det en rett til å gå av ved 65 års alder og motta driftspensjon frem til fylte 67 år. For assurandører er fratredelsesalderen 65 år.

Pensjon til funksjonærer mellom 65 og 67 år og pensjon tilknyttet lønn over 12 G blir utbetalt direkte fra selskapene og gjelder både for medlemmer i innskuddsordningen og ytelsesordningen. Det er gitt garanti for opptjent pensjon for lønn over 12 G ved fratreden før 65 år. Pensjonsbetingelsene følger av pensjonsvedtektene. Storebrand er pliktig til å ha en tjenestepensjon etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven.

Balanseførte pensjonsforpliktelser er fastsatt som følger

NOK mill.	2011	2010
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	1 238	1 118
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-778	-713
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	460	405
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	360	333
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	820	738

Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse. Arbeidsgiveravgift inngår i bruttoforpliktelsen

Bokført i balansen:

NOK mill.	2011	2010
Pensjonsforpliktelser	820	738

Estimatavvik innregnet i egenkapitalen

NOK mill.	2011	2010
Årets endring i estimatavvik innregnet i egenkapitalen	-44	202
Akkumulert estimatavvik innregnet i egenkapitalen	-299	-342

Endringene i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen i løpet av året

NOK mill.	2011	2010
Pensjonsforpliktelse 1.1	1 451	1 157
Periodens pensjonsopptjening	95	80
Rentekostnader på forpliktelsen	55	49
Estimatavvik	29	192
Gevinst/tap ved avkortning	-9	
Utbetalt pensjon	-23	-28
Pensjonsforpliktelse 31.12.	1 598	1 451

Endringene i pensjonsmidlenes virkelige verdi

NOK mill.	2011	2010
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	713	627
Forventet avkastning	31	34
Estimatavvik	-44	-10
Gevinst/tap ved avkortning	-5	
Innbetalt premie	101	76
Utbetalte pensjoner	-19	-14
Pensjonsmidler 31.12.	778	713

Forventede innbetalinger av premie (pensjonsmidler) i 2012:

85

Pensjonsmidler er basert på Storebrand Livsforsikrings finansielle midler som har følgende sammensetning per 31.12:

	2011	2010
Eiendom	17 %	16 %
Obligasjoner til amortisert kost	38 %	26 %
Utlån	2 %	2 %
Aksjer og andeler	22 %	22 %
Obligasjoner til virkelig verdi	14 %	24 %
Pengemarked	6 %	9 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	1 %	1 %
Sum	100 %	100 %
Bokført avkastning på eiendelene	4,5 %	4,7 %

Netto pensjonskostnad i resultatregnskapet, spesifisert som følger:

NOK mill.	2011	2010
Periodens innbetaling til innskuddsplan	3	
Periodens pensjonsopptjening	109	91
Rentekostnader på forpliktelsen	55	49
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-31	-34
Gevinst/tap ved avkortning	-3	
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	132	106

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader.

Hovedforutsetninger benyttet i beregningene av netto pensjonsforpliktelse per 31.12.

	2011	2010
Diskonteringsrente	3,1 %	4,0 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler i regnskapsperioden	4,6 %	4,9 %
Forventet lønnsvekst	3,6 %	3,9 %
Forventet årlig regulering folketrygd	3,75 %	3,75 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	1,5 %	2,0 %
Uførhetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2005	K2005

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente og reallønnsvekst. Det kan nevnes at siden man ikke har et dypt og aktivt marked for høykvalitets bedriftsobligasjoner i Norge, krever IAS 19 at statsobligasjonsrenter må benyttes som diskonteringsrente. Det er for øvrig ikke et krav i IAS19 at det må være et dypt og aktivt marked for statsobligasjoner for å benytte denne renten som diskonteringsrente. Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføretutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Dødelighetstabellen K2005 benyttes inntil nye felles dødelighetstariffer for bransjen er vedtatt og kan gi grunnlag for mer presise beregninger, gjennomsnittlig fratredeshyppighet på 2-3 prosent for hele arbeidsstokken sett under ett og hvor det er lagt synkende fratredelse ved økt alder.

Netto pensjonsforpliktelser per 31.12

NOK mill.	2011	2010	2009	2008	2007
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	1 598	1 451	1 157	1 148	937
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-778	-713	-627	-555	-540
Underskudd/overskudd	820	738	531	593	397

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Storebrand konsernet har landsspesifikke pensjonsordninger.

De ansatte i Storebrand i Norge har både innskuddsbasert og ytelsesbasert pensjonsordning som er etablert i Storebrand Livsforsikring AS, men konsernet er ikke medlem i AFP-ordningen. Fra 1. januar 2011 ble den ytelsesbaserte ordningen lukket for opptak av nye medlemmer. Fra samme tidspunkt ble det etablert innskuddspensjonsordning. Den innskuddsbaserte ordningen gjelder for alle nyansettelser fra 1. januar 2011 og for de som valgte overgang fra ytelse - til innskuddspensjon. For innskuddsplanen er kostnaden lik periodens innskudd for de ansattes pensjonssparing som årlig utgjør 5 prosent av innskuddsgrunnlag mellom 1 og 6 G (G=grunnbeløpet i folketrygden som per 31.12.2011 utgjorde kroner 79 216), samt 8 prosent av innskuddsgrunnlag mellom 6 og 12 G. Innskuddene går inn på den ansattes pensjonskonto månedlig. Den fremtidige pensjonen er avhengig av bidragenes størrelse og avkastningen på pensjonssparingen.

De ansatte som er medlem av den ytelsesbaserte pensjonsordningen er sikret en pensjon på ca. 70 prosent av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Full opptjeningstid oppnås etter 30 års medlemskap i pensjonsordningen. Periodens kostnad viser de ansattes pensjonsopptjening av fremtidig avtalt pensjon i regnskapsåret. Fra 1.7.2011 er fratredelsesalderen 67 år. Likevel gis det en rett til å gå av ved 65 års alder og motta driftspensjon frem til fylte 67 år. For assurandører er fratredelsesalderen 65 år.

Pensjon til funksjonærer mellom 65 og 67 år og pensjon tilknyttet lønn over 12 G blir utbetalt direkte fra selskapene og gjelder både for medlemmer i innskuddsordningen og ytelsesordningen. Det er gitt garanti for opptjent pensjon for lønn over 12 G ved fratreden før 65 år. Pensjonsbetingelsene følger av pensjonsvedtektene. Storebrand er pliktig til å ha en tjenstepensjon etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne loven.

Pensjonen for ansatte i SPP i Sverige følger de Bankanställdas Tjänstepensionsplan (BTP). Ordinær fratredelsesalder er 65 år i samsvar med pensjonsavtalen mellom Bankinstituttens Arbetsgivarorganisation (BAO) og de arbeidsorganisasjoner som omfattes av BTP. Pensjonen utgjør 10 prosent av årslønnen opp til 7,5 "inntektbasbelopp" ("inntektbasbeloppet" utgjorde i 2011 SEK 52 100 og blir i 2012 SEK 54 600), 65 prosent av lønn i intervallet i 7,5 til 20 og 32,5 prosent i intervallet 20 til 30. På lønn som overstiger 30 "inntektbasbelopp" beregnes ingen alderspensjon. Full opptjeningstid oppnås etter 30 års medlemskap i pensjonsordningen. Utover den ytelsesbaserte delen finnes også en mindre innskuddsdel innen BTP-planen. For denne del får den ansatte selv velge plasseringsform (tradisjonell forsikring eller fondsforsikring). Den innskuddsbaserte delen er 2 prosent av årslønn.

I SPP har administrerende direktør en pensjonsalder på 62 år. Administrerende direktør omfattes av en innskuddsbasert pensjonsplan som innebærer at selskapet betaler 35 prosent av fast lønn i pensjonspremie. Utover dette gjelder en forhåndsbestemt pensjonsplan som innebærer livsvarig alderspensjon med 16,25 prosent av fast lønn i intervallet 30 til 50 "inntektbasbelopp". Alderspensjonen fra 62 til 65 år utgjør 65 prosent av fast lønn begrenset oppad til SEK 4 045 000. Pensjonsvilkårene følger for øvrig pensjonsavtalet mellom BAO/Finansforbundet respektive SACO-forbundet (BTP-planen). Selskapet sikrer pensjonsforpliktelsen gjennom innbetaling av forsikringspremier i ansettelsestiden.

Balanseførte pensjonsforpliktelser er fastsatt som følger

NOK mill.	2011	2010
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	2 001	1 797
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-1 321	-1 178
Netto pensjonsforpliktelse/-midler forsikret ordning	680	619
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	397	363
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	1 077	982

Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelsen

Bokført i balansen:

NOK mill.	2011	2010
Pensjonsforpliktelser	1 077	982

Estimatawik innregnet i egenkapitalen

NOK mill.	2011	2010
Årets endring i estimatawik innregnet i egenkapitalen	-4	233
Akkumulert estimatawik innregnet i egenkapitalen	-335	-339

Endringene i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen i løpet av året

NOK mill.	2011	2010
Pensjonsforpliktelse 1.1	2 160	1 803
Periodens pensjonsopptjening	130	114
Rentekostnader på forpliktelsen	84	75
Estimatawik	63	177
Gevinst/tap ved avkortning	-9	
Utbetalt pensjon	-37	-41
Pensjonsforpliktelse tilgang/avgang og omregningsdifferanser	7	32
Pensjonsforpliktelse 31.12.	2 398	2 160

Endringene i pensjonsmidlenes virkelige verdi

NOK mill.	2011	2010
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	1 178	1 053
Forventet avkastning	56	57
Estimatawik	-31	-46
Gevinst/tap ved avkortning	-5	
Innbetalte premier	148	117
Planendringer	0	-9
Utbetalte pensjoner	-31	-16
Pensjonsmidler tilgang/avgang og omregningsdifferanser	6	21
Pensjonsmidler 31.12.	1 321	1 178

Forventede innbetalinger av premie (pensjonsmidler) i 2012: 136

Pensjonsmidler er basert på Storebrand Livsforsikrings finansielle midler som har følgende sammensetning per 31.12:

	Storebrand Livsforsikring AS		SPP	
	2011	2010	2011	2010
Eiendom	17 %	16 %	3%	
Obligasjoner til amortisert kost	38 %	26 %		
Utlån	2 %	2 %		
Aksjer og andeler	22 %	22 %	11%	28%
Obligasjoner til virkelig verdi	14 %	24 %	70%	65%
Pengemarked	6 %	9 %		
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	1 %	1 %	16%	7%
Sum	100 %	100 %	100%	100%
Bokført avkastning på eiendelene	4,5 %	4,7%	8,6%	6,0%

Netto pensjonskostnad i resultatregnskapet, spesifisert som følger:

NOK mill.	2011	2010
Periodens innbetaling til innskuddsplan	34	
Periodens pensjonsopptjening inklusiv avsatt arbeidsgiveravgift	145	162
Rentekostnader på forpliktelsen	83	75
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-56	-56
Gevinst/tap ved avkortning	-3	
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	202	180

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader.

Hovedforutsetninger benyttet i beregningene av netto pensjonsforpliktelse per 31.12.

	Storebrand Livsforsikring AS		SPP	
	2011	2010	2011	2010
Diskonteringsrente	3,1 %	4,0 %	3,8 %	3,8 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler i regnskapsperioden	4,6 %	4,9 %	5,0 %	5,0 %
Forventet lønnsvekst	3,6 %	3,9 %	3,5 %	3,5 %
Forventet årlig regulering folketrygd	3,75 %	3,75 %	3,0 %	3,0 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	1,5 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Uførhetstabell	KU	KU		
Dødelighetstabell	K2005	K2005	DUS06	DUS06

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER:

Fastsettelse av økonomiske forutsetninger er basert på reglene i IAS 19. Det vil særlig være betydelig usikkerhet knyttet til langsiktige antagelser som fremtidig inflasjon, realrente og reallønnsvekst. Det kan nevnes at siden man ikke har et dypt og aktivt marked for høykvalitets bedriftsobligasjoner i Norge, krever IAS 19 at statsobligasjonsrenter må benyttes som diskonteringsrente. Det er for øvrig ikke et krav i IAS19 at det må være et dypt og aktivt marked for statsobligasjoner for å benytte denne renten som diskonteringsrente. Ved fastsettelse av økonomiske forutsetninger vurderes også bedriftsspesifikke forhold herunder forventet vekst i direkte lønn.

AKTUARIELLE FORUTSETNINGER:

I Norge er det standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Fellesorganisasjon. Dødelighetstabellen K2005 benyttes inntil nye felles dødelighetstariffer for bransjen er vedtatt og kan gi grunnlag for mer presise beregninger, gjennomsnittlig fratredelseshyppighet på 2-3 prosent for hele arbeidsstokken sett under ett og hvor det er lagt synkende fratredelse ved økt alder.

De aktuarielle forutsetningene i Sverige følger bransjens felles dødelighetstabell DUS06 justert for selskapsspesifikke forskjeller. Fratredelseshyppigheten er beregnet til i gjennomsnitt 4 prosent per år.

Netto pensjonsforpliktelse per 31.12

	2011	2010	2009	2008	2007
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse	2 398	2 160	1 803	1 902	1 371
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-1 321	-1 178	-1 053	-971	-635
Underskudd/overskudd	1 077	982	749	931	736
Faktabaserte justeringer forpliktelse	61	-42	-114		
Faktabaserte justeringer pensjonsmidler	-45	-46	-38		

Sensitivitet pensjonsberging

Endring i diskonteringsrenten				1 %	-1 %
Prosentvis endring i pensjon:					
Norge:					
Pensjonsforpliktelse				-22 %	30 %
Periodens netto pensjonskostnader				-19 %	25 %
Sverige:					
Pensjonsforpliktelse				-18 %	20 %
Periodens netto pensjonskostnader				-10 %	10 %

Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen.

NOTE 21 | Godtgjørelse og forpliktelser for ledende ansatte og tillitsvalgte

Tusen kroner	Ordinær lønn	Utbetalt bonus ¹⁾	Andre ytelser ²⁾	Lønns-garanti (mnd)	Årets pensjons-opptjening ³⁾	Nåverdi pensjons-forpliktelse ³⁾	Lån	Rentesats 31.12.11	Avdrags-plan
Idar Kreutzer	4 685	5 127	171	24	1 284	24 908	13 441	2,75/3,84/4,39%	2018/2025/2037
Odd Arild Grefstad	3 130	2 159	170	18	955	15 864	3 500	2,75%	2036
Lars Aa. Løddesøl ⁶⁾	3 637	1 635	161	18	1 657	17 146	10 764	2,75/3,7/4,7%	2012/2041
Sarah McPhee ⁷⁾	3 671	796	100		2 785	3 102			
Morten Unneberg	1 951	1 390	133		602	8 951	3 909	2,75/3,65%	2021/2036
Geir Holmgren	1 511	936	138		401	5 726	3 155	2,75%	2021
Arne Hove	1 268		133		537	652	3 402	2,75/3,25/4,65%	2021/2040/2041
Sum 2011	19 854	11 917	1 007		8 220	76 349	38 171		
Sum 2010	22 349	5 147	1 489		8 315	65 037	34 568		

Tusen kroner	Eier antall aksjer ⁴⁾	Bonus opptjent i 2011 ⁵⁾	Bonus utbetales i 2012	Bonus tilført aksjebank i 2012
Idar Kreutzer	121 294	860	430	430
Odd Arild Grefstad	42 446	658	329	329
Lars Aa. Løddesøl	36 748	91	46	46
Sarah McPhee	40 400	693	277	416
Morten Unneberg	40 394	378	189	189
Geir Holmgren	3 137	192	96	96
Arne Hove ⁸⁾	85			
Sum 2011	284 504	2 873	1 367	1 506
Sum 2010	371 254	13 488	487	6 763

Tusen kroner	Godtgjørelse	Eier antall aksjer ⁴⁾	Lån	Rentesats 31.12.11	Avdragsplan
Styret					
Idar Kreutzer		121 294	13 441	2,75/3,84/4,39%	2018/2025/2037
Jacob Andreas Waage Enger ⁹⁾	124				
Else-Lill Grønli	193	2 033	2 720	2,75/4,65%	2016/2041
Gorm Leiknes ⁹⁾	92	1 883			
Inger Johanne Bergstøl	189				
Egil Thompson		24 839	2 647	2,75/3,85%	2021/2038
Tove Margrete Storrødvann	189				
Peik Nordenberg	64				
Erik Haug Hansen	97	6 206	3 165	2,75/3,65%	2025/2036
Sum 2011	948	156 255	21 973		
Sum 2010	763	125 780	18 207		
Kontrollkomite ¹⁰⁾					
Elisabeth Wille	315	163			
Harald Moen	225	595			
Ida Hjort Kraby	110				
Ole Klette	225				
Tone M. Reierselmoen	225	1 734	504	4,25%	2021
Finn Myhre	275		8 249	3,84/3,94%	2014/2025/2030/2036
Sum 2011	1 375	2 492	8 753		
Sum 2010	1 295	3 076	8 972		

¹⁾ Utbetalt bonus/avvikling av bonusbank: Som konsekvens av den nye godtgjørelsesforskriften har Storebrand med virkning fra og med 2011 foretatt nødvendige tilpasninger i konsernets bonusmodell. I den forbindelse ble den eksisterende bonusbanken avviklet i løpet av første halvår 2011. Utbetalingen for 2011 er derfor betydelig høyere enn normalnivå for bonusutbetaling, og er å anse som et engangstilfelle. Midlene i bonusbanken besto av tilbakeholdt bonus opptjent fra tidligere år. 50 prosent av utbetalt beløp etter skatt ble benyttet til kjøp av Storebrand-aksjer med 18 måneders bindingstid. På bakgrunn av rådende forhold i markedet er det vedtatt ingen økning av lønn og bonusramme for konsernledelsen i Storebrand i 2012, og det gjennomføres forøvrig en moderat lokal lønnsjustering i resten av organisasjonen på drøyt 1 prosent i Norge og 2 prosent i Sverige.

²⁾ Omfatter bil, telefon, forsikring, rentefordel og andre trekkpliktige ytelser.

³⁾ Alle er medlemmer i Storebrands pensjonsordning. Fra 1. januar 2011 ble den ytelsesbaserte pensjonsordningen lukket for opptak av nye medlemmer. Fra samme tidspunkt ble det etablert innskuddspensjonsordning som gjelder for nyansatte fra 1. januar 2011 og for de som valgte overgang fra ytelse - til innskuddspensjon. For nærmere beskrivelse av pensjonsordningene se note 20.

⁴⁾ Oversikten viser antall aksjer i Storebrand ASA eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse jfr. RL § 7-26.

⁵⁾ Opptjent bonus per 31.12.11. Ledende ansatte har en avtale om prestasjonsavhengig bonus. 50 prosent av tildelt bonus utbetales kontant. Den resterende del av bonus konverteres til syntetiske aksjer basert på markedspris, og registreres i en aksjebank med tre års bindingstid. Ved utløpet av tre års perioden beregnes verdien av de syntetiske aksjene med en ny markedskurs. Halvparten av det utbetalte beløpet fra aksjebanken, etter skatt, skal benyttes til kjøp av fysiske aksjer i Storebrand ASA til markedspris med nye tre års binding.

⁶⁾ Ytelser vedrørende Lars Aa. Løddesøl fordeles forholdsmessig mellom Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand ASA. Storebrand Livsforsikring AS sin andel av kostnadene utgjør 1,5 millioner kroner.

⁷⁾ I SPP har administrerende direktør pensjonsalder på 62 år. Administrerende direktør i SPP omfattes av en innskuddsbasert ordning i tillegg til en ytelsesordning.

⁸⁾ For stillinger med særskilt ansvar blir 70 prosent av tildelt bonus utbetalt kontant. De øvrige 30 prosentene blir benyttet til å kjøpe aksjer i Storebrand ASA til markedspris med tre års bindingstid.

⁹⁾ Gikk ut av styret i 2011.

¹⁰⁾ Kontrollkomiteen dekker de norske selskapene i konsernet som har krav om kontrollkomitee.

NOTE 22 | Revisjonshonorar

Godtgjørelse til Deloitte AS og samarbeidende selskaper fordeler seg slik:

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern			
	2011	2010	Deloitte	Andre revisorer	Sum 2011	2010
Lovpålagt revisjon	1,7	1,5	7,9		7,9	6,7
Andre attestasjonstjenester	0,1		0,5	0,2	0,7	0,2
Skatterådgivning	0,7	0,3	2,0	0,1	2,1	1,3
Andre tjenester utenfor revisjonen		0,1	0,4	0,1	0,4	1,0
Sum	2,5	1,9	10,8	0,4	11,2	9,1

Beløpene ovenfor er eksklusive merverdiavgift.

NOTE 23 | Skatt

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Betalbar skatt			-12	-42
Utsatt skatt	-811		-718	430
Sum skattekostnad	-811		-730	388

Avstemming av forventet skattekostnad til faktisk skattekostnad

NOK mill.	2011	2010	2011	2010
Ordinært resultat før skatt	1 211	1 288	751	1 067
Forventet inntektsskatt med nominell skattsats	-339	-358	-210	-299
Skatteeffekten av:				
realisert/urealisert aksjer	-834	853	-784	856
mottatt utbytte	102		102	
tilknyttede selskaper			11	-6
permanente forskjeller	-88	269	-193	382
balanseføring/nedvurdering av utsatt skattefordel	295	-1 161	295	-1 237
Endring tidligere år	53	397	50	692
Skattekostnad	-811		-730	388

Beregning av utsatt skattefordel og utsatt skatt av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring

NOK mill.	2011	2010	2011	2010
Skatteøkende midlertidige forskjeller				
Verdipapirer	1 356	3 220	1 356	3 264
Fast eiendom	8 306	7 143	8 350	7 143
Driftsmidler	13	13	263	267
Forskuddsbetalt pensjon			2	
Annet			568	610
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller ¹⁾	9 675	10 375	10 540	11 283

Skattereduserende midlertidige forskjeller

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Verdipapirer	-1 717	-1 593	-1 717	-1 593
Avsetninger	-154	-1 684	-154	-1 684
Pålopt pensjon	-820	-738	-930	-823
Gevinst-/tapkonto	-21	-26	-22	-26
Annet			-190	-119
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller ¹⁾	-2 712	-4 041	-3 013	-4 245
Fremførbare underskudd	-4 262	-7 602	-4 436	-7 717
Fremførbare godtgjørelse	-220	-503	-220	-503
Sum fremførbare underskudd og godtgjørelse	-4 482	-8 105	-4 656	-8 220
Grunnlag for netto utsatt skatt/skattefordel	2 481	-1 771	2 872	-1 181
Nedvurdering av grunnlag for utsatt skattefordel		1 771		1 785
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	2 481		2 872	603
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	695		804	169
Bokført i balansen:				
Utsatt skattefordel			26	
Utsatt skatt	695		830	169
Utsatt skattefordel ikke balanseført:				
NOK mill.	2011	2010	2011	2010
Ikke balanseført utsatt skattefordel		496		W500
Sum utsatt skattefordel ikke balanseført		496		500

¹⁾ Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller på fast eiendom og verdipapirer for 2010 er justert i forhold til årsregnskapet for 2010. Dette har gitt en netto økning i skatteøkende midlertidige forskjeller på 1,7 milliarder kroner i forhold til tidligere presenterte tall for Storebrand Livsforsikring Konsern.

Finansdepartementet har 1. januar 2012 sendt på høring et forslag om å begrense fritaksmetoden for aksjer med videre som eies av livsforsikringselskaper og pensjonsforetak. Dette gjelder hovedsakelig for aksjer som inngår i det norske livselskapets kundeporteføljer. Ifølge forslaget vil en eventuell lovendring få virkning fra 1.1.2012. Fritaksmetoden for aksjer slik den i dag er utformet kombinert med fradragsrett for avsetninger til forsikringsfond innebærer at livsforsikringselskaper kan få et skattemessig overskudd ved verdifall og et skattemessig underskudd ved verdistigning på aksjer innenfor EØS-området. Hvis den foreslåtte endringen i skatteloven blir gjennomført, vil det foretas nye beregninger av det norske livkonsernets skatteposisjoner. Dersom de foreslåtte endringer i skatteloven blir vedtatt, antas skattekostnaden å kunne nærme seg 28 prosent av resultat før skatt for den norske virksomheten. Alle forhold knyttet til de foreslåtte regelendringene er ikke klare og forslaget er ikke vedtatt. Det er de gjeldende skattereglene som ligger til grunn for regnskapet som er avlagt per 31.12.2011.

I Storebrand Livsforsikring Konsern er det betydelige skattemessige underskudd knyttet til den norske livvirksomheten. Dette skyldes at det er store forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige inntekter og tap knyttet til investeringer i aksjer innenfor EØS-området. Etter norske eksisterende skatteregler, er realiserede gevinster tilnærmet skattefrie mens realiserede tap ikke er skattemessige fradragsberettigede. Økning eller reduksjon i forsikringsmessige avsetninger gir imidlertid skattemessige fradrag eller skattemessig inntekt. I 2011 har de skattemessige fremførbare underskuddene blitt redusert blant annet som følge av tap i aksjeporteføljene og som følge av andre endringer i midlertidige forskjeller mellom innregnede verdier i regnskapet og skattemessige verdier. I de skatteøkende midlertidige forskjeller inngår også midlertidige forskjeller knyttet til investeringseiendommer. Disse eiendommene inngår hovedsakelig i det norske livselskapets kundeporteføljer og ligger i aksjeselskaper som eies av Storebrand Eiendom Holding AS som igjen eies av Storebrand Livsforsikring AS. Selv om disse eiendomsselskapene inngår i kundeporteføljen og kan avhendes tilnærmet skattefritt, inngår de skatteøkende midlertidige forskjellene knyttet til de underliggende eiendommene, i de midlertidige forskjeller hvor utsatt skatt beregnes med en nominell skattesats på 28 prosent. Som følge av endrede midlertidige forskjeller, og effekter av permanente forskjeller mellom regnskap og skatt, samt det forhold at skatteøkende midlertidige forskjeller knyttet til de nevnte investeringseiendommer inngår i beregningsgrunnlaget for utsatt skatt, har det oppstått en skattekostnad i konsernet i 2011 som består av endring utsatt skatt. Verdien av eksisterende skattemessige underskudd inngår i beregningen av utsatt skatt. Det er den bokførte avkastningen i selskapsregnskapet til Storebrand Livsforsikring AS som er grunnlag for tildeling av avkastning til kundene. På grunn av benyttelse av livselskapets fremførbare underskudd, har avkastningen til kundene blitt skjermet for belastning av skatt. Som følge av denne kundetildelingen, er skatteposisjoner i datterselskapet Storebrand Eiendom Holding i kundeporteføljen motregnet mot livselskapets skattemessige underskudd, og disse skatteposisjonene inngår i de samlede skatteposisjoner for selskaps regnskapet. Dette er eksplisitt vist i skattenoten for selskapsregnskapet i 2011, hvor de samlede posisjoner og endringer også medfører netto utsatt skatt og skattekostnad (endring utsatt skatt).

NOTE 24 | Immaterielle eiendeler og goodwill

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

NOK mill.	IT-systemer	2011	2010
Anskaffelseskost 1.1	125	125	55
Tilgang i perioden:			
Utviklet internt	27	27	31
Andre endringer			39
Anskaffelseskost 31.12	152	152	125
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1	-43	-43	-6
Amortisering i perioden	-17	-17	-13
Andre endringer			-24
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.	-60	-60	-43
Balanseført verdi 31.12.	91	91	82

NOK mill.	Levetid	Avskrivnings-sats	Avskrivnings-metode	Balanseført verdi 31.12
IT-systemer	5 år	20 %	Lineær	91

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

NOK mill.	Immaterielle eiendeler						2011	2010
	Merkevare- navn	IT- systemer	Kundelister	VIF	Rettighet SPP Fonder	Goodwill		
Anskaffelseskost 1.1	173	132	503	8 559	9	740	10 116	9 405
Tilgang i perioden:								
Utviklet internt		27					27	31
Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet	1		3	59		5	69	640
Andre endringer								39
Anskaffelseskost 31.12	174	158	507	8 618	9	745	10 211	10 116
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1	-52	-48	-151	-3 623	-3		-3 877	-3 255
Amortisering i perioden	-17	-19	-50	-290	-2		-379	-364
Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet	-1		-1	-27			-30	-234
Andre endringer								-24
Akk. av- og nedskrivninger 31.12	-70	-67	-203	-3 940	-5		-4 285	-3 877
Balanseført verdi 31.12	104	91	304	4 678	3	745	5 926	6 239

Spesifikasjon av immatrielle eiendeler

NOK mill.	Levetid	Avskrivningssats	Avskrivningsmetode	Balanseført verdi 2011
Merkevarenavn SPP	10 år	10 %	Lineær	104
IT-systemer	5 år	20 %	Lineær	91
Kundelister SPP	10 år	10 %	Lineær	304
Value of business inforce SPP	10 år	5 %	Lineær	4 678
Rettigheter til å ta ut gebyrer fra SPP Fonder	10 år	10 %	Lineær	3
Sum				5 182

Goodwill fordelt på virksomhetskjøp

NOK mill.	Anskaffelseskost 1.1	Balanseført verdi 1.1	Omregningsdifferanser	Balanseført verdi 31.12
Goodwill ved kjøp av SPP	732	732	5	737
Goodwill ved kjøp av Storebrand Baltic	4	4		4
Goodwill ved kjøp av Evoco UAB	4	4		4
Sum	740	740	5	745

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov.

NEDSKRIVNINGSTEST IMMATERIELLE EIENDELER OG GOODWILL

Storebrand Livsforsikring AS kjøpte i 2007 SPP Livförsäkring AB med datterselskaper. Hoveddelen av de immaterielle verdiene knyttet til SPP er verdien av eksisterende forretning (VIF-value of business in force), hvor det er foretatt en egen tilstrekkelighetstest etter kravene i IFRS 4 Forsikringsforpliktelse. For å bestemme om goodwill og øvrige immaterielle eiendeler knyttet til SPP har vært gjenstand for verdifall, er det estimert gjennvinnbare beløp for de relevante kontantstrømgenererende enhetene. Gjennvinnbare beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. SPP anses som én kontantstrømgenererende enhet og utvikling i fremtidig administrasjonsresultat, risikoresultat og finansresultat for SPP vil påvirke bruksverdien. I beregningen av bruksverdi har ledelsen benyttet styrebehandlede budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden.

Prognosen for de ulike resultatelementene er basert på siste års utvikling, effekter av tiltak i prognoseperioden samt forutsetning om normalisert utvikling i finansmarkedene basert på nåværende finansstrategi og gjeldende markedsrenter. Det forventes en positiv utvikling i administrasjonsresultatet som følge av kostnadseffektivisering, samt tilvekst i salg av produkter og tjenester som er kostnadseffektive å administrere og med lavere kapitalkrav. Utover den kommende treårsperioden er kontantstrømmer fremskrevet for perioden 2015 til 2019 basert på vekst i de ulike resultatelementene på mellom minus 2 og 4 prosent pro anno. Det er videre lagt til grunn en stabil vekstrate på 3 prosent ved beregningen av terminalverdien. Hoveddriverne for resultatvekst på lang sikt vil være avkastning på forvaltningskapitalen og den underliggende inflasjonen og lønnsutviklingen i markedet. Bruksverdi er beregnet ved å benytte et avkastningskrav etter skatt på 8 prosent. Avkastningskravet er beregnet med utgangspunkt i risikofri rente og tillagt en premie som reflekterer risikoen i virksomheten.

Ledelsen har vurdert gjennvinnbart beløp på goodwill per 31.12.2011 og konkludert at nedskrivning ikke er nødvendig. Det er foretatt sensitivitetsanalyser i forhold til forutsetninger om resultatutvikling og avkastningskrav. Ledelsen mener at det ikke er sannsynlig at rimelige mulige endringer i nøkkelforutsetningene vil medføre et behov for nedskrivning.

NOTE 25 | Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelse**STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS**

NOK mill.	Utlån og fordringer	Investeringer holdt til forfall	Virkelig verdi, holdt for omsetning	Virkelig verdi	Tilgjengelig for salg	Forpliktelse amortisert kost	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	3 394						3 394
Aksjer og andeler				38 230			38 230
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	64 310	8 152		50 586	5 162		128 210
Utlån til kunder	3 015						3 015
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	1 821						1 821
Derivater			538				538
Sum finansielle eiendeler 2011	72 540	8 152	538	88 816	5 162		175 207
Sum finansielle eiendeler 2010	57 300		2 405	105 749	8 331		173 785
Finansielle forpliktelse							
Ansvarlig lånekapital						6 813	6 813
Derivater			1 518				1 518
Annen kortsiktig gjeld						4 943	4 943
Sum finansielle forpliktelse 2011			1 518			11 756	13 273
Sum finansielle forpliktelse 2010			679			9 802	10 481

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

NOK mill.	Utlån og fordringer	Investeringer holdt til forfall	Virkelig verdi, holdt for omsetning	Virkelig verdi	Tilgjengelig for salg	Forpliktelser amortisert kost	Sum
Finansielle eiendeler							
Bankinnskudd	8 535						8 535
Aksjer og andeler				85 248			85 248
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	64 310	8 152		137 878	5 162		215 501
Utlån til kunder	3 015						3 015
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	3 221						3 221
Derivater			5 466				5 466
Sum finansielle eiendeler 2011	79 082	8 152	5 466	223 126	5 162		320 987
Sum finansielle eiendeler 2010	62 527		4 217	236 072	8 331		311 146
Finansielle forpliktelser							
Ansvarlig lånekapital						6 813	6 813
Derivater			2 197				2 197
Annen kortsiktig gjeld						10 448	10 448
Sum finansielle forpliktelser 2011			2 197			17 261	19 457
Sum finansielle forpliktelser 2010			880			13 786	14 666

NOTE 26 | Virkelig verdi finansielle eiendeler og forpliktelser til amortisert kost

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

NOK mill.	2011		2010	
	Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler				
Utlån og fordringer:				
Utlån til kunder, amortisert kost	3 015	3 000	3 219	3 195
Obligasjoner holdt til forfall	8 152	8 484		
Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	64 310	65 735	48 194	48 926
Finansielle forpliktelser				
Ansvarlig lånekapital, amortisert kost	6 813	6 816	6 825	6 938

Virkelig verdi på utlån til kunder med regulær rente er vurdert til bokført verdi. Virkelig verdi på utlån til bedriftskunder med marginlån er imidlertid svakt lavere enn bokført verdi da enkelte lån løper med lavere margin enn de ville gjort dersom de var tatt opp per utgangen av 2011. Mindreverdien er beregnet ved å neddiskontere differansen mellom avtalt margin og dagens markedspris over gjenværende løpetid.

Virkelig verdi for obligasjonene er som hovedregel basert på innhentede kurser fra Reuters og Bloomberg. Obligasjoner som ikke kvoteres regelmessig vil normalt verdsettes basert på anerkjente teoretiske modeller. Sistnevnte gjelder i særlig grad obligasjoner denominert i norske kroner. Som grunnlag for slik verdsettelse benyttes diskonteringsrenter bestående av swaprenter tillagt en kredittpremie. Kredittpremien vil oftest være utsteterspesifikk, og normalt basert på konsensus av kredittspreader kvotert av et utvalg meglerforetak.

Virkelig verdi på ansvarlig lånekapital er verdsatt basert på registrerte omsetninger av obligasjonene og kvoterte priser av meglere. Alle kurser er kvalitetssikret i forhold til EOM (end of month) rapporter fra meglere.

NOTE 27 | Eiendom

Bokført verdi på investeringseiendommer ¹⁾

NOK mill.	2011	2010
Balanseført verdi per 1.1.	27 059	24 160
Tilgang som skyldes kjøp	2 078	2 503
Tilgang som skyldes påkostning	573	476
Avgang	-1 244	-152
Netto opp-/nedskrivninger	265	50
Omregningsdifferanser	5	22
Balanseført verdi 31.12	28 735	27 059

¹⁾ Består av investeringseiendommer i Storebrand Livsforsikring konsern

Eiendomstype

NOK mtil.	2011	2010	Varighet leiekontrakt (år)	KVM	Utleiegrad i prosent ¹⁾
Kontorbygg (inklusive parkering og lager):					
Oslo-Vika/Filippstad Brygge	6 044	4 930	7	135 677	95 %
Stor-Oslo for øvrig	7 746	6 180	5	408 492	93 %
Norge for øvrig	2 719	3 856	12	197 941	98 %
Kjøpesenter (inklusive parkering og lager)	10 321	10 656	3	547 400	100 %
Parkeringshus	654	696	5	27 393	
Kontorbygg Sverige	853	387	8	40 426	60 %
Kultur-/konferansesenter og kontor i Sverige	399	355	20	18 690	89 %
Totalt investeringseiendommer	28 735	27 059		1 376 019	
Eiendommer til eget bruk	1 800	1 668	7	44 267	95 %
Sum eiendommer	30 535	28 727		1 420 286	

¹⁾ Utleiegraden er beregnet i forhold til areal.

Geografisk beliggenhet:

NOK mill.	2011	2010
Oslo- Vika/Filippstad Brygge	6 698	5 625
Stor-Oslo for øvrig	9 652	7 560
Norge for øvrig	12 594	14 512
Sverige	1 252	742
Annet	340	289
Sum eiendommer	30 535	28 727

Det er ikke avtalt ytterligere kjøp eller salg av eiendommer i 2011. Det er kommitert ikke trukket 309 millioner kroner i Storebrand og SEK 894 millioner i SPP i internasjonale eiendomsfond.

BEREGNING AV VIRKELIG VERDI FOR EIENDOMMER

Investeringseiendommer vurderes til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel forventes å kunne omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. Investeringseiendommene består hovedsakelig av kontoreiendom og kjøpesentere.

KONTANTSTRØM

Ved beregning av virkelig verdi benyttes en intern kontantstrømsmodell. Netto kontantstrømmer for den enkelte eiendom diskonteres med et individuelt avkastningskrav. For kontoreiendommene er det estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 10 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 10. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. I netto inntektsstrøm er det tatt hensyn til eksisterende og fremtidig inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer og en vurdering av fremtidig utvikling i markedsleien. Storebrand har en gjennomsnittlig utleiegrad på kontoreiendomsporteføljen på 95-98 prosent. De fleste kontrakter har en løpetid på fem eller ti år. Kontantstrømmene fra disse leieavtalene (kontraktsleie) inngår i verdiberegningene. For å estimere de langsiktige fremtidige ikke-kontraktsfastsatte leieinntektene er det utviklet en prognosemodell. Modellen legger til grunn historiske observasjoner i Dagens Næringslivs eiendomsindeks (justert med KPI) samt markedsestimater. Det beregnes et langsiktig, tidsvektet gjennomsnitt av de årlige observasjonene hvor de eldste observasjonene vektet med lavest vekt. For ikke-kontraktsfastsatt leie i det korte perspektiv sees det hen til dagens leiepriser og markedsforhold.

AVKASTNINGSKRAV

Det fastsettes et individuelt avkastningskrav for den enkelte eiendom. Avkastningskravet sees i sammenheng med den tilhørende kontantstrøm for eiendommen. Den kunnskap som foreligger om markedets avkastningskrav herunder transaksjoner og takster, benyttes ved fastsettelse av kontantstrømmen.

Avkastningskravet er oppdelt i følgende elementer:

Risikofri rente

Risikopåslag, justert for:

- Type eiendom
- Beliggenhet
- Bygningsmessig standard
- Miljøstandard
- Kontraktvarighet
- Leietakers kvalitet
- Andre forhold som transaksjoner og oppfatning i markedet, ledighet samt generell kunnskap om markedet og den enkelte eiendom

For kjøpesentrene beregnes eiendommens verdi med utgangspunkt i en markedsmessig yield. I tilfeller hvor det er kjente betydelige endringer i forventet kontantstrøm senere år er dette hensyntatt i verdsettelsen.

EKSTERN TAKSERING:

Det foretas en metodisk tilnærming til valg av et representativt utvalg eiendommer som skal takseres hvert kvartal, slik at alle eiendommer vil bli taksert minimum hvert tredje år. Per 31.12.2011 er det innhentet takster tilsvarende om lag 35 prosent av Storebrands eiendomsportefølje i Norge.

Eiendommene er vurdert med utgangspunkt i følgende effektive avkastningskrav (inklusive 2,5 prosent inflasjon):

Segment	Avkastningskrav %		Virkelig verdi (NOK mill.)	
	2011	2010	2011	2010
Kontorbygg (inklusive parkering og lager):				
Oslo-Vika/Filipstad Brygge	7,20 - 8,70	7,50-8,50	6 698	5 625
Stor Oslo for øvrig	7,70 - 9,79	8,25-10,00	9 206	7 559
Norge for øvrig	8,40 - 9,75	8,75-9,75	2 719	3 856
Kjøpesenterportefølje	7,74 - 9,25	8,00-9,25	10 321	10 656
Kultur-/konferansesenter Sverige	7,00 - 9,00	7,00-9,00	1 252	742
Annet			340	289

SENSITIVITETER

Verdivurderingen er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. En endring på 0,25 prosent i avkastningskravet hvor alt annet holdes likt, vil føre til en endring av verdien på eiendomsporteføljen på 989 millioner kroner som tilsvarer 3,42 prosent. I størrelsesorden 25 prosent av eiendommens kontantstrøm er knyttet til inngåtte leiekontrakter. Dette innebærer at endringene i de usikre delene av kontantstrømmen med 1 prosent medfører endring i verdi på 0,75 prosent.

NOTE 28 | Aksjer og andeler konsernselskaper og tilknyttede selskaper

NOK mill.	Eierandel i %	Stemme-andel i %	Bokført verdi 31.12	
Selskap			2011	2010
Aktuar Systemer AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	6	5
Storebrand Pensjonstjenester AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	5	5
AS Værdalsbruket, 7660 Vuku	74,9	74,9	54	45
Storebrand Eiendom AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	12	7
Storebrand Holding AB, Stockholm	100,0	100,0	5 942	6 027
Storebrand Finansiell Rådgivning AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	194	184
Storebrand Eiendom Holding AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	30 811	29 609
Storebrand Eiendom Indirekte AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	2 699	
Storebrand Realinvesteringer AS, Professor Kohts vei 9, 1327 Lysaker	100,0	100,0	1	1
Storebrand Baltic UAB, Litauen	50,0	50,0	5	5
Benco Insurance Holding BV, Nederland	90,0	90,0	825	62
Foran Real Estate, Latvia	95,8	95,8	543	479
Datterselskaper			41 096	36 427

Evoco UAB, Litauen	50,0	50,0	4	4
Felleskontrollert virksomhet			4	4
Norsk Pensjon AS, Hansteensgate 2, 0253 Oslo	25,0	25,0	4	4
Tilknyttede selskaper Storebrand Livsforsikring AS			4	4
Sum investering i datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet			41 103	36 435
Datterselskaper klassifisert som aksjer til virkelig verdi i kollektivporteføljen				
SBL Direct Investments 2006-2008 Ltd - Class B-1	100	100	183	355
SBL Vintage 1999 Ltd - Class B-1	100	100	109	171
SBL Vintage 2001 Ltd - Class B-1	100	100	14	26

Tilknyttede selskaper Storebrand Livsforsikring Konsern

NOK mill.	Eierandel i %	Anskaffelseskost	Bokført verdi 1.1	Tilgang/avgang	Andel resultat	Andel andre inntekter og kostnader	Bokført verdi 31.12
Norsk Pensjon AS	25,0	5	4				4
Inntre Holding AS	34,3	2	44	2	-3	-1	42
Formuesforvaltning AS	14,2	78	76	4			79
Handelsboderna i Sverige Fastighets AB	50,0	6	8		-1	15	22
NREP Logistics ab (publ)	47,5	6	50		5	28	83
Visit Karlstad AB	15,0	1	1	-1			1
Tilknyttede selskaper							
Storebrand Livsforsikring Konsern		99	184	5	0	42	231

Fordringer på tilknyttede selskaper

NOK mill.	2011	2010
Formuesforvaltning AS	69	39
Handelsboderna i Sverige Fastighets AB	124	96
NREP Logistics ab (publ)	304	131
Sum	497	265

Inntekter fra tilknyttede selskaper

NOK mill.	2011	2010
Resultatandel		3
Renteinntekter	25	13
Urealisert verdiendring	43	46
Sum	68	62

NOTE 29 | Obligasjoner til amortisert kost

Utlån og fordring

NOK mill.	2011				2010	
	Pålydende verdi	Anskaffelseskost	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	24 847	25 658	25 619	26 063	21 871	22 202
Finans- og foretaksobligasjoner	12 484	12 461	12 638	12 901	10 689	10 755
Obligasjoner med fortrinnsrett	17 894	16 290	16 555	16 873	10 673	10 759
Obligasjoner i overnasjonale organisasjoner	9 624	9 211	9 499	9 898	4 961	5 210
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	64 849	63 619	64 310	65 735	48 194	48 926
Modifisert durasjon				5,1		4,5
Gjennomsnittlig effektiv rente			5,7	4,5	5,4	4,6

Obligasjoner holdt til forfall

NOK mill.	2011			
	Pålydende verdi	Anskaffelses-kost	Balansført verdi	Virkelig verdi
Obligasjoner med fortrinnsrett	7 993	7 990	8 152	8 484
Sum obligasjoner holdt til forfall	7 993	7 990	8 152	8 484
Modifisert durasjon				7,4
Gjennomsnittlig effektiv rente			4,9	4,4

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balansførte verdi og papirets observerte markedskurs (virkelig verdi). For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir med hensyn til likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektør.

NOTE 30 | Aksjer og andeler

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
NORSKE FINANSAKSJER				
ABG Sundal Collier	44	31	44	31
Convexa Capital IV - B-aksjer	3	4	3	4
Convexa Capital IV - C-aksjer	3	3	3	3
Convexa Capital IV - D-aksjer	3		3	
DnB	145	122	145	122
Gjensidige Forsikring ASA	13	14	13	14
Help Forsikring AS	27	20	27	20
NMI AS under stiftelse	8	8	8	8
NMI Frontier Fund KS under stiftelse	18	18	18	18
NMI Global Fund KS under stiftelse	29	29	29	29
Sparebanken Midt-Norge G	1	1	1	1
Sum	294	250	294	250
ANDRE NORSKE AKSJER				
Aker	9	9	9	9
Aker Solutions	30	26	31	27
Algeta	13	11	13	11
Atea ASA	15	17	15	17
Austevoll Seafood	13	8	13	8
Bouvet	6	8	6	8
Cermaq	13	12	13	12
Clavis Pharma	11	14	11	14

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Det Norske Oljeselskap ASA	6	10	6	10
DNO International ASA	11	12	11	12
Electromagnetic Geoservices	6	7	6	7
Fred. Olsen Energy	13	14	13	14
Glava	35	106	35	106
Kongsberg Gruppen	19	16	19	16
Kr.A Byggeselskap For Småleil.		10		10
Leroy Seafood	11	8	11	8
Marine Harvest	13	10	13	10
Nordic Capital Partner II	44	43	44	43
Nordic Semiconductor	8	8	8	8
Norsk Hydro	86	69	88	70
Norsk Tillitsmann	1	26	1	26
Norwegian Property	10	7	10	7
Opera Software	10	10	10	10
Orkla	109	102	113	105
Petroleum Geo-Services	41	41	41	41
Q-Free	7	6	7	6
Raufoss Næringspark ANS			164	174
SalMar	10	5	10	5
Schibsted	26	26	26	26
Statoil ASA	372	411	387	426
Statoil Fuel & Retail ASA	30	27	30	27
Storebrand Infrastruktur ASA	11	10	11	10
Storebrand Optimer ASA	7	7	7	7
Storebrand Privat Investor ASA	26	30	26	30
Telenor	175	186	177	189
TGS-NOPEC Geophysical Company	27	28	27	28
Tomra Systems	9	8	9	8
Wilh. Wilhelmsen Holding ASA	6	6	6	6
Yara International	151	131	153	133
Øvrige	95	44	99	48
Sum	1 484	1 527	1 680	1 731

Sum norske aksjer	1 778	1 777	1 974	1 981
Herav børsnotert	1 517	1 453	1 517	1 453

AUSTRALIA

AGL Energy	3	3	5	6
Amcor	4	5	6	8
Amp Ltd.	5	4	9	7
Asciano	3	3	7	7
ASX Ltd.	3	3	5	5
Aust & Nz Bank Group	21	19	40	41
BHP Billiton AUD	46	40	90	86
Brambles Ltd	5	6	9	10
Coca-Cola Amatil	5	5	7	8
Commonwealth Bank of Australia	27	28	55	61
CSL (AU0000CLDAo)	6	6	11	12
Fortescue Metals Group	3	3	7	6
General Property Trust	2	3	5	5
Macquarie GP LTD	6	4	10	6
National Australian Bank	20	20	40	40
Newcrest Mining	10	8	10	8
Newcrest Mining			10	9

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Orica Ltd	4	5	6	8
Origin Energy	6	6	12	11
QBE Insurance Group	7	5	14	10
Rio Tinto Ltd	12	10	22	20
Santos	5	5	9	9
Stockland	4	4	8	7
Suncorp Group Holding	4	4	7	7
Telstra Corp	5	6	9	11
Transurban Group	4	5	7	8
Westfield Group	6	6	12	11
Westfield Retail T	6	4	11	7
Westpac Banking Corp	25	22	51	48
Woodside Petroleum	9	7	19	14
Woolworth Australia	14	14	30	30
Øvrige	26	22	69	59
Sum	307	283	611	587
BELGIA				
Anheuser-Busch Inbev	17	19	34	41
Delhaize	4	3	7	5
Groupe Bruxelles Lambert	6	4	7	6
Umicore	4	3	5	6
Øvrige	15	12	33	19
Sum	45	42	86	77
BERMUDA				
BW Offshore	20	17	20	17
Everest Re Group REIT	5	5	7	7
Marvell Technology Group	3	3	6	6
SeaDrill Ltd	116	127	119	131
Øvrige	5	5	13	13
Sum	149	157	165	173
CANADA				
Agnico	5	3	11	7
Agrium	8	7	17	16
Bank of Montreal	13	12	27	27
Bank of Nova Scotia	20	19	40	41
Baytex Energy Corp	5	6	7	8
Bce	5	6	9	12
Bombardier B	4	3	7	6
Brookfield Asset Management	7	7	14	15
Cameco Corp	5	3	9	6
Canadian Imperial Bank of Commerce	10	11	21	22
CanadaN Nat. Resources CAD	16	16	31	34
Canadian National Railway	14	17	26	35
Canadian Pacific	5	5	9	11
Canadian Utilities Ltd A	6	7	9	11
Cenovus Energy Inc	11	13	20	27
Crescent Point Energy	6	6	11	13
Eldorado Gold Corp	6	6	12	11
Enbridge	11	16	21	33
Encana Corp	8	5	19	11
Enerplus Corp	3	3	6	5

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Fairfax Financial Holdings Inc	4	5	7	8
First Quantum Minerals	4	4	9	10
Goldcorp Inc	15	16	31	33
Husky Energy	5	5	10	9
Iamgold Corp	9	8	14	13
Imperial Oil	6	6	13	14
Investors Group Inc	3	3	5	5
Ivanhoe Mines	3	3	5	5
Kinross Gold	10	7	22	14
Loblaw	3	3	5	5
Lundin Mining Corp - SE			14	8
Magna A	4	3	8	6
Manulife Financial	10	7	25	13
Metro Inc	7	8	10	13
National bank of Canada	5	5	9	10
Nexen Inc	4	3	10	7
Osisko Mining	4	3	8	5
Penn West Petroleum Ltd	5	4	8	8
Power Corp. of Canada	4	4	8	7
Power Financial Corp	4	3	7	6
Rogers Communications B	7	7	13	14
Royal Bank of Canada	26	25	55	53
Saputo	5	5	8	9
Shaw Communications B	3	3	6	7
Shoppers Drug Mart Corp	5	5	11	11
Sun Life Financial Inc	6	4	14	8
Suncor Energy	20	16	43	35
Talisman Energy	8	5	15	11
Teck Resources Ltd B	11	8	19	17
Telus Corporation - Non Vote	4	6	6	9
Tim Hortons Inc CAD	4	5	6	9
Toronto - Dominion Bank CAD	23	23	45	50
Valeant Pharmaceuticals International	4	5	10	11
Weston	4	4	7	8
Yamana Gold Inc.	4	6	10	12
Øvrige	19	14	71	61
Sum	433	410	893	873

CAYMANØYENE

SBL Direct Investments 2006-2008 Ltd - Class B-1	136	183		
SBL Vintage 1999 Ltd - Class B-1	89	109		
SBL Vintage 2001 Ltd - Class B-1	29	14		
Sum	253	305		

DANMARK

A.P Moeller - Maersk A/S	7	6	10	9
Carlsberg B	6	5	9	7
Den Danske Bank	5	3	10	6
NordEnergie Renewables AS	60	64	60	64
Novo-Nordisk B	15	17	27	40
Novozymes B	3	4	4	6
Øvrige	9	6	24	13
Sum	105	104	145	144

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
FINLAND				
Fortum	4	3	7	5
Kone Oyj	4	5	7	9
Nokia A	11	6	35	13
Nokian Renkaat	2	3	5	6
Sampo Leonia Plc	5	5	7	7
Wartsila Oyj-B	3	3	5	6
Øvrige	41	9	56	20
Sum	70	33	122	66
FRANKRIKE				
Air Liquide	13	14	28	32
Axa	12	8	31	18
BNP Paribas	23	14	55	31
Bouygues	5	3	9	6
Cap Gemini	4	3	8	5
Carrefour	6	5	13	10
Christian Dior	4	4	9	10
Cie De St Gobain	9	7	17	13
Danone	15	16	32	34
Dassault Systeme	3	4	5	7
Essilor International	6	7	11	12
France Telecom	17	13	42	27
Gaz de France	16	12	42	28
L Oreal	12	12	26	26
Lafarge	6	3	13	6
Michelin B	7	5	12	10
Pernod-Ricard	8	9	15	17
PPR	5	5	8	8
Publicis Groupe	3	4	6	6
Renault	6	4	14	10
Sanofi	28	31	68	71
Schneider Electric	14	11	25	22
Societe Generale	15	6	32	11
Sodexho	4	5	6	7
Technip SA	5	6	8	11
Unibail-Rodamco SE	8	8	15	14
Vallourec	5	3	9	6
Vinci	13	11	23	19
Vivendi	13	11	29	23
Øvrige	39	28	110	81
Sum	325	271	722	582
FÆROYENE				
Bakkafrost P/F	8	7	8	7
Sum	8	7	8	7
GUERNSEY				
Resolution	3	3	7	6
Sum	3	3	7	6
HONG KONG				
AIA GROUP LTD	8	9	17	19
Bank of East Asia	3	3	5	5

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
BOC Hong Kong Holdings	4	4	7	7
Cheung Kong Holdings	8	7	15	13
China Light & Power Holding	9	9	14	15
Hang Lung Properties	4	3	8	6
Hang Seng Bank	4	3	9	7
Hong Kong & China Gas	6	6	9	10
Hong Kong Exchanges & Clearing	7	6	14	12
Hutchison Whampoa	7	7	14	14
Li & Fung	4	4	9	9
Link Real Estate Investment	2	3	4	7
Mass Transit Railway Corporation	3	3	5	5
Power assets holdings	5	6	8	10
Sun Hung Kai Properties	8	7	16	14
Swire Pacific	4	4	8	8
Wharf	4	3	7	6
Øvrige	24	9	49	29
Sum	113	95	218	194

IRLAND

Accenture PLC	11	13	20	26
Covidien PLC	8	8	17	18
CRH	6	6	14	12
Experian	5	7	9	12
Ingersoll-Rand PLC	4	3	8	6
LGT Crown European Buyout Opportunities II			166	165
Seagate Technology	3	3	6	6
Shire PLC	5	7	8	12
WPP PLC	4	4	9	9
Øvrige	4	2	15	13
Sum	51	54	272	280

ISRAEL

Teva Pharmaceutical Ind Ltd	17	13	17	13
Øvrige	8	6	8	6
Sum	25	19	25	19

ITALIA

Assicurazioni General	9	7	17	12
Atlantia SPA	4	3	7	5
Enel	12	9	28	20
ENI	21	20	59	52
Fiat Industrial SP	3	3	4	6
Intesa SanPaolo	8	6	21	11
Saipem			4	5
Saipem	6	6	6	6
UniCredit SPA	13	6	33	11
Øvrige	14	8	47	24
Sum	89	67	226	152

JAPAN

Aeon Co. Ltd	3	4	6	7
Aisin Seiki	6	6	11	11
Ajinomoto	5	5	9	10
Asahi Glass	4	3	9	8

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Asahi Group Holdings Ltd	5	6	10	12
Asahi Kasei Corporation	4	4	6	7
Astellas PharmaR	6	7	15	16
Bank of Yokohama	3	3	6	6
Canon	19	19	40	42
Central Japan Railway	5	5	9	10
Chiba Bank	3	3	6	6
Chubu Electric Power	5	4	11	10
Dai Nippon Printing	4	3	8	6
Daihatsu Motor	3	6	7	11
Dai-ichi Life Insurance	5	3	9	6
Daiichi Sankyo	6	6	12	12
Daikin Industries	3	3	7	6
Daito Trust Const	2	4	4	6
Daiwa House Industry	3	3	4	5
Denso	9	8	19	17
Dentsu	3	3	5	6
East Japan Railway	8	8	19	19
Eisai	3	4	7	8
Fanuc Corporation	9	11	17	24
Fast Retailing	3	4	6	8
Fuji Heavy Industries	3	3	5	7
Fujifilm	7	5	13	9
Fujitsu Ltd	4	4	9	8
Hino Motors	2	3	4	6
Hitachi	9	9	17	20
Hoya Corporation	4	4	8	8
Inpex Holdings Inc	6	6	10	10
Itochu Corp	5	6	10	13
Jfe Holdings	6	4	13	7
JX Holding	4	5	11	12
Kansai Elec Power	6	4	13	9
Kao	6	7	12	14
KDDI Corp	5	7	11	13
Keikyu	4	5	6	6
Keyence	5	5	9	9
Kintetsu Corporation	3	4	5	6
Kirin Holdings Company Limited	6	5	13	11
Komatsu	11	9	19	19
Kubota	6	6	11	10
Kyocera	6	5	11	10
Kyushu Electric Power	3	2	7	5
Marubeni	4	4	7	8
Mazda Motor Corp	4	3	8	5
Mitsubishi	12	10	26	22
Mitsubishi Chemical Holdings	4	4	7	7
Mitsubishi Electric	8	7	14	15
Mitsubishi Estate	8	7	17	15
Mitsubishi Heavy Industries	6	6	10	11
Mitsubishi Motors	5	5	11	9
Mitsubishi UFJ Holdings Group	24	20	58	44
Mitsui	11	10	22	22
Mitsui Fudosan	5	5	11	10
Mizuho Financial Group	13	11	34	24

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
MS AD Insurance Group Hld	5	3	12	8
Murata Manufacturing	5	5	10	10
NGK Spark Plug	3	3	6	6
Nidec	4	4	7	8
Nikon	4	4	7	8
Nintendo	10	5	23	11
Nippon Steel and Sumitomo	7	5	16	11
Nissan Motor	11	12	22	25
Nisshin Seifun Group	3	3	5	5
NKSI Holding Inc	4	2	9	6
Nomura Holdings	7	3	17	7
NSK	3	3	6	6
NTT	7	9	16	19
NTT DoCoMo	8	9	18	21
Odakyu Electric Railway	5	5	7	8
Oji Paper	3	3	4	5
Omron	3	3	5	5
Ono Pharma	3	4	5	6
Oriental Land	2	2	4	5
Orix	4	4	8	8
Osaka Gas	6	7	10	10
Otsuka Holdings Co LTD	4	5	7	8
Panasonic corp	11	7	25	15
Rakuten	3	4	5	8
Ricoh	4	3	8	5
Secom	4	5	9	9
Seven and I holdings	8	10	17	20
Sharp	4	4	9	7
Shin-Etsu Chemical	9	8	19	18
Shiseido	3	3	6	6
Shizuoka Bank	3	4	7	8
SMC	4	5	7	9
Softbank Corp	9	9	17	18
Sony	12	7	25	14
Stanley Electric	3	3	7	6
Sumitomo	6	7	11	12
Sumitomo Chemical	3	3	7	6
Sumitomo Electric	6	6	13	11
Sumitomo Metal Industries	4	3	9	6
Sumitomo Metal Mining	3	3	6	5
Sumitomo Mitsui Financial Group	15	13	36	28
Sumitomo Mitsui Trust Holdings	5	4	9	7
Sumitomo Realty & Dev	3	2	6	5
Sumitomo Rubber Industries	3	4	5	7
Suzuki Motor	6	6	13	12
Takeda Pharmaceutical	13	12	29	29
Terumo	4	3	7	6
Tokio Marine Holdings	7	6	17	13
Tokyo Electron	3	3	6	6
Tokyo Gas	9	9	12	14
TonenGeneral Sekiyu	2	3	4	5
Toray Industries	4	5	8	10
Toshiba	8	6	16	12
Toyota Industries	6	6	10	10

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Uni-Charm	4	6	7	10
USS Co Ltd	3	4	5	6
West Japan Railway	7	8	10	11
Yahoo! Japan	3	2	5	5
Yamada Denki	3	3	6	6
Yamaha Motor	4	4	7	6
Yamato Holdings	4	4	7	9
Øvrige	92	76	271	217
Sum	764	720	1 625	1 500
JERSEY				
Randgold Resources	4	5	6	7
Sum	4	5	6	7
KYPROS				
Prosafe	8	8	8	8
Øvrige	7	5	9	5
Sum	14	12	17	13
LUXEMBOURG				
ArcelorMittal	11	6	23	12
Millicom Intl. Cellular SDR			81	82
Oriflame Cosmetics			26	16
SES - FDR	4	4	6	7
Tenaris	4	4	6	6
Øvrige	0	0	1	1
Sum	19	15	145	124
MACAO				
Sands China Ltd	3	3	5	7
Øvrige	2	2	4	3
Sum	5	5	9	10
MALTA				
Unibet Group PLC-SDR			8	7
Sum			8	7
NEDERLAND				
Akzo Nobel	5	4	8	7
ASML Holding NV	5	6	10	13
Heineken	7	6	11	11
Ing-Group	14	10	33	22
Koninklijke Ahold	6	6	11	11
Koninklijke KPN	10	8	20	16
Philips Electronics (Koninklijke)	10	8	20	15
Reed Elsevier	4	4	6	6
Royal Dutch Shell A London	41	48	89	106
Royal Dutch Shell A ord	2	2	8	9
Royal Dutch Shell B shares	25	31	56	70
Unilever NL	17	20	40	46
Øvrige	31	25	53	42
Sum	177	179	364	374

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
NEW ZEALAND				
Taumata Plantations Ltd.	638	627	638	627
Øvrige			4	4
Sum	638	627	642	631
PORTUGAL				
Energias De Portugal	3	3	6	5
Portugal Telecom	6	4	9	5
Øvrige	3	2	10	6
Sum	12	8	25	16
RUSSLAND				
Alliance Oil			18	16
Sum			18	16
SINGAPORE				
City Developments	4	4	6	6
Development Bank Singapore	8	6	14	12
Flextronics Intl Ltd	3	2	6	5
Genting Singapore Plc	5	4	7	7
Keppel Corp	5	6	8	10
Overseas-Chinese Bank	8	7	13	12
Singapore Telecom	8	8	15	16
United Overseas Bank	7	6	13	12
Wilmar Intl Ltd	6	5	9	8
Øvrige	17	13	37	34
Sum	70	61	130	121
SPANIA				
Banco Santander	31	21	87	50
BBVA (Bilbao Vizcaya Argentaria)	17	14	47	30
Iberdrola	10	9	26	20
Industria De Deseno Textil	6	7	9	12
Repsol Ypf	10	11	22	25
Telefonica	33	25	84	58
Øvrige	21	18	42	34
Sum	129	105	318	229
STORBRITANNIA				
Aggreko	1	6	3	12
AMEC	3	3	5	5
Anglo American Plc	19	17	44	38
Arm Holdings	5	5	9	10
Associated British Foods	5	5	7	8
Astrazeneca GBP	22	21	51	51
Astrazeneca SEK			110	113
Aviva PLC	8	6	15	12
Barclays Bank	18	10	45	23
BG Group	22	24	51	56
BHP Billiton GBP	25	21	53	49
BP Plc	49	46	125	103
British Land	4	4	6	6
British Sky Broadcasting Group	5	6	9	10
BT Group	6	8	14	16

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Burberry Group	4	4	6	7
Capita Plc	4	3	7	6
Centrica	13	12	22	22
Cobham	5	4	7	6
Compass Group	7	9	12	15
Diageo	21	25	44	54
Enquest SEK			6	5
GlaxoSmithkline	33	39	79	91
HSBC Holdings GB	60	46	139	101
International Power	4	4	7	7
Kingfisher	3	3	6	7
Land Securities	4	4	8	7
Lloyds Banking Group PLC			15	5
Lloyds Banking Group PLC	12	5	13	6
Marks & Spencer	3	2	6	5
Morrison WM Supermarkets	10	11	15	16
National Grid Plc	10	13	26	29
Next	2	3	4	6
Old Mutual	4	4	7	8
Pearson	6	7	10	12
Prudential	9	9	17	17
Reckitt Benckiser	17	16	36	34
Reed Elsevier Plc	4	4	8	8
Rio Tinto Plc	29	23	63	54
Rolls Royce	9	12	15	25
Royal Sun & Alliance Insurance	5	4	8	7
SabMiller PLC	17	19	30	37
Sainsbury	5	4	8	7
Severn Trent Water	7	8	10	12
Smith & Nephew	3	3	6	6
SSE PLC	10	11	18	18
Standard Chartered	21	18	45	40
Subsea 7 S A	110	95	112	97
Tesco	24	24	57	54
Tullow Oil Plc	6	7	11	12
Unilever GB	17	20	38	44
Vodafone Group	45	50	102	113
Øvrige	43	36	104	92
Sum	775	744	1 672	1 603

SVEITS

ABB CH	18	16	40	35
ABB SE			134	112
ACE Ltd	7	9	15	19
Aryzta AG Ord	3	3	5	6
Compagnie Financie	10	11	17	22
Credit Suisse Group RG	15	9	38	20
Geberit AG Reg	3	3	4	5
Holcim	7	5	11	9
Julius Baer Holding Reg	3	3	5	5
Nestle	58	64	127	154
Noble Corp	4	4	8	7
Novartis	42	45	42	45
Novartis			50	57
Roche Holding Genuss	34	40	82	91

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Schindler BE	4	4	5	6
SGS	3	4	5	5
Swatch Group	5	6	8	9
Swiss Re Ltd	6	7	11	12
Swisscom	9	9	11	11
Syngenta	9	9	18	20
TE Connectivity	6	6	11	12
Transocean Ltd CHF	9	5	17	9
Tyco International	7	8	15	18
UBS	20	15	49	34
Wolseley	3	5	6	8
Xstrata	14	12	29	24
Zurich Financial Services AG	12	11	27	25
Øvrige	22	19	42	38
Sum	335	331	831	818

SVERIGE

AF AB - B			6	8
Alfa Laval	4	4	52	79
Assa Abloy B	3	4	68	100
Atlas Copco A	7	9	103	176
Atlas Copco B			56	84
Atrium Ljungberg			5	6
Autoliv			25	26
Autoliv Inc	4	3	8	8
Axfood			8	10
Bergvik Skog AB			252	887
Betsson			6	8
Boliden Limited B			35	45
Castellum			20	25
Electrolux B	3	2	59	51
Elekta B			19	43
Ericsson B	12	11	378	364
Fabege			9	11
Getinge Industrier B			43	59
Hakon Invest AB			11	10
Hennes & Mauritz B	12	12	361	413
Hexagon B SEK			68	45
Hoeganes B			9	8
Holmen B			19	19
Hufvudstaden A			12	15
Husqvarna B			31	21
Industrivaerden A			35	33
Industrivaerden C			13	13
Intrium Justitia			13	16
Investor AB-A			34	33
Investor AB-B	5	5	100	100
JM			13	14
Kinnevik Investment B			38	48
Kungsleden			10	9
Loomis AB B			12	15
Lundbergforetagen B			13	15
Lundin Petroleum			19	67
Meda AB-A			29	27
Modern Times Group B			25	27

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
NC6 Capio AB			20	20
NC6 ConvaTec			18	15
NC6 Luvata(Eco)			7	5
NC6 Nefab AB			5	6
NC6 Thule AB			28	7
Nordea Bank AB	9	7	312	250
Ratos B			35	33
Sandvik	7	5	7	5
Sandvik			144	151
Scania B	4	3	57	57
Securitas B			38	33
Skandinaviska Enskilda Banken A	4	3	125	113
Skanska B	4	3	69	76
Skf Svenska Kullager Fabrikker B	4	4	75	100
SSAB AB			35	18
SSAB B			10	5
Svenska Celloulosa B	4	5	94	104
Svenska Handelsbanken A	6	5	145	149
Swedbank AB A-shares	5	5	105	145
Telez B			49	63
Teliasonera - Se	7	7	177	175
Volvo A			64	69
Volvo B	8	6	180	175
Wallenstam Byggnads AB-B shs			7	12
Wihlborgs Fastigheter AB			7	11
Øvrige	8	3	90	65
Sum	119	107	3 922	4 800

TYSKLAND

Adidas AG	5	6	10	11
Allianz SE (Societas Europeae)	19	15	49	38
BASF SE	21	22	44	50
Bayer AG Namens-Actien O.N	19	18	47	43
Bayerische Mot Werke	10	11	19	23
Continental	4	3	7	5
Deutsche Bank	16	11	43	27
Deutsche Boerse interim	6	5	17	10
Deutsche Post	7	6	12	10
Deutsche Telecom	14	12	35	29
EON	19	13	56	31
Fresenius Medical Care AG and KGAA	5	6	8	10
Fresenius SE	4	4	6	8
Gea Group	3	3	5	6
Henkel AG + Co. KGAA	6	6	8	9
Infineon	3	3	6	7
K and S New	5	3	9	6
Linde	9	9	18	21
Muenchener Rueckversicherungs RG	9	8	21	17
Rwe	10	6	25	11
Sap AG	16	17	36	39
Siemens	31	28	65	62
ThyssenKrupp	5	4	10	7
Volkswagen P	8	9	16	20
Øvrige	18	14	45	33
Sum	272	242	616	534

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
USA				
3M CO	20	20	42	43
Abbott Laboratories	27	31	60	66
Activision Blizzard	3	3	6	6
Adobe Systems	6	6	12	11
Aetna	5	7	10	13
Aflac Inc.	8	7	17	15
Agilent Technologies	5	5	9	10
Air Products & Chemicals	8	8	17	19
Airgas Inc.	3	4	5	7
Alcoa	5	3	13	7
ALEXION PHARMACEUTICALS INC	5	5	10	10
Allergan Inc	8	10	15	21
Allstate Corp	6	5	12	10
Altera Corp	4	5	7	9
Amazon Com	20	23	36	47
Ameren Corp	4	5	7	9
American Elec Power	6	8	14	17
American Express	16	17	32	37
American International Group	5	4	10	8
American Tower REIT	8	10	14	20
Ameriprise Financial	4	4	8	9
Amerisourcebergen	4	4	7	9
Amgen	18	21	39	46
Amphenol Corp Cl A	4	4	7	7
Anadarko Petroleum	11	13	23	28
Analog Devices	4	4	7	8
Annaly Capital Mngmt (Reit)	5	5	11	10
Aon Corp	5	5	10	11
Apache Corp	14	12	27	25
Apollo Group A	3	3	6	5
Apple Inc	91	127	156	271
Applied Materials	6	5	13	11
Archer-Daniels-Midland	8	8	16	15
AT&T Inc	54	60	122	131
Autodesk	4	3	6	6
Automatic Data Processing	9	11	19	24
Avalonbay Communities (Reit)	3	4	5	8
Avon Products	5	3	12	6
Baker Hughes	8	8	15	16
Ball Corp	3	3	6	7
Bank of America Corp	47	19	121	40
Bank of New York Mellon	11	8	26	17
Bard (C.R.)	3	3	6	6
Baxter International	11	10	25	22
BB&T Corp	8	7	14	13
Beam Inc	3	4	5	7
Becton Dickinson & Co	6	6	14	13
Bed Bath & Beyond Inc	5	6	8	12
Berkshire Hathaway B	25	24	52	52
Best Buy	5	3	9	5
Biogen Idec Inc	6	11	12	22
Blackrock	6	6	12	11

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
BMC Software	3	3	6	6
Borgwarner	2	3	4	6
Boston Properties	4	5	8	10
Boston Scientific	5	3	11	7
Bristol-Myers Squibb	19	25	37	51
Broadcom	6	5	11	10
Bunge	4	3	9	7
C.H. Robinson Worldwide INC	6	6	11	12
CA Inc	4	4	8	8
Cameron International	5	5	8	10
Campbell Soup	7	7	11	11
Capital One Financial	6	6	13	13
Cardinal Health	5	6	10	13
Carnival USD	6	5	12	11
Caterpillar	19	21	34	45
CBS Corp class B	4	6	7	12
Celanese Corp	3	4	6	8
Celgene Corp	9	11	19	23
CenterPoint Energy	4	5	6	8
Centurylink Inc	6	6	11	12
Cerner Corp	3	4	5	8
CF Industries Holdings Inc	3	4	7	8
Chesapeake Energy Corp	6	5	13	11
Chevron Corp	58	73	120	158
Chubb Corp	7	9	14	18
Church & Dwight Co Inc	6	7	9	11
Cigna Corp	4	5	8	10
Cincinnati Finc. Corp	3	3	6	6
Cisco Systems	42	34	92	74
Citigroup	41	26	97	55
Citrix	4	5	7	10
Cliffs Natural Resources Inc	4	3	6	8
Clorox Corp	4	5	8	9
CME Group Inc.	5	5	13	10
Coach	6	7	10	15
Coca-Cola	45	53	90	110
Coca-Cola Enterprises	4	4	7	8
Cognizant Tech Solutions	7	8	12	16
Colgate Palmolive	19	22	36	41
Comcast Corp A	12	13	26	32
Comcast Corp-Special	7	9	11	14
Conagra	5	6	9	11
Conocophillips	28	33	62	72
Consol Energy	4	3	8	7
Consolidated Edison	9	11	15	19
Constellation Energy	4	5	9	9
Cooper Industries	3	3	5	6
Corning	10	7	22	15
Crown Castle Intl Corp	5	6	9	11
Crown Holdings Inc	3	3	5	6
CSX	8	8	15	18
Cummins	5	5	8	11
CVS/Caremark	16	20	35	41
Danaher Corp	9	11	18	22

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Darden Restaurants	3	4	6	7
Deere & Co	12	13	22	27
Dell Inc.	9	9	20	19
Dentsply International	3	3	6	6
Devon Energy	9	8	21	18
DirecTV	10	11	18	24
Discover Financial	3	4	6	9
Discovery Communications inc ser A.	4	4	5	6
Dollar Tree Inc	4	4	6	8
Dominion Resources	10	13	21	27
Dover	5	5	8	10
Dow Chemical	13	12	27	26
Dr. Pepper Snapple	3	4	6	8
Dte Energy Corp	4	5	7	9
Duke Energy Corp	8	11	19	24
DuPont (E.I.) De Nemours	15	16	30	35
Eastman Chemical Company	3	3	6	7
Eaton Corp	6	7	11	14
Ebay	11	12	21	25
Ecolab	7	8	12	15
Edison International	5	6	10	11
Edwards Lifescienc	4	4	6	7
El Paso Corporation	4	8	8	17
Electronic Arts	2	3	5	5
EMC	16	16	29	33
Emerson Electric	13	12	25	25
Entergy	4	4	10	10
EOG Resources	9	9	18	20
EQT Corporation	3	3	5	7
Equifax	3	3	4	5
Equity Residential Properties	5	6	8	13
Estee Lauder Cos A	4	6	6	12
Exelon	10	11	27	23
Express Scripts Common	8	7	15	16
Exxon Mobil	115	139	256	301
F5 Networks Inc	3	4	6	6
Family Dollar Stores	5	7	10	15
Fastenal Co	4	6	6	12
Fedex Corp	10	9	19	20
Fidelity National Informatio	3	3	5	5
Fifth Third Bancorp	5	5	9	9
Firstenergy	6	8	16	16
Fiserv	3	4	7	7
Fluor Corp	4	4	8	8
FMC Technologies	5	6	8	13
Ford Motor Co	17	14	30	28
Forest Laboratories	4	4	7	7
Franklin	6	5	12	11
Freeport-Mcmoran Copper & Gold Inc	15	12	32	26
Gap	3	4	6	7
General Electric	63	65	142	140
General Mills	13	14	22	27
General Motors Co	8	5	16	10
Genuine Parts	3	4	6	8

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Gilead Sciences Inc	12	12	27	25
Goldman Sachs	25	15	57	33
Goodrich Corp	8	12	18	32
Google Class A	50	59	100	121
Halliburton	12	12	22	25
Hancock Timberland VIII Inc	288	206	288	206
Harley-Davidson	3	3	5	6
Harris Corporation	3	2	6	5
Hartford Financial Services	4	3	11	5
HCP (Reit)	5	7	9	13
Heinz (H.J)	10	12	17	21
Helmerich & Payne	3	3	5	6
Henry Schein Inc.	3	3	6	6
Hershey Foods Common	8	10	12	16
Hess Corp	7	6	14	13
Hewlett-Packard Co	31	18	68	40
Home Depot	20	25	38	52
Hormel Foods	6	7	8	9
Host Hotels & Resorts (Reit)	4	4	6	7
Humana Inc	4	6	7	12
Illinois Tool Works	9	9	18	18
INTEGRYS ENERGY GROUP INC	3	3	5	6
Intel	37	43	79	94
International Business Machine (IBM))	58	76	115	164
International Paper	5	6	9	11
Intuit	5	6	10	13
Intuitive Surgical	5	7	9	14
Invesco Ltd USA	4	4	7	7
Iron Mountain	2	3	5	5
J.C. Penney	3	4	7	9
J.P Morgan Chase and Co	53	43	117	94
Johnsen & Johnsen	59	63	128	134
Johnson Controls	10	9	18	18
Joy Global	4	5	7	9
Juniper Networks	7	4	11	8
Kellogg Co	9	10	17	17
Kimberly-Clark	14	16	26	30
Kimco Realty Corp	3	3	6	6
KINDER MORGAN MANAGEMENT LLC	10	13	16	22
Kohls Corp	7	7	16	15
Kraft Foods	18	22	38	48
Kroger	12	13	23	24
Laboratory Corporation of America	3	3	6	6
Las Vegas Sands Corp	3	5	6	11
Liberty Global A	4	5	4	5
Liberty Media-Interactive Series A.	5	5	8	9
Life Technologies Corp	3	3	7	6
Lilly Eli	16	19	32	37
Limited	3	5	5	11
Linear Technology	3	3	5	5
Loews Corp	6	6	11	12
Lowe's Cos Inc	11	12	23	26
Macerich Co REIT	4	4	6	7
Macys Inc.	5	7	9	15

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Marathon Oil Corp.	5	7	11	15
Marathon Petroleum	5	5	9	11
Marriott Intl	4	4	6	6
Marsh & McLennan Cos	6	7	11	14
Mastercard Inc - Class A	9	14	18	29
Mattel	3	3	5	6
Maxim Integrated Products	3	4	6	8
McCormick & Co	8	8	8	8
McDonalds	31	42	58	85
McGraw Hill	4	5	8	10
Mckesson	7	8	13	16
MDU Resources	3	3	5	5
Mead Johnson Nutrition Co.-A	5	6	9	13
Medco Health Solutions	7	7	16	16
Medtronic	15	15	34	32
Merck & Co	38	41	80	87
Metlife	14	11	15	11
Metlife			15	11
Microchip Technology	3	3	5	6
Microsoft	68	67	150	144
Molson Coors Brewing USA	3	3	6	6
Monsanto	13	14	33	30
Morgan Stanley	13	7	29	15
Motorola Mobility Hold-W	2	4	3	9
Murphy Oil	4	4	9	8
National Oilwell Varco Inc.	7	10	15	22
Netapp INC	7	5	8	6
Newmont Mining	9	11	20	24
News Corporation A	11	14	21	28
Nextera Energy Inc	8	9	19	21
Nike B	10	12	19	26
Noble Energy	5	6	10	13
Nordstrom	4	4	6	9
Norfolk Southern Corp	7	9	14	19
Nothern Trust	4	3	8	6
NSTAR	6	6	8	10
Nucor Corp	5	5	6	5
NVIDIA	4	3	7	6
Occidental Petroleum	24	26	48	56
Omnicom Group	5	5	10	11
ONEOK INC	4	7	7	13
Oracle Corporation	40	37	76	78
O'Reilly Automotive Inc	3	5	6	9
Paccar	6	5	11	10
Parker Hannifin	5	5	9	11
Paychex	6	6	12	12
Peabody Energy	5	3	10	7
Pepco Holdings	3	3	5	7
Pepsico Inc	38	39	80	82
Pfizer	47	58	101	125
PG&E Corp.	6	5	13	13
Pinnacle West Capital	3	4	5	7
Pioneer Natural Resources	3	4	4	7
Pitney Bowes	3	3	7	6

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Plum Creek Timber	4	3	6	6
PNC Financial Services	10	11	20	22
PP&L Resources	6	7	15	14
PPG Industries	5	6	10	13
Praxair	12	14	25	31
Precision Castparts	13	16	25	35
Price (T. Rowe) Group	6	6	12	12
Priceline.Com	6	8	11	17
Principal Financial Grp	4	3	7	6
Procter & Gamble	63	68	130	142
Progress Energy	8	10	14	18
Progressive Corp	5	5	10	11
Prologis Inc REIT	6	5	11	10
Prudential Financial Inc	10	9	20	18
Public Service Enterprise Gp	7	7	16	16
Public Storage Common REIT	5	7	11	16
Qualcomm	27	33	58	69
Quest Diagnostics	3	4	6	7
Range Resources Corp	3	4	6	8
Red Hat Inc	4	4	6	7
Republic Services	3	3	6	6
Rockwell Automation	3	4	6	8
Rockwell Collins	12	12	27	27
Roper Industries	4	4	6	8
Ross Stores	4	6	7	12
Royal Caribbean Cruises NOK	39	34	40	35
Safeway	6	6	12	12
Salesforce.Com Inc	6	5	9	10
Sandisk Corp	4	5	6	10
Sara Lee	4	5	7	10
Schlumberger	33	32	65	69
Schwab (Charles)	6	5	14	9
Sempra Energy	5	5	10	11
Shenwin-Williams Co	4	5	8	10
Simon Property Group REIT	10	15	19	31
SLM Corp	2	2	5	5
Smucker (JM) CO	7	8	10	12
Southern	15	19	28	37
Southwestern Energy Co	5	4	11	8
Spektra Energy Corp	9	12	18	26
Sprint Nextel Group	5	3	10	6
ST Jude Medical Inc	5	4	11	9
Stanley Black and Decker Inc	4	4	6	7
Staples	6	4	11	7
Starbucks Corp	9	15	16	30
Starwood Hotels and Resorts	5	4	7	7
State Street	7	7	17	14
Stryker Corp	6	6	12	12
Suntrust Banks	5	4	11	7
Symantec	6	5	11	10
Synthes-Stratec	8	9	9	11
Sysco Corp	7	7	14	15
Target Corporation	14	14	31	32
TERADATA CORP	4	4	6	7

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Texas Instruments	12	12	24	25
The Travelers Companies Inc	9	10	18	20
Thermo Fisher Scientific Inc	8	7	15	13
Thomson Reuters Corp	4	3	9	6
Tiffany & Co	3	4	5	7
Time Warner	12	14	26	30
Time Warner Cable Common Stock	7	8	12	16
TJX Companies	7	11	14	23
Total System Services	3	3	4	5
Union Pacific Corp	14	18	26	38
United Health Group	14	19	28	40
United Parcel Services	18	20	37	43
US Bancorp	16	18	35	38
Valero Energy	5	5	10	10
Varian Medical Systems	3	3	6	7
Ventas Inc (REIT)	5	6	8	10
Verizon Communications	33	42	68	86
Vertex Pharmaceuticals Inc	3	3	6	6
VF Corp	3	4	5	9
Viacom INC ClassB	8	9	15	19
Virgin Media Inc	4	3	5	6
Visa Inc - Class A shares	13	18	27	37
Vornado Realty Trust	5	5	10	10
Vulcan Materials	3	3	6	5
Wallgreen	12	11	25	23
Walt Disney	22	23	42	48
Waste Mangement	6	6	12	12
Waters Corp	4	4	6	7
Wellpoint Inc	8	9	16	18
Wells Fargo	48	46	107	99
Western Digital Corp	4	4	7	7
Western Union	4	4	8	8
Weyerhaeuser REIT	3	3	6	7
Whole foods Market	3	6	7	14
Williams Companies	5	7	11	16
Wisconsin Energy Corp	3	4	6	8
Wynn Resorts	5	4	7	8
Xcel Energy	5	6	10	12
Xerox	5	4	12	9
Xilinx	3	3	5	6
Xylem Inc	2	2	5	6
Yahoo	6	6	13	13
Yum Brands	10	12	17	25
Zimmer Holdings	4	4	8	8
Øvrige	131	98	417	370
Sum	4 077	4 243	8 028	8 691
ØSTERRIKE				
Omv	4	3	6	5
Øvrige	3	1	15	8
Sum	7	4	22	13

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Øvrige utenlandske aksjer ikke spesifisert	11	4	1 380	1 503
Sum utenlandske aksjer	9 403	9 262	23 247	24 090
Herav børsnotert	8 105	8 053	21 436	21 783
Sum aksjer	11 181	11 038	25 221	26 070

FONDSANDELER

Aberdeen European Shopping Property Fund			302	179
AIPP Active - Partial Draw Down			405	127
AIPP Asia			182	166
AllianceBernstein Japan Strategic Value USD	22	22	22	22
Apax France V	1	15	1	15
Apax France VI	32	14	32	14
API Eiendomsfond Asia			7	7
AXA Alternativ Property Incomer Venture			189	178
Bain Capital Fund VII P5&P985	28	11	28	11
Belair (Lux) USD side pocket 2	20	16	39	32
Black Rock India Fund	10	8	10	8
Black Rock World Energy	6	6	6	6
Blackrock Global Allocation			103	103
Blackrock Global Small Cap			63	61
Blackrock New Energy			35	25
Blackrock US Small and Mid Cap Opportunities Fund			82	82
Blackrock World Energy			15	14
Blackrock World Gold			8	8
Blackrock World Mining Fund			81	72
Bridgepoint - The Second European PE Fund E	30	10	30	10
Carlye Europe Real Estate Partners L.P.			33	14
Carlye Europe Real Estate Partners L.P. II			201	88
Carlye Europe Real Estate Partners L.P. III			183	178
CS Infra SICAR			639	648
Delphi Europa	98	90	98	90
Delphi Norden	138	113	138	113
Delphi Norge	271	237	271	237
Delphi Verden	982	1 025	982	1 025
East Capital Eastern Europe	18	14	18	14
East Capital Russian Fund	23	17	23	17
East Capital Ryssland			74	62
East Capital Østeuropa			26	20
EISER Infrastructure Capital Equity Partners 1-B	378	349	378	349
Enter Sverige			42	42
EPISO			179	151
EQT IV ISS Co-Investment LP	40	50	40	50
European Office Income Venture			141	88
European Property Invesators			72	46
European Retail Income Venture			203	127
Fidelity Asian Special Situations			356	372
Fidelity China Focus Fund			108	101
Fidelity Emerging Europe, Mid East & Africa			31	31
Frogmore Real Estate Partners L.P.			161	50
FSN Capital Limited Partnership II	30	63	30	63
Grainger unitholder No.1 Limited			199	125
HealthCap III Sidefund KB	9	6	9	6
HealthCap III, KB	68	15	68	15

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Heitman European Property Partners III			137	76
Henderson PFI			146	133
Herkules Private Equity (GP-I) Limited	9	19	9	19
Holberg Norden	17	14	17	14
Holberg Norge	29	24	29	24
Invesco GT PRC (Kina)	63	54	63	54
J.W. Childs III, L.P.	25	29	25	29
JP Morgan Europe Dynamic Small Cap			6	6
JP Morgan Global Focus Fund			369	313
JP Morgan Japan Select Equity			14	13
JPMorgan Infrastructure Investments Fund (IIF)	529	476	529	476
Jupiter Global Financials			951	904
Knighthead Offshore Fund Ltd	26	27	26	27
Lannebo Mixfond			65	64
Lannebo Småbolag	1	1	285	280
Lasalle Euro Growth II			94	81
Macquarie European Infrastructure Fund II - Eqfund	386	368	386	368
Macquarie Global Property Advisors Asia Fund III			119	112
Menlo Ventures IX	67	27	67	27
Mobilis Fokus			74	64
Msdw Sicav Latin America	32	31	32	31
NLI Eiendomsinvest			8	8
ODIN EUROPA SMB	10	8	10	8
Odin Offshore	9	8	35	31
Outlet Mall Fund			324	443
Prior Hærland Eiendom KS			5	11
Rural Impulse Fund II S.A., SICAV-SIF - class A	4	4	9	7
Schroder BRIC	16	13	16	13
Schroder Frontier Markets			77	80
Selvaag Bolig AS			216	101
SHB Amerikafond			183	184
SHB Europa Selektiv			176	136
SHB Indienfond			19	19
SHB IT-fond			228	243
SHB Latinamerikafond			71	72
SHB Läkemedelsfond			33	31
SHB Norden Aggressiv			179	169
SHB Nordiska småbolagsfond			209	225
SHB Rysslandsfond			117	119
SHB Tillväxtmarknadsfond			170	153
SHB Östeuropafond			382	389
Skagen Global Fund	614	675	1 133	1 192
Skagen Kon-Tiki	976	957	1 685	1 689
SPP Aktiefond Sverige			508	450
SPP Aktieindexfond Europa			191	173
SPP Aktieindexfond Global Sustainability			105	81
SPP Aktieindexfond Japan			1 138	1 163
SPP Aktieindexfond Sverige			461	458
SPP Aktieindexfond USA			7 008	6 645
SPP Bygga			146	136
SPP Emerging Markets SRI	1 621	1 411	2 558	2 194
SPP Generation 50-tal			7 534	6 849
SPP Generation 60-tal			2 797	2 621
SPP Generation 70-tal			199	187
SPP Generation 80-tal			120	107

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
SPP Leva			36	36
Storebrand Aksje Innland	874	889	874	889
Storebrand Alpha SICAV-Europe Class M	386	365	582	549
Storebrand Alpha SICAV-Global Energy Class M	288	273	365	346
Storebrand Asia Pacific Indeks I	702	727	702	727
Storebrand Delphi Europa			115	109
Storebrand Delphi Norden			28	26
Storebrand Delphi Verden			38	41
Storebrand Emerging Private Equity Markets 2007 B3	300	316	300	316
Storebrand Emerging Private Equity Markets B3	140	182	140	182
Storebrand Europa I	1 530	1 348	1 530	1 348
Storebrand Global	218	189	218	189
Storebrand Global Indeks I	3 287	3 570	3 287	3 570
Storebrand Global Quant Equity	742	686	742	686
Storebrand Horizon C3			233	233
Storebrand Indeks Alle Markeder	206	205	206	205
Storebrand Indeks Nye Markeder	160	146	160	146
Storebrand International Private Equity III KB	0	8	0	8
Storebrand International Private Equity IV - B2	281	500	281	500
Storebrand International Private Equity IX - B3	40	55	128	172
Storebrand International Private Equity V Ltd - B3	575	650	575	650
Storebrand International Private Equity VI Ltd -B3	724	866	724	866
Storebrand International Private Equity VII Ltd-B1	8	8	8	8
Storebrand International Private Equity VII Ltd-B3	720	789	720	789
Storebrand International Private Equity VIII LtdB3	360	423	622	726
Storebrand International Private Equity X - B-2			7	6
Storebrand International Private Equity X - B-3	95	87	130	117
Storebrand International Private Equity XI - B-3	84	81	101	97
Storebrand Multi Strateg Limited - class B-o	10	10	10	10
Storebrand Multi Strategy Limited - class C-4			107	108
Storebrand Multi Strategy Limited - class C-5			583	613
Storebrand Multi Strategy Limited - XXL	304	346	304	346
Storebrand Nord Amerika I	2 468	2 842	2 468	2 842
Storebrand Nordic Private Equity III Ltd.	51	50	62	61
Storebrand Norge	178	163	178	163
Storebrand Norge I	926	869	926	869
Storebrand Norge Institusjon	1 291	1 188	1 291	1 188
Storebrand Norwegian Private Equity 2006 Ltd. - B3	193	191	193	191
Storebrand Norwegian Private Equity 2007 Ltd. - B3	98	104	98	104
Storebrand Privat Investor ASA			156	186
Storebrand Selecta Limited - class B-o	5	5	5	5
Storebrand Selecta Limited - Class C-o	23	24	23	24
Storebrand Selecta Limited - Class C-3	290	377	290	377
Storebrand Selecta Limited - Class C-6			43	43
Storebrand Selecta Limited - Class C-7			325	362
Storebrand Special Opportunities II Ltd. - B3	851	829	851	829
Storebrand Special Opportunities II Ltd. - B4	86	100	86	100
Storebrand Special Opportunities Ltd. - C3	585	684	585	684
Storebrand Vekst	23	25	23	25
Storebrand Verdi	298	311	466	479
Storebrand WGA Health Care	88	98	88	98
T. Rowe Price US Large Cap Value Equity			30	28
T.Rowe Price Asian ex-Japan Equity	42	47	42	47
T.Rowe Price Global Em mkt. Eq. - class 1	185	162	185	162
T.Rowe Price-US LG CP VAL-A	69	69	69	69

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
TransEuropean Property Ltd.Partnership III			110	83
Trygghet 75			273	273
Verdane V B K/S	19	16	19	16
Wand Partners	64	50	64	50
Sum	26 508	27 148	60 644	58 734
Øvrige fondsandeler ikke spesifert	74	43	649	444
Sum fondsandeler	26 582	27 192	61 293	59 178
Sum aksjer og fondsandeler	37 763	38 230	86 514	85 248

NOTE 31 | Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

NOK mill.	2011		2010
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	3 596	3 651	16 190
Finans- og foretaksobligasjoner	8 850	8 810	31 956
Obligasjoner med fortrinnsrett	8 008	8 021	6 099
Obligasjoner i overnasjonale organisasjoner			857
Obligasjonsfond	34 982	35 266	21 634
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	55 436	55 748	76 737

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

NOK mill.	2011		2010
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Virkelig verdi
Stat og statsgaranterte obligasjoner	44 383	46 104	57 795
Finans- og foretaksobligasjoner	19 908	19 872	41 026
Obligasjoner med fortrinnsrett	31 803	31 907	23 131
Obligasjoner i overnasjonale organisasjoner	2 276	2 202	2 797
Obligasjonsfond	42 526	42 955	26 821
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	140 896	143 040	151 571

	Storebrand Livsforsikring AS	SPP Livförsäkring AB	Euroben Life & Pension Ltd.
Modifisert durasjon	2,4	2,4	5,2
Gjennomsnittlig effektiv rente	3,3	1,6	1,4

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert på papirets markedsverdi. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effekt for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektør

NOTE 32 | Derivater

Storebrand Livsforsikring gjør aktivt bruk av finansielle derivater. Finansielle derivater brukes generelt til å styre den totale investeringsrisikoen på en effektiv måte som sikrer potensialet for en langsiktig god risikojustert avkastning. Herunder brukes derivater til å fjerne uønsket risiko, samt å tilpasse investeringsporteføljen til selskapets forpliktelser på kort og lang sikt. Bruk av derivater tillater ofte en raskere, enklere og billigere måte å øke eller redusere risikoen på. I de enkelte aksje- og obligasjonsporteføljene benyttes finansielle derivater for å tilpasse den ønskede risikoeksponeringen innenfor gitte rammer for å implementere forvalters markedssyn. Definisjoner av ulike typer derivater er beskrevet under "Ord og uttrykk".

NOMINELT VOLUM

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater. Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering. I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner. En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser. For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK. Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

NOK mill.	Brutto nominelt volum ¹⁾	Gj.snittlig nominelt volum ²⁾	Netto nominelt volum ¹⁾	Virkelig verdi ¹⁾	
				Eiendel	Gjeld
Aksjederivater	3 996	3 237	-2 856		
Rentederivater	13 837	35 866	3 812	409	-378
Valutaderivater	49 043	80 866	4 271	124	-1 136
Kredittderivater	579	785	-460	6	-4
Sum derivater 2011	67 454	120 754	4 766	538	-1 518
Sum derivater 2010	123 090	264 127	-62 784	2 405	-679

¹⁾ Verdier per 31.12.

²⁾ Gjennomsnitt for året.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

NOK mill.	Brutto nominelt volum ¹⁾	Gj.snittlig nominelt volum ²⁾	Netto nominelt volum ¹⁾	Virkelig verdi ¹⁾	
				Eiendel	Gjeld
Aksjederivater	8 814	6 837	-7 067		
Rentederivater	101 493	194 588	45 625	5 240	-1 049
Valutaderivater	60 698	91 759	11 912	220	-1 143
Kredittderivater	579	785	-460	6	-4
Sum derivater 2011	171 584	293 970	50 010	5 466	-2 197
Sum derivater 2010	179 245	308 100	-20 636	4 217	-880

¹⁾ Verdier per 31.12.

²⁾ Gjennomsnitt for året.

NOTE 33 | Valutaeksponering

Finansielle eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS				Storebrand Livsforsikring Konsern				
	Balanseposter eksklusive valutaderivater		Nettoposisjon		Balanseposter eksklusive valutaderivater		Valuta-derivater		Nettoposisjon
	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK	
AUD	50	-90	-40	-247	102	-120	-18	-112	135
CAD	73	-132	-59	-345	151	-177	-26	-154	191
CHF	46	-76	-31	-195	125	-76	48	307	502
DKK	40	-62	-23	-24	183	-62	120	125	149
EUR	666	-836	-170	-1 259	1 267	-1 284	-18	-80	1 186
GBP	89	-183	-94	-873	237	-271	-34	-312	561
HKD	131	-216	-85	-65	266	-216	50	38	104
LTL	3		3	9	3		3	9	
JPY	13 316	-24 389	-11 073	-859	23 720	-30 171	-6 451	-506	353
NZD	135	-146	-12	-54	136	-146	-11	-50	4
SEK	18 347	-8 909	9 437	7 988	153 594	298	153 891	133 743	125 755
SGD	12	-21	-9	-39	25	-21	4	18	57
USD	2 153	-3 306	-1 153	-6 897	3 435	-4 097	-662	-3 965	2 932
NOK ¹⁾	9 172		9 172	9 172	9 172		9 172	9 172	
Forsikringsforpliktelser SPP og BenCo i valuta								-125 184	-125 184
Sum nettoposisjon valuta 2011				6 312				13 051	6 745
Sum nettoposisjon valuta 2010				3 608				2 022	-1 615

¹⁾ Aksje- og rentefond denominert i NOK med utenlandsk valutaeksponering i blant annet EUR og USD utgjør 9 milliarder kroner.

VALUTA

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Storebrand foretar løpende sikring av det alt vesentlige av sin valutarisiko. Valutarisiko eksisterer i utgangspunktet som følge av investeringer i internasjonale verdipapirer, og i et visst omfang også som følge av ansvarlige lån i fremmed valuta. Sikring gjøres ved hjelp av valutaterminer på porteføljnivå, og valutaposisjonene følges løpende opp mot en totalramme. Negative valutaposisjoner lukkes senest påfølgende dag etter at de oppstod. I tillegg er det gitt separate rammer for å kunne ta aktive valutaposisjoner. Disse posisjonene er inkludert i noten under kortsiktige posisjoner. Storebrand bruker et prinsipp for valutasikringen som benevnes blokkisikring, som effektiviserer gjennomføringen av valutasikringen. Valutasikring av investering i datterselskapet Storebrand Holding AB er i 2011 redusert og datterselskapet BenCo er fra 2011 ikke lenger valutasikret.

SPP

SPP valutasikrer sine internasjonale investeringer til en viss grad. For aksjer vil valutasikringen være fra 50 prosent til 100 prosent, og for øvrige aktivaklasser foretas løpende sikring av det alt vesentlige av sin valutarisiko.

NOTE 34 | Andre finansielle eiendeler

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Bankinnskudd i selskapsporteføljen	139	254	192	317
Bankinnskudd kollektivporteføljen	1 036	2 538	4 542	4 898
Bankinnskudd investeringsvalgporteføljen	841	995	905	1 020
Andre finansielle eiendeler	2 016	3 787	5 639	6 235

NOTE 35 | Varige driftsmidler og eiendommer til eget bruk

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

NOK mill.	Maskiner	Biler	Inventar	2011	2010
Balansført verdi 1.1	45	16	34	95	118
Tilgang	5			5	25
Avgang		-14		-14	-6
Avskrivning	-20	-1	-5	-26	-27
Andre endringer					-16
Balansført verdi 31.12	30	1	29	60	95
Anskaffelseskost IB	94	27	44	165	189
Anskaffelseskost UB	100	2	44	146	165
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-49	-11	-10	-70	-71
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-69	-1	-16	-86	-70

Avskrivningsplan og økonomisk levetid:

Maskiner	4 år
Biler	6 år
Inventar	4 år
Eiendommer	50 år

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Driftsmidler

NOK mill.	Maskiner	Biler	Inventar	2011	2010
Balansført verdi 1.1	50	16	43	109	129
Tilgang	11		2	13	32
Avgang		-14		-15	-6
Tilgang via oppkjøp/fusjon			3	3	
Avskrivning	-23	-1	-9	-32	-31
Andre endringer			-3	-3	-15
Balansført verdi 31.12	37	1	37	76	109
Anskaffelseskost IB	106	28	80	212	228
Anskaffelseskost UB	117	3	93	213	212
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-56	-12	-37	-103	-99
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-80	-2	-56	-137	-103

Avskrivningsplan og økonomisk levetid:

Maskiner	4 år
Biler	6 år
Inventar	4 år
Eiendommer	50 år

Eiendommer til eget bruk ¹⁾

NOK mill.	2011	2010
Balansført verdi 1.1	1668	1 718
Tilgang	82	65
Avgang	-1	
Verdiregulering ført over balansen	31	5
Avskrivning	-68	-47
Oppskrivning på grunn av avskrivning	49	47
Opp/nedskrivning i perioden	27	-105
Omregningsdifferenser	12	-14
Balansført verdi 31.12	1800	1 668
Anskaffelseskost IB	1773	1 718
Anskaffelseskost UB	1897	1 773
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-105	
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-97	-105

¹⁾ Eiendommer til eget bruk, se også note 27.

NOTE 36 | Operasjonelle leieavtaler driftsmidler

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

Minimum framtidig betaling knyttet til operasjonelle leieavtaler på driftsmidler er som følger:

NOK mill.	Minimum framtidig leiebetaling 0 - 1 år	Minimum framtidig leiebetaling 1 - 5 år	Minimum framtidig leiebetaling over 5 år
Leieavtaler 1 - 5 år	5	1	
Leieavtaler over 5 år	49	197	139
Sum	54	198	139

Resultatførte beløp

NOK mill.	2011	2010
Resultatførte leiebetalinger	55	73

Resultatførte leiebetalinger gjelder i hovedsak leie av kontorlokaler på Lysaker samt noe driftsløsøre.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

Minimum framtidig betaling knyttet til operasjonelle leieavtaler på driftsmidler er som følger:

NOK mill.	Minimum framtidig leiebetaling 0 - 1 år	Minimum framtidig leiebetaling 1 - 5 år	Minimum framtidig leiebetaling over 5 år
Leieavtaler mindre enn 1 år	34		
Leieavtaler 1 - 5 år	13	15	
Leieavtaler over 5 år	56	226	154
Sum	103	241	154

Resultatførte beløp

NOK mill.	2011	2010
Resultatførte leiebetalinger	104	118

Resultatførte leiebetalinger gjelder i hovedsak leie av kontorlokaler på Lysaker og i Stockholm samt noe driftsløsøre. Eksterne leieavtaler vedrørende kontorlokaler har en varighet fra 2012 til 2019 med opsjon for fornyelse.

NOTE 37 | Andre eiendeler - biologiske eiendeler

NOK mill.	2011	2010
Balansført verdi 1.1	589	552
Tilgang som følge av kjøp/nyplanting (skog)	29	36
Avgang		-1
Omregningsdifferanse	-3	-28
Endring i virkelig verdi fratrukket omsetningsutgifter	1	29
Balansført verdi 31.12	616	589

Biologiske eiendeler som er bokført i balansen består av skog i datterselskapene AS Værdalsbruket og Foran Real Estate SIA i Latvia.

NOTE 38 | Forsikringsforpliktelse fordelt på bransjer

NOK mill.	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offentlig	Gruppe- livsfor- sikring	Individuell kapital- forsikring	Individuell rente/ pensjons- forsikring	Skade- forsik- ring	Storebrand Livsforsikring AS		BenCo		SPP		Storebrand Livsforsikring Konsern	
							2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Premiereserve	134 668	20 945	498	9 778	17 274		183 163	178 369	12 357	12 040	105 774	100 897	301 294	291 306
- herav RBNS	408	98	90	25	7		628	623					628	623
- herav IBNR	233	-5	201	25	11		464	554					464	554
- herav ikke opptjent premieinntekt	737		63	56	3		858	737					858	737
Tilleggs- avsetning	4 138	639		220	445		5 442	5 439					5 442	5 439
Kurs- reguleringsfond								1 971						1 971
Premiefond	3 142	778					3 921	4 018					3 921	4 018
Innskuddsfond								277						277
Pensjonistenes overskuddsfond	8						8	24					8	24
Erstatnings- avsetning	58	7	339	280	7		690	737	1	2	83	83	774	810
- herav RBNS	38	7	263	140	3		451	507					451	507
- herav IBNR	20		76	140	3		239	212	1	2	83	83	323	304
Villkorad återbäring									2 622	2 991	7 417	8 504	10 038	11 503
Andre tekniske avsetninger						648	648	559					648	577
Sum forsikrings- forpliktelse	142 015	22 369	837	10 278	17 725	648	193 872	191 394	14 980	15 033	113 274	109 483	322 125	315 926

Individuell kapitalforsikring

NOK mill.	Tidligere gjeldende regler	Uten rett til andel av overskudd	Investeringsvalg	2011	2010
Premiereserve	5 383	779	3 616	9 778	10 511
Tilleggsavsetning	220			220	227
Kursreguleringsfond					25
Erstatningsavsetning	188	92		280	260
Sum forsikringsforpliktelse	5 791	871	3 616	10 278	11 024

Individuell rente/pensjonsforsikring

NOK mill.	Tidligere gjeldende regler	Investeringsvalg	2011	2010
Premiereserve	14 514	2 760	17 274	18 362
Tilleggsavsetning	445		445	577
Kursreguleringsfond				60
Erstatningsavsetning	6	1	7	10
Sum forsikringsforpliktelse	14 964	2 761	17 725	19 009

Kollektiv pensjon privat

NOK mill.	Ytelsesbasert uten investeringvalg	Ytelsesbasert med investeringvalg	Fripoliser	Innskuddsbasert med investeringvalg	Uten rett til andel av overskudd	2011	2010
Premiereserve	51 478	4 735	62 899	14 990	565	134 668	127 307
Tilleggsavsetning	2 160	179	1 799			4 138	3 905
Kursreguleringsfond							1 544
Premiefond	2 958	159	25			3 142	3 175
Innskuddsfond							277
Pensjonistenes overskuddsfond	8					8	24
Erstatningsavsetning	27		13		18	58	99
Sum forsikringsforpliktelse	56 632	5 073	64 737	14 990	582	142 015	136 331

Kollektiv pensjon offentlig

<i>NOK mill.</i>	Ytelsesbasert uten investeringvalg	Ytelsesbasert med investeringsvalg	2011	2010
Premiereserve	18 840	2 105	20 945	21 657
Tilleggsavsetning	584	54	639	730
Kursreguleringsfond				329
Premiefond	648	130	778	844
Erstatningsavsetning	7		7	33
Sum forsikringsforpliktelse	20 079	2 290	22 369	23 592

Tabellen nedenfor viser forventede erstatningsutbetalinger (eksklusive gjenkjøp og uttak). Restbeløpet etter 5 år er lik de balanseførte forpliktelsene i regnskapet.

Utvikling erstatningsutbetalinger

<i>NOK mrd.</i>	Storebrand Livsforsikring AS	BenCo	SPP
0-1 år	-9	-2	-6
1-5 år	-18	-2	-11
Over 5 år	-162	-4	-96

Skadeforsikring

<i>NOK mill.</i>	Storebrand Livsforsikring AS	2011	2010
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske avsetninger		203	176
Sum eiendeler		203	176
Premiereserve		13	15
Erstatningsavsetning		479	412
- herav RBNS		44	48
- herav IBNR		435	364
Sikkerhetsavsetning		156	150
Sum		648	577
Kursreguleringsfond			3
Sum forsikringsforpliktelse		648	580

Kursreguleringsfond

<i>NOK mill.</i>	2011	2010	Endring 2011
Aksjer		1 404	-1 404
Rentebærende		567	-567
Sum	0	1 971	-1 971

NOTE 39 | Endring forsikringsforpliktelse

Forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelse

NOK mill.	Premiereserve	Tilleggs- avsetning	Kursregule- ringsfond	Erstatnings- avsetning	Premie-, innskudds, pensionistenes overskuddsfond	Andre tekniske avset- ninger skade- forsikringer	Storebrand Livsforsikring AS 2011	Storebrand Livsforsikring AS 2010
Inngående balanse	153 607	5 173	1 971	718	3 700	577	165 746	155 574
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse								
2.1 Netto resultatførte avsetninger	1 904	98	-1 971	-28	95	44	141	9 859
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet	9				247		256	304
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	23				140		163	70
2.4 Annen tilordning av overskudd	90						90	133
2.5 Justering av forsikringsforpliktelse fra andre resultat- komponenter					-3		-3	1
2.6 Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet								
Sum resultatførte endringer i forsik- ringsforpliktelse	2 026	98	-1 971	-28	478	44	647	10 367
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse								
3.1 Overføringer mellom fond	-685	-30			425		-290	5
3.2 Overføringer til/fra selskapet	7	-32			-963	27	-960	-201
Sum ikke resultat- førte endringer i for- sikringsforpliktelse	-678	-62			-538	27	-1 251	-196
Utgående balanse	154 956	5 208		689	3 640	648	165 142	165 746

Forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelse fortsetter

NOK mill.	BenCo 2011	SPP 2011	Storebrand Livsforsikring Konsern 2011	Storebrand Livsforsikring Konsern 2010
Inngående balanse	13 700	77 464	256 910	238 294
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse				
2.1 Netto resultatførte avsetninger	386	4 073	4 599	11 908
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet			256	304
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene			163	70
2.4 Annen tilordning av overskudd			90	133
2.5 Justering av forsikringsforpliktelse fra andre resultatkomponenter			-3	-846
2.6 Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet	93	562	656	5 758
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	479	4 635	5 761	17 328
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse				
3.1 Overføringer mellom fond			-290	1 732
3.2 Overføringer til/fra selskapet	-550	-720	-2 230	-443
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	-550	-720	-2 520	1 288
Utgående balanse	13 629	81 379	260 151	256 910

Forsikringsforpliktelse - særskilt investeringsportefølje

NOK mill.	Premie- reserve	Tilleggs- avsetning	Erstat- nings- avsetning	Premie-, innskudds, pesjonistenes overskudds- fond	Storebrand Livsforsik- ring AS 2011	Herav med flerårig garanti	Storebrand Livsforsik- ring AS 2010
Inngående balanse	24 762	266	1	620	25 648	5 029	20 466
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse							
2.1 Netto resultatførte avsetninger	2 743	-64		51	2 730	-220	5 091
2.2 Avkastningsresultat tilordnet kontraktene				4	4	4	135
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene				7	7	4	7
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	2 743	-64		62	2 741	-212	5 233
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse							
3.1 Overføringer mellom fond	702			-412	290		-5
3.2 Overføringer til/fra selskapet		32		19	51	-27	-47
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	702	32		-393	341	-27	-52
Utgående balanse	28 207	233	1	289	28 730	4 790	25 648

Forsikringsforpliktelse - særskilt investeringsportefølje fortsetter

NOK mill.	BenCo 2011	SPP 2011	Storebrand Livsforsikring Konsern 2011	Storebrand Livsforsikring Konsern 2010
Inngående balanse	1 342	3 206	59 016	48 962
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse				
2.1 Netto resultatførte avsetninger	-353	43	2 420	9 887
2.2 Avkastningsresultat tilordnet kontraktene			4	135
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene			7	7
2.4 Justering av forsikringsforpliktelse fra andre resultatkomponenter				
2.5 Valutadifferanser ved omregning av utenlandsk enhet	9	218	227	1 692
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	-343	261	2 658	11 721
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse				
3.1 Overføringer mellom fond			290	-1 732
3.2 Overføringer til/fra selskapet	352	-392	10	64
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	352	-392	301	-1 667
Utgående balanse	1 350	31 895	61 974	59 016

NOTE 40 | Andre forpliktelse

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Leverandørgjeld	81	40	173	71
Minoritet eiendomsfond ¹⁾			1 540	1 108
Premiedepot fra gjenforsikring				38
Mottatt sikkerhetsstillelser	227	296	4 340	1 782
Gjeld megler	2 841	288	468	288
Annen gjeld	306	321	824	1 034
Sum	3 454	945	7 346	4 319

¹⁾ Fra januar 2014 kan kan deltagerne årlig fremsette krav om innløsning. Innløsning er betinget av et samlet krav på 100 millioner kroner. Innløsningssum er satt til 98,75 prosent av VEK. Se også note 8.

NOTE 41 | Sikringsbokføring

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

VIRKELIG VERDISIKRING AV RENTERISIKO

Storebrand Livsforsikring benytter seg av virkelig verdisikring på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelse som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå. Hver portefølje består av swapper og sikringsobjekter med forfall innenfor samme halvår.

Storebrand Livsforsikring har benyttet virkelig verdisikring av valutarisiko knyttet til Storebrand Livsforsikring sin aksje i Storebrand Holding AB. Det er benyttet 3 måneders rullerende valutaderivater, hvor spotelementet i disse er benyttet som sikringsinstrument. Det har vært foretatt en delvis sikring av aksjene i Storebrand Holding AB og derfor har sikringseffektiviteten vært om lag 100 prosent. Sikring av aksjen er avsluttet i 4.kvartal 2011.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt - virkelig verdisikring

NOK mill.	2011				2010			
	Balanseført verdi ¹⁾				Balanseført verdi ¹⁾			
	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Resultatført	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Resultatført
Renteswapper	3 366	309		-14	3 339	323		32
Ansvarlig lånekapital	-3 366		-3 608	8	-3 339		3 653	-28
Valutaderivater					-4 686	100		
Aksjer i Storebrand Holding AB						6 027		

¹⁾ Balanseførte verdier per 31.12.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING KONSERN

VIRKELIG VERDISIKRING AV RENTERISIKO

Storebrand Livsforsikring benytter seg av virkelig verdisikring på renterisiko. Sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelse som måles til amortisert kost. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbare til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå. Hver portefølje består av swapper og sikringsobjekter med forfall innenfor samme halvår.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt - virkelig verdisikring

NOK mill.	2011				2010			
	Balanseført verdi ¹⁾				Balanseført verdi ¹⁾			
	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Resultatført	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Resultatført
Renteswapper	3 366	309		-14	3 339	323		32
Ansvarlig lånekapital	-3 366		-3 608	8	-3 339		3 653	-28

¹⁾ Balanseførte verdier per 31.12.

VALUTA SIKRING AV NETTOINVESTERING

Storebrand har i 2011 benyttet kontantstrømsikring av valutarisiko knyttet til Storebrand sin nettoinvestering i SPP. Det er benyttet 3 mnd rullerende valutaderivater, hvor spotelementet i disse er benyttet som sikringsinstrument. Effektiv andel av sikringsinstrumentene er innregnet i totalresultatet. Det foretas en delvis sikring av nettoinvesteringen i SPP og det forventes derfor at sikringseffektiviteten fremover vil være om lag 100%.

Sikringsinstrument/sikringsobjekt - kontantstrømsikring

NOK mill.	2011				2010			
	Balanseført verdi ¹⁾				Balanseført verdi ¹⁾			
	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Resultatført	Kontrakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Resultatført
Valutaderivater	-6 364		-136		-12 573	222		33
Underliggende objekter		12 761				13 239		

¹⁾ Balanseførte verdier per 31.12.

NOTE 42 | Sikkerhetsstillelser

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Avgitte sikkerhetsstillelser for derivathandel	-717	-137	-2 047	-1 840
Mottatte sikkerhetsstillelser for derivathandel			4 113	978
Mottatte sikkerhetsstillelser Security Lending Program J.P. Morgan	343	391	343	391
Sum mottatte og avgitte sikkerhetsstillelser	-374	253	2 409	-471

Avgitt sikkerhetsstillelse for futures og opsjoner reguleres daglig med bakgrunn i daglig marginavregning på de enkelte kontrakter. Sikkerhetsstillelse knyttet til Security Lending vil gjøres opp ved tilbakelevering av utlånt verdipapir.

NOTE 43 | Betingede forpliktelse

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Ubenyttede kredittrammer utlån	1 990	1 794	1 990	1 794
Ikke innkalt restforpliktelse vedrørende limited partnership	3 597	3 193	5 898	5 635
Sum betingede forpliktelse	5 587	4 987	7 888	7 429

SPP Livförsäkring AB ("SPP"), et heleid datterselskap av Storebrand Holding AB som igjen er 100 prosent eid av Storebrand Livsforsikring AS, er ved stevning 16. juni 2010 saksøkt av Svenskt Näringsliv med flere med krav om erstatning på samlet ca. SEK 3,7 millioner kroner tillagt renter og omkostninger. Påstanden er at SPP plikter å betale pensjonstillegg ("värde-säkringsbelopp") i henhold til bestemmelser i den såkalte "ITP-planen" og "dertil knyttede overenskommelser" samt i overensstemmelse med styrevedtak i Alecta om slike indekseringer. Saksøkerne gjør videre gjeldende at SPP plikter indeksregulere ("fribrevsuppräkna") pensjoner i perioden fra 2003 til 2006 overensstemmende med hva Alecta har gjort (men som SPP ikke har gjort).

Saken behandles ved Stockholms tingsrätt i perioden 7. - 17. februar 2012. Saksområdet omhandler prinsipielle spørsmål som har betydning utover den angjeldende sak og et eventuelt negativt utfall antas å få porteføljemessige konsekvenser av betydelig økonomisk verdi. Basert på en helhetlig vurdering av saken, og basert på eksterne juridiske vurderinger, anses det som svært usannsynlig at saksområdet fører fram. Det er ikke foretatt avsetninger knyttet til saksområdet.

NOTE 44 | Utlån av verdipapirer

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	Virkelig verdi 2011	Virkelig verdi 2010	Virkelig verdi 2011	Virkelig verdi 2010
Sum utlån av verdipapirer	330	372	330	372
Mottatte sikkerhetsstillelser for utlånte verdipapir	343	391	343	391
Mottatt kontantsikkerhetsstillelse reinvestert i obligasjoner	227	296	227	296
Mottatt kontantsikkerhetsstillelse reinvestert i obligasjoner - nominell verdi	227	296	227	296

GJENKJØPSAVTALER

Storebrand Livsforsikring har avtale med J.P.Morgan om securities lending. Avtalen gjelder kun for internasjonale aksjer. Avtalen gir J.P. Morgan rett til å låne ut aksjer fra denne porteføljen. J.P. Morgan har ansvaret for at utlånte aksjer skal leveres tilbake til Storebrand Livsforsikrings portefølje straks Storebrand Kapitalforvaltning selger en aksje. J.P. Morgan mottar sikkerhet fra de som låner aksjer, og sikkerheten kan plasseres i definerte rentepapir. Storebrand Kapitalforvaltning mottar daglig oversikter over hvilke papirer som er utlånt. Inntekter knyttet til utlån av aksjer avregnes månedlig, og deles i følge avtalen mellom Storebrand Livsforsikring og J.P. Morgan.

NOTE 45 | Transaksjoner med nærstående parter

Storebrand Livsforsikring har transaksjoner med øvrige selskaper i Storebrand konsernet, ledende ansatte samt aksjonærer i Storebrand ASA. Dette er transaksjoner som er en del av de produkter og tjenester som tilbys av selkapet til sine kunder. Transaksjonene inngås til markedsmessige betingelser og omfatter tjenestepensjon, privat pensjonssparing, skadeforsikring, leie av lokaler, bankinnskudd, utlån, kapitalforvaltning og fondssparing.

Interne transaksjoner mellom konsernselskaper er eliminert i konsernregnskapet, med unntak av transaksjoner mellom kundeporteføljen i Storebrand Livsforsikring AS og andre enheter i konsernet. Se nærmere beskrivelse i note 1 Regnskapsprinsipper.

Se også note 21 Ledende ansatte og note 28 Konsernselskaper og tilknyttede selskaper.

NOK mill.	2011		
	Kjøp/salg av tjenester	Renter ¹⁾	Fordringer/gjeld ²⁾
Konsernselskap:			
Storebrand ASA	87	-11	-1 165
Storebrand Bank ASA	78		7
Storebrand Kapitalforvaltning AS	-71		-20
Storebrand Fondene AS	-20		14
Storebrand Skadeforsikring AS	58		2
Øvrige:			
Gjeld minoritet eiendomsfond			-1 540

¹⁾ Renter på lån gitt av Storebrand ASA til Storebrand Holding AB

²⁾ Det er avsatt 200 millioner kroner i konsernbidrag til Storebrand ASA. Se note 40 for omtale vedrørende minoritet i eiendomsfond.

NOTE 46 | Kapitaldekning

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Aksjekapital	3 430	3 430	3 430	3 430
Øvrig egenkapital	12 854	12 614	12 070	12 124
Egenkapital	16 285	16 044	15 500	15 554
Fondsobligasjoner	1 500	1 500	1 500	1 500
Villkorad återbäring ¹⁾			3 024	3 359
Goodwill og andre immaterielle eiendeler	-91	-82	-6 062	-6 317
Risikoutjevningsfond	-469	-287	-469	-287
Kapitaldekningsreserve ²⁾			-121	-399
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner	-13		-3	-44
Annet	-7	-61	66	125
Kjernekapital	17 205	17 115	13 435	13 492
Evigvarende ansvarlig kapital	5 024	5 039	5 024	5 039
Kapitaldekningsreserve			-121	-399
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner	-13	-55	-3	-44
Tilleggskapital	5 011	4 984	4 900	4 597
Netto ansvarlig kapital	22 216	22 100	18 336	18 088
Beregningsgrunnlaget spesifisert på risikovektklasser	228 622	216 308	356 501	343 228
Risikovekt 0%	49 187	49 048	87 456	87 823
Risikovekt 10%	31 382	13 776	54 037	30 534
Risikovekt 20%	33 144	47 751	53 048	62 869
Risikovekt 50%	4 465	6 567	7 003	9 120
Risikovekt 100%	86 156	77 165	95 335	96 752
Risikovekt 150%	5 347	5 353	5 971	6 119
Eiendeler tilknyttet avtaler om livsforsikring med investeringsvalg	18 940	16 648	53 651	50 012

Vektet beløp eiendeler i balansen	104 516	101 392	125 453	127 723
Derivater, vektet	4 084	4 780	7 582	7 738
"Kryssselefradrag" for aksjeeie i andre finansinstitusjoner	-26	-110	-247	-885
Urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler		-1 412		-1 412
Risikovektet beregningsgrunnlag	108 574	104 650	132 787	133 164
Kapitaldekningsprosent	20,46 %	21,12 %	13,81 %	13,58 %
Kjernekapitaldekning	15,85 %	16,35 %	10,12 %	10,13 %

¹⁾ I forbindelse med oppkjøpet av SPP i 2007 fikk Storebrand Livsforsikring AS, etter betingelser gitt av Finanstilsynet, en tidsbegrenset tillatelse til inkludere deler av Villkorad återbäring (VÅB) i SPP som tellende kjernekapital ved beregning av kapitaldekningen. Per 1. april 2012 bortfaller denne tillatelsen. For tallene per 31.12.11 ville kapitaldekningen og kjernekapitalen for konsernet blitt henholdsvis 11,5 prosent og 7,8 prosent når Villkorad återbäring ikke medtas i den ansvarlige kapitalen. Dette vil ikke medføre endringer i soliditetskapital for konsernet eller i solvensmargin for Storebrand Livsforsikring.

²⁾ Storebrand Livsforsikring AS har enkelte 10 til 15 prosents eierandeler i foretak som investerer i fast eiendom. For disse investeringene har det tidligere vært avsatt kapitaldekningsreserve i ansvarlig kapital med 100 prosent av balanseført verdi. Fra tredje kvartal 2011 er det lagt til grunn en myndighetsgodkjent beregningsmetode hvor forholdsmessig konsolidering legges til grunn for disse investeringene. Den nye beregningsmetoden gir et mer dekkende bilde av den underliggende risiko. Endringen medfører en marginal bedring i kapitaldekningen og en bedring på 5 prosentpoeng i solvensmargin per 31.12.11 sammenlignet med tidligere anvendt metode.

NOTE 47 | Solvensmargin

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Solvensmarginkrav	7 198	7 094	11 376	10 766
Solvensmargin kapital	23 800	23 522	18 322	17 644
Solvensmargin	330,7 %	331,6 %	161,1 %	163,9 %

Spesifikasjon av solvenskapital

NOK mill.	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Netto ansvarlig kapital	22 216	22 100	18 336	18 088
50 prosent av tilleggsavsetninger	2 721	2 719	2 721	2 719
50 prosent av risikoutjevningssfond	235	143	235	143
Tellende andel sikkerhetsavsetning skadeforsikringer	54	52	54	52
Villkorad återbäring			-3 024	-3 359
Reduksjon i tilleggs kapital som kan medtas i solvenskapitalen	-1 426	-1 492		
Solvenskapital	23 800	23 522	18 322	17 644

Se fotnote 2 under note 46.

NOTE 48 | Kapitalavkastning

STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

	2011		2010		2009		2008	
	Bokført avkastning	Markedsavkastning	Bokført avkastning	Markedsavkastning	Bokført avkastning	Markedsavkastning	Bokført avkastning	Markedsavkastning
Kollektivporteføljen totalt	4,6 %	3,4 %	4,9 %	6,1 %	4,6 %	4,6 %	2,0 %	-0,2 %
Per portefølje:								
Kollektiv ytelse ekstra forsiktig					4,2 %	4,9 %	7,1 %	4,7 %
Kollektiv ytelse lav	6,4 %	4,5 %	4,5 %	5,5 %	4,2 %	4,6 %	4,0 %	1,7 %
Kollektiv ytelse standard	4,5 %	2,8 %	4,6 %	6,5 %	5,0 %	4,8 %	2,0 %	-0,2 %
Kollektiv ytelse høy	4,7 %	2,2 %	4,9 %	7,4 %	5,3 %	5,4 %		
Sverige filial	5,9 %	4,8 %	3,8 %	4,9 %				
Fripoliser	4,7 %	3,8 %	4,9 %	6,0 %	4,6 %	4,5 %	0,9 %	-1,3 %
Individual	3,6 %	3,2 %	6,0 %	6,0 %	4,0 %	4,3 %	2,6 %	-0,1 %

Kapitalavkastning historiske tall

	2007			
Bokført avkastning				8,9 %
Markedsavkastning				7,3 %
Gjennomsnittrente				8,8 %
Bokført avkastning: Realiserte finansinntekter inklusive opp-/nedskrivning fast eiendom				
Markedsavkastning: Som bokført avkastning inklusive endring i kursreguleringsfond				
	2011	2010	2009	2008
Kapitalavkastning selskapsporteføljen	5,1 %	5,8 %	5,2 %	3,0 %

NOTE 49 | Antall ansatte

	Storebrand Livsforsikring AS		Storebrand Livsforsikring Konsern	
	2011	2010	2011	2010
Antall ansatte per 31.12	900	878	1 717	1 656
Gjennomsnittlig antall ansatte	899	872	1 686	1 675
Antall årsverk per 31.12	880	857	1 676	1 615
Gjennomsnittlig antall årsverk	869	850	1 646	1 612

Aktuarens erklæring

AKTUARENS ERKLÆRING VEDRØRENDE ÅRSREGNSKAPET FOR STOREBRAND LIVSFORSIKRING AS

FORSIKRINGSFORPLIKTELSER OG RISIKOUTJEVNINGSFOND

Under henvisning til det fremlagte årsoppgjør for 2011 bekrefter jeg at den i balansen oppførte "Premiereserve", "Tilleggsavsetninger" og "Erstatningsavsetning" er beregnet etter bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven og oppfyller Finanstilsynets krav i så henseende. Det samme gjelder "Risikoutjevningfond". Av beregningene følger tilsvarende de avsetninger som er foretatt til disse fondene i resultatregnskapet. Den foreslåtte disponering av resultat til fordeling er foretatt i samsvar med lovens bestemmelser.

Lysaker, 6. februar 2012

Arne Kristian Hove
Ansvarshavende aktuar

Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør

Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand Livsforsikring Konsern

Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og årsregnskapet for Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand Livsforsikring Konsern for 2011 (årsrapporten 2011).

Regnskapet er avlagt i overensstemmelse med kravene i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet for 2011 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet per 31. desember 2011. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, en rettviseende oversikt.

Lysaker, 13. februar 2012
Styret i Storebrand Livsforsikring AS

Idar Kreutzer
styrets leder

Peik Norenberg

Tove Margrete Storrødvann

Else-Lill Grønli

Erik Haug Hansen

Inger Johanne Bergstøl

Egil Thompson

Odd Arild Grefstad
Administrerende direktør

Revisjonsberetning

Deloitte AS
Karenslyst allé 20
Postboks 347 Skøyen
NO-0213 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Storebrand Livsforsikring AS

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Storebrand Livsforsikring AS som består av selskapsregnskap, som viser et totalresultat på MNOK 443, og konsernregnskap, som viser et totalresultat på MNOK 142. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2011, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapet og konsernet Storebrand Livsforsikring AS' finansielle stilling per 31. desember 2011 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og anvendelse av overskuddet*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om foretaksstyring om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift, samt forslaget til anvendelse av overskuddet, er i samsvar med lov og forskrifter og at opplysningene er konsistent med årsregnskapet.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 16. februar 2012
Deloitte AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Ingebret G. Hisdal".

Ingebret G. Hisdal
statsautorisert revisor

Kontrollkomiteens uttalelse

Storebrand Livsforsikring AS – kontrollkomiteens uttalelse for 2011

Kontrollkomiteen i Storebrand Livsforsikring AS har i møtet 28. februar 2012 gjennomgått styrets forslag til årsregnskap (som består av selskapsregnskap og konsernregnskap) samt årsberetning for 2011 for Storebrand Livsforsikring AS.

Med henvisning til revisors beretning av 16. februar 2012, anser kontrollkomiteen at det fremlagte årsregnskap og årsberetning kan fastsettes som Storebrand Livsforsikring AS' årsregnskap og årsberetning for 2011.

Lysaker, 28. februar 2012

Elisabeth Wille

- kontrollkomiteens leder -

Representantskapets uttalelse

Storebrand Livsforsikring AS **Representantskapets uttalelse 2011**

Styrets forslag til årsregnskap, årsberetning, revisors beretning og kontrollkomiteens uttalelse har på lovbestemt måte vært forelagt representantskapet.

Representantskapet anbefaler generalforsamlingen å godkjenne styrets forslag til årsregnskap og årsberetning for Storebrand Livsforsikring AS og for Storebrand Livsforsikring Konsern.

Representantskapet har ingen merknader til styrets forslag til disponering av årsresultatet i Storebrand Livsforsikring AS.

Lysaker, 8. mars 2012

Terje Venold
Representantskapets ordfører

Ord og uttrykk

GENERELT

ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Ansvarlig lånekapital er lån som har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lånekapital er en del av tilleggskapitalen ved beregning av kapitaldekningen.

DURASJON

Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på kontantstrømmen til rentebærende papirer. Modifisert durasjon er beregnet på grunnlag av durasjon og uttrykker verdifølsomhet i forhold til underliggende renteendringer.

EGENKAPITAL

Egenkapitalen består av innskutt egenkapital, opptjent egenkapital og minoritetsinteresser. Innskutt egenkapital omfatter aksjekapital, overkursfond og annen innskutt egenkapital. Opptjent egenkapital omfatter annen egenkapital og andre fond.

KAPITALDEKNING

ANSVARLIG KAPITAL

Ansvarlig kapital er den kapital som kan medregnes ved dekning av kapitalkravene etter myndighetenes forskrifter. Ansvarlig kapital kan bestå av kjernekapital og tilleggskapital.

KAPITALKRAV

Beregningsgrunnlaget beregnes ved at de enkelte eiendelsposter og poster utenom balansen gis en risikovekt etter den antatte kredittrisiko de representerer. Kapitalkravet er åtte prosent av beregningsgrunnlaget.

KAPITALDEKNINGSPROSENT

Ansvarlig kapital må minst tilsvare det beregnede kapitalkravet. Kapitaldekningsprosenten beregnes ved å måle den totale ansvarlige kapitalen i forhold til kapitalkravet på 8 prosent.

KJERNEKAPITAL

Kjernekapital er en del av den ansvarlige kapitalen og består av egenkapital fratrukket minstekravet til reassuransavsetninger i skadeforsikring, goodwill og andre immaterielle eiendeler, netto forskuddsbetalt pensjon, 50 prosent av eventuell kapitaldekningsreserve og krysseiefradrag i andre finansinstitusjoner. Utstedte fondsobligasjoner kan utgjøre 15 prosent av kjernekapitalen, mens overskytende beløp kan medregnes i tilleggskapitalen. I kjernekapitalen medtas en andel av vilkorad återbäring etter betingelser gitt av Finanstilsynet.

TILLEGGSKAPITAL

Tilleggskapitalen er en del av den ansvarlige kapitalen og består av ansvarlig lånekapital og den andelen av fondsobligasjoner som eventuelt ikke teller som kjernekapital. Til fradrag kommer 50 prosent av eventuell kapitaldekningsreserve og krysseiefradrag i andre finansinstitusjoner. For å telle som ansvarlig kapital kan tilleggskapitalen ikke være større enn kjernekapitalen. Evigværende ansvarlig lånekapital kan sammen med annen tilleggskapital ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapital, mens tidsbegrenset ansvarlig lånekapital ikke kan utgjøre mer enn 50 prosent av kjernekapitalen. For å telle med fullt ut som ansvarlig kapital må gjenværende løpetid være minst fem år. Ved kortere gjenværende løpetid reduseres den tellende delen med 20 prosent per år.

SOLVENS II

Solvens II er et felles europeisk regelverk for regulering av forsikringsbransjen. Under solvens II vil størrelsen på kapitalkravet bli bestemt av hvor mye risiko selskapet er utsatt for.

FORSIKRING

GJENFORSIKRING (REASSURANCE):

Overføring av en del av risikoen til et annet forsikringsselskap.

IBNR-avsetninger (incurred but not reported):

Avsetninger for erstatninger for forsikringstilfeller som er inntruffet, men ennå ikke meldt til forsikringsselskapet.

RBNS-avsetninger (reported but not settled):

Avsetninger for erstatninger for meldte, men ikke oppgjorte erstatninger.

LIVSFORSIKRING

KAPITALAVKASTNING

Bokført kapitalavkastning viser netto realiserte inntekter av finansielle eiendeler inklusiv verdiregulering på fast eiendom og valutakursendringer på finansielle eiendeler uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige kapital i henholdsvis kundefond med garanti og i selskapsporteføljen i året. Markedsavkastning viser realiserte inntekter av finansielle eiendeler, verdiregulering av fast eiendom og årets endring i kursreserver, uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige kapital i henholdsvis kundefond med garanti og i selskapsporteføljen i året målt etter markedsverdi.

KOLLEKTIVE KONTRAKTER

Kollektiv ytelsespensjon

(defined benefit - DB):

Garanterte utbetalinger av pensjoner fra avtalt alder og så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder. Produktet tilbys både innenfor privat og offentlig sektor. Dekninger er alders-, uføre- og etterlattepensjon.

Kollektiv innskuddspensjon

(defined contribution - DC):

I kollektiv innskuddspensjon er premien gitt som prosent av lønn, mens utbetalingene er ukjente. Kunden bærer all finansiell risiko i oppsparingsperioden.

Kollektive ettårige risikodekninger:

Disse produktene har garanterte utbetalinger ved død og uførhet, samt premiefritak ved uførhet

Fripoliser (ytelse) og

pensjonskapitalbevis (innskudd):

Detter er kontrakter med opptjente rettigheter som utstedes ved utmeldelse fra eller opphør av pensjonsavtaler.

Grupplivsforsikring:

Kollektiv livsforsikring der forsikringssummen utbetales som engangsbeløp ved død dersom avdøde var medlem av gruppen. Slik forsikring kan ha uførekapitalforsikring knyttet til seg.

Unit Linked:

Livsforsikring med investeringsvalg hvor kunden selv kan påvirke risiko og avkastning gjennom valg av plassering i ulike fond. Gjelder både individuelle forsikringer og kollektiv innskuddspensjon

INDIVIDUELLE KONTRAKTER

Individuell rente- eller pensjonsforsikring:

Kontrakter med garanterte utbetalinger så lenge den forsikrede lever. Alternativt kan det avtales at pensjonen opphører ved en bestemt alder.

Individuell kapitalforsikring:

Kontrakter med engangsutbetaling ved oppnådd alder, død og uførhet

Individuell fondsforsikring

Kapitalforsikring eller renteforsikring hvor kunden bærer den finansielle risikoen.

Kontraktfastsatte forpliktelser

Avsetninger til premiereserve for kontraktfastsatte forpliktelser skal minst utgjøre forskjellen mellom kapitalverdien av selskapets fremtidige forpliktelser og kapitalverdien av de fremtidige nettopremier (prospektiv beregningsmetode). Tilleggsytelser som følge av tilført overskudd medregnes

RESULTAT

Administrasjonsresultat:

Administrasjonsresultatet er forskjellen mellom de premier som betales av kunder i henhold til tariff og selskapets faktiske driftskostnader. Inntektene består av gebyrer som er basert på størrelsen av kundemidler, premievolum eller antall i form av stykkpris. Driftskostnadene består av blant annet av personalkostnader, markedsføring, provisjoner og IT-kostnader.

Finansresultat:

Finansresultatet består av netto finansinntekter fra finansielle eiendeler for kollektivporteføljen (kollektive og individuelle produkter uten investeringsvalg) fratrukket garantert avkastning.

Risikoresultat:

Risikoresultatet består av premier selskapet tar for å dekke forsikringsrisikoer med fradrag for faktiske kostnader i form av forsikringsavsetninger og utbetalinger for forsikringshendelser som død, pensjon, uførhet og ulykke.

Overskuddsdeling og resultat til eier:

Se note 2

ØVRIGE BEGREPER

Forsikringsmessige avsetninger livsforsikring:

For nærmere beskrivelse av forsikringsmessige avsetninger og periodisering av premier og erstatninger se note 1- regnskapsprinsipper.

Soliditetskapital:

I begrepet soliditetskapital inngår egenkapital, ansvarlig lånekapital, kursreguleringsfond, tilleggsavsetning, vilkorad återbäring, over-/underverdi på obligasjoner til amortisert kost og opptjent resultat. Soliditetskapitalen regnes også ut i prosent av samlede kundefond eksklusive tilleggsavsetninger og vilkorad återbäring

Solvemarginkrav

Et uttrykk for risikoen knyttet til de forsikringsmessige forpliktelser. Beregnes med basis i forsikringsfond og risikoforsikringssum for hver forsikringsbransje.

Solvemarginkapital

Ansvarlig kapital som i kapitaldekningen og tillagt 50 prosent av tilleggsavsetninger og risikoutjevningsfond samt 55 prosent av nedre grenser for sikkerhetsavsetninger i skadebransjer.

Bufferkapital

Består av kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger og Villkorad återbäring.

FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater omfatter et vidt spekter av instrumenter hvor verdier og verdiutvikling er avledet av aksjer, obligasjoner, valuta eller andre tradisjonelle finansielle instrumenter. I forhold til tradisjonelle instrumenter som aksjer og obligasjoner innebærer derivater mindre kapitalbinding og brukes som et fleksibelt og kostnadseffektivt supplement til tradisjonelle finansielle instrumenter i kapitalforvaltningen. Finansielle derivater kan brukes både til sikring av uønsket finansiell risiko og som et alternativ til tradisjonelle instrumenter for å ta ønsket risiko.

AKSJEOPSJONER

Kjøp av aksjeopsjoner innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av aksjer til en fast kurs. Aksjeopsjoner kan også være knyttet til aksjeindekser i stedet for enkeltaksjer. Salg av aksjeopsjoner innebærer tilsvarende ensidige forpliktelser. I hovedsak benyttes børs-omsatte og clearede opsjoner.

AKSJEFUTURES (AKSJEINDEKS FUTURES)

Aksjefutures kan være knyttet til enkeltaksjer, men er normalt knyttet til aksjeindekser. Aksjefutures er standardiserte terminavtaler som er børsnotert og gjenstand for clearing. Gevinster og tap beregnes daglig, og gjøres opp påfølgende dag.

BASISSWAPPER

Basisswapper innebærer avtaler om bytte av hovedstol og rentebetingelser mellom ulike valuta. Ved avtalenes utløp byttes hovedstol tilbake til opprinnelig valuta. Basisswapper brukes blant annet for sikring av valutaeksponering.

FREMTIDIGE RENTEAVTALER (FRA)

Fremtidige renteavtaler (FRA) innebærer avtaler om å betale eller motta forskjellen mellom en fast avtalt rente og en fremtidig rente på et fastsatt beløp for en bestemt periode frem i tid. Denne differansen gjøres opp i begynnelsen av den fremtidige perioden. FRA er spesielt velegnet til styring av kortsiktig renterisiko.

KREDITTDERIVAT

Med kredittderivat menes en finansiell kontrakt som overfører hele eller deler av kredittrisikoen knyttet til lån, obligasjoner eller lignende fra kjøperen av beskyttelsen (selgeren av risiko) til selgeren av beskyttelsen (kjøperen av risiko). Kredittderivater er omsettelige instrumenter som gjør det mulig å overføre kredittisiko knyttet til bestemte aktiva til en tredje part uten å selge aktivaene.

RENTEFUTURES

Rentefutures er knyttet til statsobligasjoner eller kortsiktige referanserenter. Rentefutures er standardiserte terminavtaler og er gjenstand for børsnotering og clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag.

RENTESWAPPER/ASSETSSWAPPER

Renteswapper/assetsswapper innebærer en tidsbegrenset avtale om bytte av rentebetingelser mellom to parter. Normalt er det tale om bytte av fast rente mot flytende rente, og instrumentet brukes for å styre den langsiktige renterisikoen.

RENTEOPSJONER

Renteopsjoner kan være knyttet til pengemarkedsrenter eller obligasjoner. Kjøp av renteopsjoner knyttet til obligasjoner (også kalt for obligasjonsopsjoner) innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av obligasjoner til avtalte kurser. Renteopsjoner kan brukes som et fleksibelt instrument for styring av både kortsiktig og langsiktig renterisiko.

VALUTATERMINER/VALUTASWAPPER

Valutaterminer/valutaswapper innebærer avtaler om fremtidig kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Instrumentene brukes i hovedsak til å valutasikre verdipapirbeholdninger, bankbeholdninger, ansvarlig lån og forsikringsmessige avsetninger i valuta. Spotforretninger inkluderes også i disse instrumentene.

VALUTAOPSJONER

Valutaopsjoner gir innehaver en rett, men ingen plikt til fremtidige kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Valutaopsjoner brukes til å valutasikre ansvarlig lån i valuta.

Selskapsopplysninger

Adresse:

Storebrand Livsforsikring AS
Professor Kohts vei 9
Postboks 500
1327 Lysaker

Telefon: 22 31 50 50

Kundesenter: 08880

Hjemmeside: www.storebrand.no